ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕಾವ್ಯ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳು

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ 17

To

My Students
in the University of Mysore
who Believe in the blending of the
Souls of India and England

These Verses

Affectionately are inscr

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು

The harvest truly is plenteous,
but the labourers are few,
ಬೆಳೆಯೇನೊ ಬೇಕಾದ ಹಾಗಿದೆ;
ಕುಯ್ಯುವವರು ಕಡಿಮೆ.

ಅವಳ ನಿರ್ಮಲತೇಜಂ
ತೀವಲ್ ಕಳೆಗೊಂಡು ಪಾಡಿ ಮೆಚ್ಚಿದರೊ ಕವಿಗಳ್
ಆ ವಾಣಿ ತನ್ನ ಪಾವನ
ಸೇವೆಗೆ ಕೃಪೆಯಿಂದಮೊಂದು ಕರೆವಳೊ ಎನ್ನಂ!

ಶ್ರೀ

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ
14-3 ಎ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 002

Vishwa Kannada Sahitya Male

ENGLISH GEETHAGALU—by Dr. S. G. Srikantaiah

Published by K. Jayacharya, K.A.S., Additional Director, Directorate of Kannada & Culture (Vishwa Kannada Sammelana), 14/3 A, Nrupathunga Road, Bangalore-560 002.

1983. 5,000 Copies

ಬೆಲೆ: ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಅಶ್ವಥ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
೪೪೩, ೪೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಒಂದನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ
೮ನೇ ಹಂತ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೮೨

ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ: ೧೮-೯-೮೨

ಸಂಕಲ್ಪ....ಸಿದ್ಧಿ

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ದೀರ್ಘವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನದು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಈ ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಭವ್ಯವಾಗಿಸಿವೆ.

ಒಂದು ನಾಡಿನ ಅಂತಃಸತ್ವ ಅಡಕವಾಗಿರುವುದೇ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ. ಈ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಲು ಔನ್ನತ್ಯ ಸಾಧಿಸಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಸಂದರ್ಭವೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲು ಮತ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಇದರ

ಸವಿ ನೆನಪು ಉಳಿಯಲು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದರಂತೆ ಒಂದುನೂರಾ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಹದಿನೇಳು ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ವವನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಸಂಕಲನಗಳು ಇವೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷಿಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಂಪು ಬೀರುವಂತೆ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಕೃತಿಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಈ ಕೃತಿರತ್ನಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯ ವಾಚಕರು ಓದಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ ; ಸಮ್ಮೇಳನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಪರಿಣತ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲೇಖಕರ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಾಗುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ, ಲೇಖಕರು ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉದಾರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾನಸವನ್ನು ತಟ್ಟಿ, ಹೃದಯಸ್ಪಂದನ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿ ದೊರಕಿದಂತೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ 'ನ ಭೂತೋ' ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ತಾಯಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹರಸಿ, ಮಂಗಳವುಂಟುಮಾಡಲೆಂದು ವಿನೀತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ. ಗುಂಡೂರಾವ್

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧	ಕಾಣಿಕೆ	೧
೨	ಅಡವಿಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ	೩
೩	ಮುಪ್ಪು ಯೌವನ	೪
೪	ವಸಂತ	೫
೫	ಹೊಳೆಕೆರೆ	೬
೬	ಮಳೆಬಿಲ್ಲು	೭
೭	ಮುದ್ದಿನ ಕುರಿಮರಿ	೮
೮	ಬಾನಾಡಿ	೧೧
೯	ಕಾಳಗದ ಪದ	೧೬
೧೦	ವೀರಗಲ್ಲು	೧೮
೧೧	ಸರ್ ಜಾನ್ ಮೂರನ್ನು ಹೂಳಿದ್ದು	೧೯
೧೨	ರಾವುತರ ದಾಳಿ	೨೧
೧೩	ರಾಯಲ್ ಜಾರ್ಜು ಮುಳುಗಿಹೋದದ್ದು	೨೪
೧೪	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ನಾವಿಕರು	೨೬
೧೫	ಆಳೌ, ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ	೨೮
೧೬	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	೩೦
೧೭	ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್ ಕದನ	೩೨
೧೮	ದೇಶಸೇವಕ	೩೫
೧೯	ಬಡವನ ಹುರುಡು	೩೭
೨೦	ಮಾದ, ಮಾದಿ	೩೯
೨೧	ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ	೪೧
೨೨	ಸುಂದರಿ ಕಮಲೆ	೪೨
೨೩	ಮೇಲುನೋಟಕೆ ಮರೆಯಬಾರಳು	೪೩
೨೪	ಕನಕಾಂಗಿ	೪೪
೨೫	ಪ್ರೇಮ, ರಹಸ್ಯ	೪೮
೨೬	ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ	೪೯

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೨೭	ವಸಂತಕಾಲದೊಲುಮೆ	೫೦
೨೮	ಬೇಡ ಬಿಡು ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು	೫೧
೨೯	ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ	೫೨
೩೦	ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ	೫೪
೩೧	ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು	೫೫
೩೨	ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ	೫೬
೩೩.	ಒಂದು ಮುತ್ತು	೫೭
೩೪.	ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕಟ	೫೮
೩೫.	ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು	೬೦
೩೬.	ದುಃಖಸೇತು	೬೧
೩೭.	ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು	೬೬
೩೮.	ಜೋಳ ಕನ್ನೆಯರು	೬೯
೩೯.	ಅಳಿನಿ	೭೨
೪೦.	ಪದುಮ	೭೪
೪೧.	ಗಾನ ಮೆಲುಹಿನ ಕೊರಲು ಕುಗ್ಗಲು	೭೫
೪೨.	ಆರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ ?	೭೬
೪೩.	ಇರುಳ ದೇವಿ	೭೭
೪೪.	ನಿರಾಶೆ	೭೯
೪೫.	ದುಃಖಸಮಯ	೮೧
೪೬.	ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳು	೮೨
೪೭.	ಮನಸ್ತಾಪ	೮೩
೪೮.	ನನ್ನ ಮೇರಿ	೮೪
೪೯.	ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು	೮೭
೫೦.	ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್	೮೮
೫೧.	ನೆಮ್ಮಗೆಯ ನಾಡು	೮೯
೫೨.	ಪೆಡಸು ದಾರಿ	೯೦
೫೩.	ಎರಡು ಮನಸ್ಸು	೯೧
೫೪.	ಹೇಳದಿರು ಹೋರಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು	೯೨
೫೫.	ಕವಿಶಿಷ್ಯ	೯೩
೫೬.	ಸುಖಜೀವನ	೯೪
೫೭.	ಕನಸು ಬೇಕು ಕನಸು	೯೫

೫೮. ಜೀವ ೯೬

೫೯. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ೯೭

೬೦. ಬಂದರು ದಾಟುವುದು ೯೫

೬೧. ವೀರ ಜನ್ಮ ೯೯

೬೨. ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ ೧೦೦

೬೩. ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು ೧೦೪

೬೪. ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಕವನಗಳ ಸೂಚನೆ ೧೦೭

೬೫. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಸೂಚನೆ ೧೧೧

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೨೭ ವಸಂತಕಾಲದೊಲುಮೆ ೫೦
೨೮ ಬೇಡ ಬಿಡು ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು ೫೧
೨೯ ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ ೫೨
೩೦ ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ೫೪
೩೧ ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ೫೫
೩೨ ನಿನ್ನೊಳಿನಗೊಲವಿಲ್ಲ ೫೬
೩೩. ಒಂದು ಮುತ್ತು ೫೭
೩೪. ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕಟ ೫೮
೩೫. ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ೬೦
೩೬. ದುಃಖಸೇತು ೬೧
೩೭. ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು ೬೬
೩೮. ಚೋಳ ಕನ್ನೆಯರು ೬೯
೩೯. ಅಳಿನಿ ೭೨
೪೦. ಪದುಮ ೭೪
೪೧. ಗಾನ ಮೆಲುಪಿನ ಕೊರಲು ಕುಗ್ಗಲು ೭೫
೪೨. ಅರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ ? ೭೬
೪೩. ಇರುಳ ದೇವಿ ೭೭
೪೪. ನಿರಾಶೆ ೭೯
೪೫. ದುಃಖಸಮಯ ೮೧
೪೬. ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳು ೮೨
೪೭. ಮನಸ್ತಾಪ ೮೩
೪೮. ನನ್ನ ಮೇರಿ ೮೪
೪೯. ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು ೮೭
೫೦. ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್ ೮೮
೫೧. ನೆಮ್ಮಗೆಯ ನಾಡು ೮೯
೫೨. ಪೆಡಸು ದಾರಿ ೯೦
೫೩. ಎರಡು ಮನಸ್ಸು ೯೧
೫೪. ಹೇಳದಿರು ಹೋರಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ೯೨
೫೫. ಕವಿಶಿಷ್ಯ ೯೩
೫೬. ಸುಖಜೀವನ ೯೪
೫೭. ಕನಸು ಬೇಕು ಕನಸು ೯೫

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೫೮. ಜೀವ ೯೬

೫೯. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ೯೭

೬೦. ಬಂದರು ದಾಟುವುದು ೯೮

೬೧. ವೀರ ಜನ್ಮ ೯೯

೬೨. ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ ೧೦೦

೬೩. ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು ೧೦೪

೬೪. ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಕವನಗಳ ಸೂಚನೆ ೧೦೭

೬೫. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಸೂಚನೆ ೧೧೧

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೧

ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು, ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದು ತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕುವಾಗ, ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಕವನವೊಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು ; ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಓದತೊಡಗಿದೆನು :

> ಹಿಡಿದು ಮಂಜು ಬೀಳುತಿತ್ತು, ಚುಕ್ಕಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕುತ್ತಿತ್ತು ;
> 'ಕುಡಿಯೊ, ಕಂದ, ಕುಡಿಯೊ' ಎಂದು ನುಡಿದ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು;
> ತಿರುಗಿ ನೋಡಲೊಬ್ಬೆಯಾಚೆ, ಒಬ್ಬಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು
> ನೊರೆಯ ಬಿಳುಪು ಕುರಿಯ ಮರಿಯ ತಲೆಯ ತಡವುತಿದ್ದಳು...

ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಓದಿ ಬಳಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಷಟ್ಪದಿ, ಕಂದ, ವೃತ್ತ—ಈ ಯಾವೊಂದು ಪದ್ಯಜಾತಿಗೂ ಸೇರದಿದ್ದರೂ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡುವ ಚರಣಗಳು, ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಮಾತುಗಳು, ಹುಡುಗರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕೂಡ ನಿಲುಕುವ ವಿಷಯಸರಣಿ—ಇದನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸು ಈ ಪದ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಇಂಥ ಕವನಗಳು ಇನ್ನೂ

ಉಂಟೆ ? ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು ಯಾರು ?—ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಆಸೆ ಪಟ್ಟೆನು. ಮುಂದೆ ನಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಯಲ್ಲಿ ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿದ್ದ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕವನಸಂಪುಟವು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಿತು; ಮೇಲೆ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ 'ಮುದ್ದಿನ ಕುರಿಮರಿ' ಎಂಬ ಕವನವೂ ಅದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬರೆದವರು ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಗಳು ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ ; ಅಂದು ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಪ್ರತಿ ಸುದೈವದಿಂದ ಇದು ವರೆಗೂ ನನ್ನ ಬಳಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದರ ಹೊರಮೈಯ ಸೊಗಸು ಶೂನ್ಯ ವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ನಯವಿಲ್ಲದ ಕಾಗದ, ಅಂದವಿಲ್ಲದ ಮುದ್ರಣ, ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಾಪತ್ರ. ಅದರ ರಮ್ಯತೆಯೆಲ್ಲ ಒಳಗಿನ ಕಾವ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ 'ಅಡವಿಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ', 'ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ', 'ಕನಕಾಂಗಿ', 'ದುಃಖಿಸೇತು' ಈ ನಾಲ್ಕು ಕವನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೂ, ಈ ಆಡಂಬರರಹಿತವಾದ ಸಂಪುಟ ತರುಣರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸಿ ಕವಿತೆಯ ನೂತನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾದದ್ದು ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ !

ತಮ್ಮ 'ಅರಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಕಾರರೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಜೀವನ'ದ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹಲವು ಅನುವಾದಗಳು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡುವು; ಕನ್ನಡದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆರಳಿಸಿದುವು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದವರು ಒಟ್ಟು ಅರವತ್ತು ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ 'ಕಾಣಿಕೆ', 'ಭರತಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ', 'ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು' ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕವನಗಳನ್ನೂ ಸಂಕಲನಮಾಡಿ ಸುಂದರ ವಾಗಿ ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಸಿ ೧೯೨೬ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಓದಿಸಿದರು. 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್

ಗೀತಗಳು' ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಣು ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡದ್ದು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣದಲ್ಲಿಯೇ.

'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ' ಈ ಸಮಗ್ರ ಸಂಪುಟ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ—ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ೧೯೨೭ನೆಯ ಜನವರಿಯ ಮೊದಲ ನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ—ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಪರಿಮಿತಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪದವಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅವರ ಕಂಠದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಂದು ಲಭಿಸಿತು. ಆ ದಿನ ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಮಿತ್ರ ಪು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾ ಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಆಗ ಬರೆದಿದ್ದ ಕಾಗದ ಹೇಗೋ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದು ಈಗ ನನ್ನ ಕೈಗೇ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಅಪಕ್ವತೆಯೂ ಅತಿರೇಕವೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೂ, 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ' ವಾಚಕರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸರಿಸುಮಾರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕೆಳಗೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ :

> ಇದು [=ಪದ್ಯವಾಚನ] ನಡೆಯಲು, ಮ. ರಾ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರನ್ನು ಹೊಸೆಯಬೇಕಾಯಿತಂತೆ. [ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು.] ಏನೇ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬಲು ಹೆಚ್ಚು. ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದವರು ಕೊಂಚ ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ...ಮೊದಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಂಡಿತಿಂದು—ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಆತಿಥ್ಯ—ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಗೀತಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನ

ಮಾಡಿದೆವು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿಯಿತ್ತು. ಕಡೆಕಡೆಗೆ ಬ್ಲ ಕ್ಕೂ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ರಾಗವಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಗುರುತು... ನಿಮ್ಮ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಒಂದೆರಡು ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ :

ಪು. ೭—'ಹೊಳೆಕರೆ', ಇದು ಅವರ **'First attempt'**, ಆದರಿಂದಲೇ ಮೂಲಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು ತಾನೆ: ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೊಂದೇ **'Orthodox metre'** ನಲ್ಲಿ (ಇಲ್ಲಿ, ಕುಸುಮ ಷಟ್ಪದಿ) ಬರೆದಿರುವುದು.

ಪು. ೧೬. 'ಕಾಳಗದ ಪದ'ವನ್ನು ಕೊಡಗರ ಕುಣಿತವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿ ಬರೆದರಂತೆ.

ಪು. ೩೨. 'ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್ ಕದನ'—ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ **(Stanza)** ದ ಎರಡನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ 'ನಿಂದ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ನಿಂತ' ಎಂದು ತಿದ್ದಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಪು. ೭೮, ಎರಡನೆಯ ಪಂಕ್ತಿ : 'ಪರಿಸು ಎಂದನು'—ಇದು 'ವರಿಸು ಎಂದನು' ಎಂದಾಗಬೇಕು. ೮೪ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದ 'ನನ್ನ, ಮೇರಿ!'ಯು 'ನಿನ್ನ, ಮೇರಿ!' ಯಾಗಬೇಕು.

'ಬೇಟ' ಎಂದರೆ **Wooing** ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಷ್ಟೆ. ಇದು 'ಬೇಡು' ಧಾತುವಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಶಬ್ದ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ; ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಓದುವವರು 'ಬೇಟಕಾರ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು 'ಬೇಟೆಕಾರ' ಎಂದು ಎಲ್ಲಿ ಓದಿಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆ ನನಗೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ.

'ಬೇಟ' ಎನ್ನುತ್ತಲೂ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು; 'ಮಾದ, ಮಾದಿ'ಯನ್ನು ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದರು. 'ಏನೊ ಎದೆಯೊಳಿರಿಯುತಿಹುದು" ಎನ್ನುವ ಚರಣವಂತೂ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದೆ.

'ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ' ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆ ? Palgrave ಇವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು 'Golden Treasury'ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನಂತೂ ಎದೆ ಕರಗಿಹೋಗುವಂತೆ ಓದಿದರು. ' ಈ ಬಗೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪದ್ಯ ಬರೆದಿರುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ. ('This sort of feeling is rarely expressed in our poetry.') ರಾಮಗೌಡನ ಹೆಂಡತಿಯ ಒಲವು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವುದು. ಕರ್ತವ್ಯ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುವುದು. ದುಃಖವನ್ನು ಅದುಮಿ, ಎದೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಳಲ್ಲ ! ಇದರ ವರ್ಣನೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಜ ! ಹೀಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಡೆಯುವುದು ! ಇದನ್ನೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಕವನವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೆ ?'— ಹೀಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿದರು. 'ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ.

'ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ'—ಈ ಕವನವು ಬಲು ಚೆಲುವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಮೂಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ಪರಿವರ್ತನವು ನನಗೊಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನೀರಸವಾಗಿ (Prosaic) ಕಂಡಿತು. ಇದೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರೇ 'This may sound prosaic

in some places' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಧೈರ್ಯ ವಾಯಿತು. ಆದರೆ 'But we are experimenting' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

'ದುಃಖಿದಸಮಯ ಹೇಗಿದೆ? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಂತೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೆರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು.

ಒಂದು ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹೋಮರನ್ನು' ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಯಿದೆಯಂತೆ,[1] ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು (Experiments) ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ...

ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಿವರ ಮುಗಿಯಲಿ. ಆ ದಿನದ ಆನಂದವನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಏಳೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು—ಮುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಅವರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೇಳಿ ನಾವು ಮತ್ತರಾದೆವು. ಅಂದಿನ ಹುಚ್ಚು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಕೂಡ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

೨

'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು' ತಲೆದೋರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆನೆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನ ದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. . ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಸುಮಾರು ೧೭೦೦ರ ವೇಳೆಗೆ, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಿಂತು

1 ಅವರ ಈ ಆಸೆ ಕೈಗೂಡುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೋಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಸಾರತೆ, ಅನ್ಯಾಯಕ್ರಮಣ ಮೊದಲಾದವು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುವು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯವೂ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಟಕವೂ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡು ಅರಳಿದುವು. ಶ್ರೀ ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಂಥ ಸರಸಕವಿಗಳು ಕೂಡ ನಾಟಕರಚನೆಯ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದರೆಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅತ್ತ ಮುದ್ದಣಕವಿ "ಪದ್ಯಂ ವಧ್ಯಂ ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ" ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಹಳಗನ್ನಡ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾವಿಲಾಸವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಪದ್ಯದ ಕಾಲ ಹಿಂದಕ್ಕಾಯಿತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಗದ್ಯ ಕಥೆ ನಾಟಕಗಳ ಏಳಿಗೆ ಎಂದು ಆಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಿಗಳು ಭಾವಿಸಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಬಲು ಕಡಮೆ. ಓದಿ ಆದರಿಸುವವರು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆ— ಹೀಗಿತ್ತು.

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದು ೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ; ಎಂ.ಎ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ. ಅವರು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೌಢವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂದು, ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ ಇತರ ತರುಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಡಲ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಾವು ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವಂಥ ಉಕ್ತಿವೈವಿಧ್ಯವೂ ಅರ್ಥಸಂಪತ್ತೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಎಂದಿಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನು ಕಸಿಮಾಡಿ ಬೆಳಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸು ತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲೇ ಅವರು ಖಚಿತವಾದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ೧೯೧೧ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ 'ಕನ್ನಡಮಾತು ತಲೆಯೆತ್ತುವ ಬಗೆ' ಎಂಬ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಅವರ ನಿಶಿತವಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಪರಿಣತವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಅಗ್ರಗಾಮಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದರ್ಶಿಸು

ತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ, ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗಿದ್ದ ಸಂತತವಾದ ಹಂಬಲಿಕೆಯೂ ಆದರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಗುಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗದ್ಯ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೃಷಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾರವತ್ತಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಪದ್ಯ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಮೇಲು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಯೆ ಇರಬಹುದು, ಹೊಸ ಕವಿತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರು.

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದ ಪದ್ಯರಚನೆಗೆ ಯಾವ ವರ್ಷ ತೊಡಗಿದರೆಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಲ್ಲಿಖಿತವಾಗಿರು ವಂತೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ; ಅವರನ್ನೇ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಖಚಿತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯಾದರೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ಆಗ ಹೊಳೆಯ ಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಭರತಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ'ವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರಕವನವು ೧೯೧೪ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದದ್ದೆಂದು ಕವಿಗಳೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಘಟ್ಟ. ಇದರ ರಚನೆಗಿಂತ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಯ ಆಸ್ವಾದ ಇನ್ನೂ ಮೊದಲೇ ಕನ್ನಡನುಡಿ ಜಾಣರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಒದಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಪಡೆದು ಅನುವಾದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಆಗಲೇ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಅಗ್ರಗಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆ'ಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ರಾ. ನರಸಿಂಹಾ ಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಲಭುಜವಾಗಿ ನಿಂತು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ರಸಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇವರು.

ಇವರು ಬರೆದ ಸ್ವತಂತ್ರಕವನಗಳು ಬಲು ಕಡಿಮೆ.[2] ಇವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಲ್ಲ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ 'ರಘುವಂಶ'ದಿಂದ ಇವರು ಕನ್ನಡಿಸಿದ 'ದಿಲೀಪಚರಿತೆ' 'ಅಜನೃಪಚರಿತೆ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಖಂಡಗಳು ಇಂದಿಗೂ ರಮ್ಯವಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಯಾನುವಾದಗಳೆಲ್ಲವೂ, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಬಂದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ[3]. ಅವರು ನಡುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಾಗಿದ್ದ ಚೌಪದಿ, ಷಟ್ಪದಿ, ಸಾಂಗತ್ಯಗಳನ್ನೇ ಹೊಸ ಭಾವಕ್ಕೂ ಭಾಷೆಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಬಳಸಿದರು. ಈ ಅನುವಾದಕರ ಶಕ್ತಿ ಸರಳತೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್

---

[2] ಶ್ರೀ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು ೧೯೪೦ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತರಾದಾಗ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಚರಮ ಗೀತವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವನ. ಇದು ದಿವಂಗತ ಮಂ. ಆ. ರಾಮಾನುಜಯ್ಯಂಗಾರರ 'ಕವಿಸಮಯ'ದಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ (ಪು. ೬೬-೭). ಇದರ ಒಂದು ಪದ್ಯಾರ್ಧವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಡಬಹುದು :

ವೀಣೆಗಳು ಮುಸುಕಿಟ್ಟು ಮೌನದಿ
ಕೋಣೆಯೊಳಗಡಗಿದುವು ಬಿನ್ನನೆ
ಜಾಣಳಿದು ನಾಟಕಗಳುಳಿದುವು ತೆರೆಯ ಮರೆಯೊಳಗೆ !....

[3] ಕೋಗಿಲೆ, ಮಾತೃಭಕ್ತಿ, ಉತ್ತಮರಾಜ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಅನುವಾದಕರ ಹೆಸರು ಉಲ್ಲಿಖಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವುಗಳ ಕರ್ತೃ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಆಧಾರವುಂಟು.

ಕವಿಯ 'To the Cukoo' ಎಂಬುದರ ಅನುವಾದದಿಂದ ಒಂದು ನುಡಿ ಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು :

ಬಾರೊ ಬಸಂತದ ಕಂದ ಬಾ ಬಾ ಬಾರೊ
ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ ನೀನಲ್ಲ ।
ಸಾರುವ ದನಿ ಮಾಯದ ಗಂಟು ಕಣ್ಣಿಗೆ
ತೋರದ ಹುರುಳಾಗಿ ಸುಳಿವೆ ॥

Thrice welcome, darling of the spring!
Even yet thou art to me
No bird, but an invisible thing,
A voice, a mystery ;

ಇದರ ಛಂದಸ್ಸು ಸಾಂಗತ್ಯ ; ಭಾಷೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ. 'ಉತ್ತಮ ರಾಜ್ಯ' **Mr. F. Hemans: The better Land** ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಕೆಲವು ಅನುವಾದಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮುದ್ದಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾ ಚಾರ್ಯರು ಹಿಂದಿನ ಛಂದೋರೂಪಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೇ ಹೊರತು ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆಯ ಬಾರದು.

ದಿವಂಗತ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತಮಗಿದ್ದ ಅತಿಶಯ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತಿಳಿನುಡಿಯ ಲಲಿತಲಯದ ಹಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅವರ 'ಉದಯರಾಗ' 'ಸಂಜೆಯ ಹಾಡು,' 'ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯಾಟ' ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನವ್ಯಲಾಸ್ಯ ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ; 'ನಕ್ಷತ್ರ' **('Twinkle, twinkle, little star')**

'ಅಣ್ಣನ ವಿಲಾಪ' (Mr. F. Hemans : 'O call my brother back to me') ಈ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.[4]

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಜೆಯ ಹಾಡು ೧೯೦೨ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ ; ಮಿಕ್ಕವು ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದವೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯದು. ಪಂಜೆಯವರು ಬಳಸಿದ ಪದ್ಯಘಾಟಿಗಳು ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಷಟ್ಪದಿ, ಗೋವಿನ ಕಥೆಯ ಮಟ್ಟು, ಚೌಪದಿ ಇವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದುವು; ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಆದಿಪ್ರಾಸವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಡಂಬಡಲಿಲ್ಲ.

ಆದಿಪ್ರಾಸಪರಿತ್ಯಾಗದ ಧೀರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪಂಜೆಯವರ ಶಿಷ್ಯರೂ ಬಿ ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿರಿಯರೂ ಆದ ಮದರಾಸು ರಾಜ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ. ಅವರು ಕೈಗೊಂಡರು. "೧೯೦೩ ರಿಂದ ೧೯೧೧ರ ವರೆಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾಸವನ್ನೂ ಇಟ್ಟೂ ಬಿಟ್ಟೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.....೧೯೧೧ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಬಡೋದಾರಾಜ್ಯದ ನವಸಾರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಆಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶತಪದಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ, ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ, ಇನ್ನು ಮೀನ ಮೇಷ ನೋಡದೆ 'ಪ್ರಾಸವನೀಗಲೇ ತೊರೆದು

---

[4] ಈ ಕವನಗಳು ಪಂಜೆಯವರೇ ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಎರಡನೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ'ದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈಗಲಂತೂ 'ಶ್ರೀ ಪಂಜೆಯವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ' (ಹರ್ಷ ಮುದ್ರಣ, ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ, ಪುತ್ತೂರು) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿವೆ.

ಬಿಡುವುದೆ ನಿಶ್ಚಯಂ' ಎಂದಾಯಿತು...." ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[5] ಆದರೆ ಅವರು ೧೯೦೩ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಚಿಟ್ಟೆಗೆ' (Wordsworth : The Butterfly), ೧೯೦೬ ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಬಾನಕ್ಕಿಗೆ' (Shelly To a Skylark)— ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿಪ್ರಾಸವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದರ ಛಂದಸ್ಸು ಚೌಪದಿ, ಎರಡನೆಯದು ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ. ('ಬಾನಕ್ಕಿಗೆ' ಎಂಬುದರೊಂದಿಗೆ ಇವೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನಕ್ಕೆ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರ ಅನುವಾದವಾದ 'ಬಾನಾಡಿ'ಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು.)

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಒಬ್ಬರು. ಇವರು ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ೧೮೯೯–೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಎಫ್. ಎ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಪಂಜೆಯವರ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಆದರೆ ಹ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಕವನಗಳು ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ (೧೯೧೮–೧೯) ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ 'ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ಭವಿತವ್ಯ,' 'ಕವಿತಾವರ್ಧನ' ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. (ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದು ಈ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.) ಮುಂದೆ 'ಆಂಗ್ಲಕವಿತಾಸಾರ' ಎಂಬ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಕಲನ ಮುದ್ರಿತವಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರತಿಗಳು

ಪಂಜೆಯವರ 'ಮಿನುಗೆಲೆ ಮಿನುಗಲೆ ನಕ್ಷತ್ರ' ಎಂಬುದನ್ನು 'ಮಿರು ಮಿರುಗುವೆ ಹಾ ಕಿರುತಾರಗೆಯೇ' ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು.

5 'ಕಂನಾಡ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞರ ಆತ್ಮಕಥನ' (ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ), ಪು. ೩.

ಈಗ ಪರಮದುರ್ಲಭ. ನಾನು ನೋಡಿದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಭಾಗದ ರಕ್ಷಾ ಪತ್ರ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಷ ಇದು ಅಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿ ಹೇಳಲು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ.[6] ಫೂಲ್ಸ್‌ಕ್ಯಾಪ್ ಷೋಡವು ಪತ್ರದ ಆಕಾರದ ೨೨ ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಮಿಲ್ಟನ್, ಗ್ರೇ, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಷೆಲ್ಲಿ, ಕೀಟ್ಸ್, ಕಾಲಿನ್ಸ್, ವಿಟಿಯರ್ ಈ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಭಾಗಗಳ ಮತ್ತು ಗೀತಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿವೆ. ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಡಬಹುದು.

ನರಲೋಕವೆಲ್ಲ ನಾಟಕಶಾಲೆಯಂತಿರುತ ।
ಪುರುಷವನಿತೆಯರು ಬರಿಯಾಟದವರು ॥
ಮೆರೆದವರು ನಿಷ್ಕ್ರಮಿಸಿ ಹೆರರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ ।
ಪರಿಪರಿಯ ವೇಷಗಳ ನಟಿಸುತಿಪರು ॥... (ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್)

---

6 ಶ್ರೀ ಮಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ನನ್ನ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಹ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. 'ಪಂಜೆಯವರು ನನಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಇದರ ರಟ್ಟು ಹರಿದುಹೋಗಿದೆ, ಬೇರೊಂದು ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲೇಸೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ, ಇದು ಕೊನೆಯ ಪ್ರತಿ, ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಬೆಲೆಗೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ ಅವರ ಮಾತಿನ ನೆನಪೋ, ನೆನಪಿನಂತೆಯೋ ಇದೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರು ನನಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ 'ಆಂಗ್ಲಕವಿತಾಸಾರ'ದ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೂ ಪಂಜೆಯವರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕವನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರಿಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ,

ತೊಲಗು ಹೃದಯವ ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವಾಮೋದವೇ ।
ಸಲಹುವಳು ನಿನ್ನನೊಬ್ಬಳು ಜನನಿ ಮೋಹವೇ ॥
ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತ ನಿನ್ನಾಟದೊಡವೆಗಳ ನೀಗುವುದು ।
ಬರಿಯ ಸೋಮಾರಿಗಳ ಬಗೆ ನಿನಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು ॥... (ಮಿಲ್ಟನ್)

ಅದೊ ಮಿಣುಗುಟ್ಟುತ ಭೂಮಿಯ ರೂಪವು ನೋಟಕೆ
ಮಸುಳುವುದು ।
ಅದಿರದೆ ವಾತಾವರಣವು ಗಭೀರಶಾಂತತೆ ತಳೆದಿಹುದು।... (ಗ್ರೇ)

ವಾರಧಿ ನದಿಗಳಲೆದ್ದು ಕುಸುಮಗಳ ।
ಆರಿದ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಸಮಳೆಗರೆಯುವೆ ॥
ನಡುಹಗಲಲಿ ತೂಕಡಿಸುವ ಕುಡಿಗಳ ।
ಒಡಲಿನ ಹೊದಕೆಗೆ ನೆಳಲನು ಕವಿಸುವೆ ।... (ಷೆಲ್ಲಿ)

ಭಾವನೆಯ ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡು, ಹೊರಗಣ್ಣು ನೋಡಿದರೆ ।
ಆವ ರಮಣೀಯತೆಗೆ ತಪ್ಪುವುದು ನಿಯತ ಜರೆ॥... (ಕೀಟ್ಸ್)

ಹ. ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ :

"ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲರ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಹಾಕಿದೆ. ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಲೋಪಿಸಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಿಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೂತನ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈಗಲೂ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೇಕೆ ತೆರೆಯಬಾರದೆಂದು ಸರಳ ಕಾವ್ಯಪ್ರಿಯರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ತೊರೆಯದಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ವೃತ್ತಗಳಿಗೆ ಹೆಸರು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಥಿಲಕಂದ, ಶಿಥಿಲರಗಳೆ ಎಂಬುತೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸ ಬಹುದು."

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯಾನುವಾದಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದು ಆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸರಿಸುಮಾರು ಸಮಕಾಲಿನ ಕೃತಿ[7] ಹ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರ 'ಆಂಗ್ಲಕವಿತಾಸಾರ' ವೊಂದೇ ಎಂಬು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಮೂಲದ ಛಂದಸ್ಸು ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಹ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರ ರಗಳೆ ಚೌಪದಿಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ದಾಟಿಲ್ಲ. ಆದಿಪ್ರಾಸವನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎರಡೆರಡು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗಾದರೂ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. "ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಾಸ ಮುಂಡನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಿವಿ ಒಗ್ಗಲಿಲ್ಲ." ಎಂದು ತಮ್ಮ 'ಕವಿತಾವರ್ಧನ'ದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

೩

ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನರ ರಚನೆಗಳನ್ನೂ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರ ರಚನೆಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗೆ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತ'ಗಳಿಂದ ಎಂಥ ಮಹೋಪ

---

7 ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯ ಲೇಖನನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೊದಲು ಹ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಕವನಗಳು 'ವಿದ್ಯಾದಾಯಿನಿ' ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅವನ್ನು ಹ. ನಾರಾಯಣರಾಯರಾಗಲಿ ನೋಡಿ ರುವ ಸಂಭವ ಬಲು ಕಡಿಮೆ.

ವಾಟನ್ ಕವಿಯ **'Character of a Happy Life,'** ಥಾಮ್ಸನ್ ಕವಿಯ **'Rule Britannia'** ಈ ಕವನಗಳನ್ನು ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿನೋಡಿದರೆ ಅವರ ರೀತಿ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಸಿದ್ಧಿತಾರತಮ್ಯವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ ಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸದು ; ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಹೊಸದು : ಭಾಷೆ ಹೊಸದು, ರೀತಿ ಹೊಸದು, ಛಂದಸ್ಸು ಹೊಸದು. ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದರೆ, ವ್ಯಾಕರಣಶುದ್ಧವಾದ ಹಳ ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳಂತೆಯೇ ಪದ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೋ ಎಂಬಂತೆ ಗ್ರಂಥದ ಮುಖಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಅವಳ ನಿರ್ಮಲತೇಜಂ. . ' ಎಂಬ ಕಂದಪದ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕದೆಲ್ಲವೂ ಹೊಸ ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಹಳಗನ್ನಡದ ನಾದವನ್ನೂ ಬಂಧವನ್ನೂ 'ಧ್ವನಿ' ಯನ್ನೂ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಹಾಗೆಂದು, ಅರ್ಥವಾಗದ ಪ್ರಾಕ್ತನಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಕಟ್ಟಿದರೆ ಜನತೆಯ ಗತಿಯೇನು ? ಹರಿಹರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಾದಿಗಳು ಹಳಗನ್ನಡವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡುಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಅದನ್ನು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕಡೆದಂತೆ, ಹೊಸಗನ್ನಡವನ್ನೂ ಪಳಗಿಸಬೇಡವೇ ?—ಇದೇ 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾರೈಕೆ, ಲೇಖನಿಯ ಸಾಧನೆ.

'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ' ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಬಂದಿರುವ 'ಕಾಣಿಕೆ'ಯ ಎರಡು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ—

ಮೊದಲು ತಾಯ ಹಾಲ ಕುಡಿದು,
ಲಲ್ಲೆಯಿಂದ ತೊದಲಿ ನುಡಿದು
ಕೆಳೆಯರೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ
ಮಾತದಾವುದು —
ನಲ್ಲೆಯೊಲವ ತೆರೆದು ತಂದ
ಮಾತದಾವುದು —
ಸವಿಯ ಹಾಡ, ಕಥೆಯ, ಕಟ್ಟಿ
ಕಿವಿಯುಲಿರೆದು, ಕರುಳ ತಟ್ಟಿ,

ನಮ್ಮ ಜನರು, ತಮ್ಮ ನಾಡು
ಎನಿಸಿತಾವುದು —
ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳೆಂಬ ಕೋಡು
ತಲೆಗದಾವುದು —

ಇಂಪಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬಿಗಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಪುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇದು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಡಮೆ ?

ಮೇಲಿನದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಈ ಕೆಲವು ಚರಣಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ —

ಯೌವನಕೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ
ಮುಪ್ಪಿಗುಸಿರೆಳೆದಾಟ
ಹುಲ್ಲೆನಗೆ ಯೌವನವು, ಹೆಳವು ಮುಪ್ಪು :
('ಮುಪ್ಪು ಯೌವನ')

ಹೇಳಲೆ ಹಕ್ಕಿ, ಚೆಲುವೆನು ಸಿಕ್ಕಿ,
ನನಗೆ ಮದುವೆಯೆಂದು ?
ಆಳಿಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೇರಿಯ ಸುತ್ತಿ
ಹೆಗಲಲಿ ಹೊತ್ತೆಂದು !
('ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ')

ಕರುಣಾಳು, ಬಾ ಬೆಳಕೆ, ಮುಸುಕಿದೀ ಮಬ್ಬಿನಲಿ
ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸೆನ್ನನು.
ಇರುಳು ಕತ್ತಲೆಯಗವಿ ; ಮನೆ ದೂರ : ಕನಿಕರಿಸಿ,
ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸೆನ್ನನು.
ಹೇಳಿ ನನ ಡಿಯಿಡಿಸು ; ಬಲುದೂರ ನೋಟವನು
ಕೇಳೆನೊಡನೆಯೆ—ಸಾಕು ನನಗೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ.
('ಪ್ರಾರ್ಥನೆ')

ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರೀಕರಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಈ ಪದ್ಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯರಸವನ್ನು ಬತ್ತಿಸು

ವುದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದಾದ ಉಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಇಲ್ಲ. 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗಳ'ಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾತೂ ರಸಮಯವೆಂದಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲ ಅನುವಾದವೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವೆಂದಾಗಲಿ ನನ್ನ ವಾದವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಕ್ಷ ಪಾತವಿಲ್ಲದ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ವಿಜಯಘೋಷ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಕವಿಯ ಭಕ್ತರು ; ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಕವಿತೆಯ ಭಾಷೆಗೂ ಜನತೆಯ ಭಾಷೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರವಿರಬಾರದೆಂದೂ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಮಾತನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಬಲ್ಲದೆಂದೂ ನಂಬಿದ್ದರು. ಆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಬಲುಮಟ್ಟಿನ ಸಮರ್ಥನೆ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.[9]

ಕನ್ನಡದ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ತುಂಬಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅಡಕವಾದ ಭಾವಗೀತಗಳ ಮೇಲೆ ಮೋಹ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇವಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ

---

8 "…. – The language of such poety as is here commended is as far as possible, a selection of the language really spoken by men; that this selection wherever it is made with true taste and feeling, will of itself form a distiction for greater than would at first be imagined, and will entirely separate the composition from the vulgarity and meanness of ordinary life;…."
(Wordsworth's Preface, 1800 – 1845)

9 ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡುಗನ್ನಡದ, ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಕೇವಲ ಹಳಗನ್ನಡದ, ರೂಪಗಳನ್ನೂ, ಮಾತುಗಳನ್ನೂ, ಈಗಿನ ಕವಿಗಳು ಬೆರಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆ ; ಇದಕ್ಕೆ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರೇ ಈಚೆಗೆ ಬರೆದ 'ಪಾರಸಿಕರು' ನಾಟಕದಿಂದ ಬೆಂಬಲ ದೊರತಿಲ್ಲವೇ—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದಿಸುವುದು ಸಹಜ. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಇದು ಸ್ಥಳವಲ್ಲ ಎಂದಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ—'ಮುಕ್ತಕ'ಗಳೆಂಬ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚುರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಪ್ರೇಮ, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಶೌರ್ಯ, ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯ, ಸುಖ, ದುಃಖ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಯಾ ಸಮಯದ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ರಮ್ಯವಾದ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಈ ಮೊದಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾವಗೀತಗಳು ಉದಿಸಿದ್ದುವು; ಇನ್ನು ಮುಂದಂತೂ ಭಾವಗೀತಗಳ ಯುಗವೇ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿತು. ಹೃದಯಾಂತರಾಳದ ನೋವು ನಲವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಗೀತಗಳಲ್ಲಾದರೂ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಈಗ ಯಾರುಂಟು ?

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ 'ಶ್ರೀ'ಯವರಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆದ ಪರಮೋಪಕಾರವೆಂದರೆ, 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳಲ್ಲಿ' ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೊಸದೊಂದು ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನೇ ತೆರೆದದ್ದು ; ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರಿಂದ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ ಮೊದಲಾದ ವೃತ್ತಗಳೂ ಪ್ರಾಕೃತದ ಕಂದವೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸೆಂದರೆ ಇವೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದ್ದುವು. ದೇಶ್ಯ ಪದ್ಯಜಾತಿಗಳಾದ ತ್ರಿಪದಿ, ಪಿರಿಯಕ್ಕರ ಮೊದಲಾದವೂ ಮೂಲತಃ ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದಲೇ ಬಂದ ರಗಳೆಗಳೂ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ-ಇಂದಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಲೆಹಾಕುವಂತೆ — ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತವೃತ್ತಗಳು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಲಿಲ್ಲ ; ನಡುಗನ್ನಡದ ಕಾಲಕ್ಕಂತೂ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋದುವು. ಕಂದವೂ ಅಪ್ರಚುರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಐದು ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳು ಪ್ರಬಲಿಸಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಷಟ್ಪದಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು ; ರಗಳೆಗಳು ಹರಿಹರನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅರಳಿ ಮತ್ತೆ ಒಳಸರಿದಿದ್ದುವು. ಸಾಂಗತ್ಯ

ವೊಂದು ಹಿಂದಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕುರುಹಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು. ಯಕ್ಷ ಗಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಹೊಸ ರೂಪಗಳು, 'ಗೋವಿನ ಕಥೆಯ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ. ಒಂದು ಹೊಸ ಮಟ್ಟು—ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡುವು. ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ದರ ಪಡಿಯಚ್ಚು ಒಂದೇ. ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಆರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಪಾದದ ಕಟ್ಟು; ಒಂದೊಂದು ಪಾದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೇ ಗಣಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ; ಆದಿ ಪ್ರಾಸವಿದ್ದೇ ತೀರಬೇಕು, ಅದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏಕವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧ. ಪ್ರಾಸ್ತಗಣಗಳಲ್ಲೇನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ "ಕಣ್ಗೆ ಕಾಲ್ಗೆ ಕೇಡು" ಎಂಬ ಬೆದರಿಕೆ ಬೇರೆ ! ಇಂಥ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಏಕನಾದದಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ಭಾವ ವೈಖರಿಗೆ ತಕ್ಕ ರೂಪವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಹಜ ಕವಚವೋ ಎಂಬಂತೆ ಪದ್ಯರೂಪವು ಅಳವಟ್ಟು, ಅದರ ಗತಿಗೆ ಅನು ಸಾರವಾಗಿ ತಾನೂ ಸಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮೊರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಸುಯ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ನಟಿಯಂತೆ ಬಳುಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಣದಂತೆ ಹಾಯ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸದ ಸೊಂಪನ್ನು ಮುಡಿದು ಅಲ್ಲಿ ನಿರಾಭರಣ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮೆರೆದು ಸೊಗಸನ್ನು ಬೀರಬೇಡವೇ ?—ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಹೃದಯರು ಬಲ್ಲರು. ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ರಗಳೆ ಷಟ್ಪದಿಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಗ್ಗಿ ಹದವಾಗಿ ಪಳಗಿರುವ ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಚರಣ ವಿನ್ಯಾಸ ಪ್ರಾಸವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯ, ಉಚಿತ ಎಂಬುದು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ದಿಂದ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಸ್ವತಂತ್ರದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್—ಈ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸು ಬೆಳೆದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಆಳವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದವರು ಅವರು ; ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಯೋಜಕ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ನೆರವಾಯಿತು,

'ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತಗಳ'ಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೊಸ ಪದ್ಯಜಾತಿ

10-ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ xxix ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ.

ಗಳು ಹೊಸ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಸರಿದೂಗಿ ನಿಂತಿವೆ ! ಅಲ್ಲಿಯ ಛಂದೋವಿಲಾಸಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿವೆ ; ಆದರೂ ಕನ್ನಡದ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನ ಗಾಣಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರುವ ಲಯಗಳು (Rhythms) ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರವೇ. ಆದರೆ ಗಣಗಳನ್ನೂ ಚರಣ ಗಳನ್ನೂ ಜೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯೂ ಪ್ರಾಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವೂ ಅಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪದ್ಯ ಜಾತಿಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಚುರವಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲವೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ. ಉಂಟೆಂಬುದು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲಿಗೆಲ್ಲ ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳೇ ತಳಹದಿ. ೩, ೪, ೫, ೩+೪ ಈ ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತ ಲಯಗಳೇ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ ; ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಲಯವೂ ಇಲ್ಲಿ ತಲೆ ಯೆತ್ತಿದೆ :

---

[10]ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರು ಪಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಕಟನೆಯಾದ 'ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ', ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟ (ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ) ದಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಕೃತಲೇಖಕನ 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಟ್ಟುಗಳಿರುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ' (ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ, ೧೫,೪) 'ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಲಯಗಳು' (ಸಂಭಾವನೆ)—ಈ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕುತೂಹಲಿಗಳು ನೋಡ ಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ 'ಶ್ರೀಯವರ ಕೃತಿ ಗಳು' ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕಲೇಖನದ (ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಪಂಚ ೧,೪) ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

ಎಡಕೆ ಬಲಕೆ ಸರಿದೇಳು ಕನ್ನೆಯರು
ಹಳ್ಳತಿಟ್ಟಿನಲಿ ಸರಿವರು ;
ನುಡಿಸಿ ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ, ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಿನಲಿ
ಕಳ್ಳಚೆನ್ನಿಗರು ಬರುವರು. (ಚೋಳಕನ್ನೆಯರು)

ಇಲ್ಲಿರುವ ೩+೫ ಮಾತ್ರೆಗಳ ಮಿಶ್ರಗಣ ಲಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ 'ಪಂಪಭಾರತ'ವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ;

ಅಲ್ಲಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ಕೃತಕಗಿರಿಗಳಿಂ
ಕಲ್ಪತರುಗಳನೆ ಪೋಲ್ವ ಮರ್ದಗಳಿಂ ।
ನಂದನಂಗಳೊಳ್ ಸುಳಿವ ಬಿರಯಿಯಿಂ
ಕಂಪು ಕಣ್ಮಲೆಯೆ ಪೂತ ಸುರಯಿಯಿಂ ।...

(೩.೨೨)

'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ' 'ಪೆಡಸುದಾರಿ'ಯೂ ೩+೫ ಮಾತ್ರಾಗಣಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ.

ಈ ಮಾತ್ರಾಗಣಗಳಲ್ಲದ, ದ್ರಾವಿಡಛಂದಸ್ಸಿನ ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮೊದಲಾದ 'ಅಂಶ ಗಣಗಳ ಲಯವನ್ನೂ 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ವಸಂತ', 'ಸರ್‌ಜಾನ್ ಮೂವರನ್ನು ಹೂಳಿದ್ದು', 'ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್ ಕದನ' ಮೊದಲಾದವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. 'ಕಾಳಗದ ಪದ'ದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಶಗಣದ ಛಾಯೆಯಿದೆ. 'ವಸಂತ'ವಂತೂ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಸಗಳ ಮೆರುಗಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಜಾತಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಾ, ಪ್ರಸ್ತಾರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ್ದು. ಮುಂದಿನ ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರಕೃತಿಯೇ ಇದೆ ; ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳು ತೆರೆದುನೋಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಂತೂ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಬಳಕೆಯ ಪದ್ಯರೂಪಗಳಾಗಿ

ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಕಾಣಿಕೆ'ಯ 'ನುಡಿ'ಯನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಇದರ ತಳಕಟ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಭೋಗಷಟ್ಪದಿ. ಅದರ ನಾಲ್ಕೈದನೆಯ ಚರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಚರಣಗಳನ್ನು ಎರಡೆರಡಾಗಿ ಒಡೆದು ಮೂರು ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಅಂದವಾದ ಹೊಸ ಮಾಟವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ :

೩.೩.೩.೩.
೩.೩.೩.೩.

—೩.೩.೩.೩
೩.೩ಗ
—೩.೩.೩.
೩.೩ಗ

ಈ ಪದ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಆದಿಪ್ರಾಸವನ್ನು ಜೊತೆಗೊಳಿಸಿ 'ಖಂಡಭೋಗಷಟ್ಪದಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ 'ನಿವೇದನ' ದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರು ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ 'Burn's stanza'ದ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಬಲ್ಲೆ.)

ಕನ್ನಡದ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಯವರು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ :

ನಿಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳು ಧೀರರು—ತೆರೆತೆರೆಗೆ
ಹೊಮ್ಮುವರು ಹುರಿಗೊಳಿಸಲು ; (ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ನಾವಿಕರು)

ಈ ಚರಣಗಳನ್ನು 'ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿಯ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಬರುವ,

ಮಣಿಪುರಕೆ ಬಂದುವಾಗ—ಗಿಣಿಗಳು
ದಣಿದು ಮಲಗಿದುವು ಬೇಗ.

ಎಂಬ ಚರಣಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಪಾದದ ಮೂರನೆಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರುಮಾತ್ರ ನೀತು ಒಂದು ಗಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದು ಹೊಸ ಪಲುಕನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪದ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ವಿನ್ಯಾಸವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಚರಣಗಳ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ, ಪ್ರಾಸದ ನೆಲೆ ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಅದರ ರೂಪ ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಪಡಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು :

ನೆಲವನೊಲ್ಲದೆ ಚಿಗಿದು ಚಿಮ್ಮುತ
ಮೇಲುಮೇಲಕ್ಕೋಡುವೆ ;
ಒಲೆದು, ದಳ್ಳುರಿನೆಗೆದು, ಗಗನದ
ನೀಲಿಯಾಳದೊಳಾಡುವೆ ;
ನಲಿದು ಹಾಡುತ ಹಾಡುತೇರುವೆ, ಏರುತೇರುತ ಹಾಡುವೆ. (ಬಾನಾಡಿ)

ಕಂದ ಬಿದ್ದೆಯ ಎಂದು ಮುದ್ದಿಸಿ ನನಗೆ ಮರುಗುವರಿದ್ದರು :
ಅಂದಿನೋದಿನ ಸುಖದ ದಿನದಲಿ ಜತೆಗೆ ಕುಣಿಯುವರಿದ್ದರು.
ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.
(ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು)

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಡಹುಟ್ಟನೊಲುಮೆಯನೊರೆವ ಗುರುಗಳನಿಳುಹಿದೆ ;
ಒತ್ತಿ ಗಡಿಗಳ ಹಲವು ನಾಡನು ಬೆಸೆವ ರಾಜರ ಕಳುಹಿದೆ ;
ಮರುಗಿ ಆಗೆಚ್ಚತ್ತಿರಿ—ಮು
ತ್ತೊರಗಿ ಮುಸುಕನು ಹೊತ್ತಿ. (ಭರತಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ)

ಈ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ೩+೪ ಮಾತ್ರಾಗಣದ ಧಾಟಿಯೊಂದೇ

ಇರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗಣಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪದ್ಯಗಳ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭೇದ ![11]

'ಶ್ರೀ'ಯವರು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ' ತರುವಾಯ ರಚಿಸಿದ 'ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಪ್ರಗಾಥ'ದಲ್ಲಿ (೧೯೩೭) ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ 'Ode' ಎಂಬುದರ ಪ್ರತಿ ರೂಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು ; 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್', 'ಪಾರಸಿಕರು' ಎಂಬ ನಾಟಕ ಗಳಲ್ಲಿ 'Blank verse' ಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಧಾಟಿಗಳ ವಿಷಯಕವಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿ (Sonnet) ರಚನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಕೈಹಾಕಿದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೋಟದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ವಿಹಿತವಾದ ಸಂಯಮವೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸವಿಚಾರವೂ ಸಾಧಾರವೂ ಉತ್ತಮವೂ ಆದ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

೪

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ಬಲು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಅಕ್ಷರಶಃ ಭಾಷಾಂ ತರ ಮಾಡದೆ, ಮೂಲದ ಭಾವವೈಖರಿಯನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಆದರೆ ಯಥಾ ವತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು ; ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಮೊದ ಮೊದಲ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೂಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಚಲಿಸಿದ್ದುಂಟು.

[11] ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ (ಸಂಭಾವನೆ) ಆಗಲೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಅವರ ಒಟ್ಟು ಲೇಖನವನ್ನೇ ಓದಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಕವಿಯ 'Written in March' ಎಂಬ ಎಂಬ ಕವನದ—

> **The cattle are grazing,**
> **Their heads never raising**
> **There are forty feeding like one !**

ಎಂಬ ಚರಣವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ—

> ಕೊರಳೆತ್ತಿ, ಮೈಮರೆತು
> ಪರಡಿದೆಳಹಸುರಾದ
> ಗರುಕೆಯನು ಮೇಯದೆಯೆ ಮಂದೆ ಇಹುದು,

ಎಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಚರಣಗಳು ಅಂದವಾಗಿದ್ದರೂ ಇವು 'False toWordsworth' ಎಂದು ಶ್ರೀಯವರೇ ಟೀಕಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆ ಮುಂದಿನ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟುಮಟ್ಟಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಅನುವಾದಕರು ವಹಿಸಿಲ್ಲ, ಮೂಲದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೂ ಮೂಲದ ತಿರುಳಿಗೆ ದ್ರೋಹವಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಯುಗದ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರ ಕವನಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಅಂತೂ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಕವಿ ; ಆತನ "ಲ್ಯೂಸಿಪದ್ಯ"ಗಳಲ್ಲಿ (Lucy Poems) ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸೋಜಿಗದ ವಿಷಯ. ಹಾಗೆಯೇ, ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಟನ್ನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ಸಾನೆಟ್ಟನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಮಿಲ್ಟನ್ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ.

ಎಲ್ಲ ಅನುವಾದಗಳೂ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಷೆಲ್ಲಿ, ಬರ್ನ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವರ ಒಂದೆರಡು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊ ಕೊಂಚ ಹದ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. 'ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು' ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು 'Translated with difficulty' ಎಂದು ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಬಲ್ಲೆ. 'ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ'ಯಲ್ಲಿ ಬರ್ನ್ಸ್ ಕವಿಯ ಸರಳ ಮುಗ್ಧತೆ ಉಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸಿದ್ಧಿ ದೊರೆತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುಪ್ಪು–ಯೌವನ, ವಸಂತ, ಮುದ್ದಿನ ಕುರಿಮರಿ. ಕಾಳಗದ ಪದ, ಮಾದ ಮಾದಿ, ಕನಕಾಂಗಿ, ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ, ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ, ದುಃಖಸೇತು, ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು, ಚೋಳಕನ್ನೆಯರು, ಅರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ, ನಿಕಾಶೆ, ನನ್ನ ಮೇರಿ, ಕನಸು ಬೇಕು ಕನಸು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ—ಇವು ಇನ್ನು ಕೆಲವೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಅನುವಾದಗಳು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಸೊಗಸು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ವಿಷಯ. ಕೇವಲ ನಿದರ್ಶನ ಕ್ಕಾಗಿ 'ದುಃಖ ಸೇತು' ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಹುಡ್ ಕವಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲ ತುಂಬ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿದೆ; ಆದರಲ್ಲೂ, **Scornfully-mournfully, undutiful-beautiful** ಹೀಗೆ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಾಸಗಳು (**Feminine rhymes**) ಕವನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬಂದಿ ರುವುದು ಕರುಣರಸಕ್ಕೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಧಕವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ, ಅನು ವಾದದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀ'ಯವರು ಪ್ರಾಸದ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ತೊರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ,

ಏನು ಕೋಮಲ ಕಾಯ ।
ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ ।—

ಇಂಥ ಕಡೆ ಅಂತ್ಯಪ್ರಾಸವೂ,

ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು,—

ಇಂಥ ಕಡೆ 'ವಡಿ'ಯು ಸೊಗಸೂ,

ಊರ ಮನೆಬೆಳಕುಗಳು
ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತ,
ಕತ್ತಲೆಯ ಹೊಳೆ ಹರಿದು
ಹತ್ತಿರಕೆ ಬರುತ—

ಇಂಥ ಕಡೆ ಆದಿಪ್ರಾಸವೂ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಅಪ್ರಯಾಸವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕವನದ ಭಾಷೆಯಂತೂ ಬಹು ಲಲಿತ; ಅನುವಾದವೆಂದು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ತೋರದಷ್ಟು ಸಹಜ, ಆದರೂ ರಸನಿರ್ಭರ. ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಜೀವ ತೊರೆದ ಈ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾಗಲಿ, ಸೋದರ ಮಾವಂದಿರಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ,

ಇನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಾತ,
ಇನ್ನು ಹತ್ತಿರದಾತ
ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಹನೊ ?

ಎಂದು ಪ್ರಿಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ, ಮೂಲಕವನದಲ್ಲಿ ಆಧಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲದ—

ನಿರಿಹಿಡಿದು ನಡುವೇರಿ,
ತೊದಲುಮಾತನು ಬೀರಿ,
ಕೊರಗ ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲ
ಮಗುವಿಲ್ಲವೇನೋ ?

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ನೆಯ್ದಿರುವುದು ಕರುಣರಸದ ಮಿನುಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಮಗುವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆಕೆ ಹೀಗೆ ಜೀವ ತೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ !

ಆ ಮುಂದಿನ ಚರಣಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ—

ಆಹ, ಎಲ್ಲಡಗಿತೋ
ಆರ್ಯಜರ್ವರ್ಮದ ಕರುಣ,
ಆರ್ಯಜಿನಗಳ ಮರುಕ,
ಉರಿಯುವನೆ ಬಲ್ಲ !

Alas ! for the rarity
Of Christian charity
Under the sun !....

ಈ ಉಕ್ತಿಯ ಸಾರ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಊರಿದೆ ! 'ಉರಿಯುವನು' ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ; ಹಳ್ಳಿಗರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಈಗಲು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಹುಡ್ ಕವಿಯ **'The Bride of sighs'** ಕವನಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನವಿರಲಿ, ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇನೋ 'ದುಃಖಸೇತು' ಉತ್ತಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.[12]

---

12 ಶ್ರೀ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು 'ದುಃಖಸೇತು'ವನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದರು, ಇದು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀ ಪಂಜೆ ರಾಮರಾಯರು 'ನಮ್ಮ ತಂದೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ('ಶ್ರೀ ಪಂಜೆಯವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ' ಪು. ೮೨). ಶ್ರೀ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ನೂರನೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೂ ಈ ಕವನ ಸೇರಿದೆ, 'ದುಃಖಸೇತು'ವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪಂಜೆಯವರಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಅನುಚಿತವಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಈ ಕವನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಿದರಂತೆ. ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬಾತನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ 'ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಅವಳ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡನಂತೆ ! ಇದೇನು ಸಮಾಚಾರವೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಈತನು ಒಲಿದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದ್ದನೆಂದೂ, ಈ ಕವನವನ್ನು ಕೇಳಿ—ಇಲ್ಲಿ ಕವನದ ಉಜ್ಜ್ವಲ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪಂಜೆಯವರ ರಸಾರ್ದ್ರವೂ ನಾಟಕೀಯವೂ ಆದ ವಾಚನದ ಪ್ರಭಾವವೂ ಬೆರೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ ತೋರುತ್ತದೆ—ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಬುದ್ಧಿ ತಿರುಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ಗಾರ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟಿತೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತಂತೆ !

೫

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಕವಿ ಕುಲವನ್ನೂ ಬೆಳಸಿದರು. ಹೊಸಕಾಲದ ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಗುರುಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಬಿದ್ದಿತು ; ಅವರು ತೆರೆದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆ ಹೇಗೆ ನೆರೆಗೊಂಡು ಹರಿಯಿತು ; ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಲು ಈಗಾಗಲೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಹಿರಿಯ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ'ರು ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಅಷ್ಟಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ,

> '....ಕನ್ನಡದೊಳಿಂದಾವಾವ
> ಕಲಕಂಠ ಕೇಳುತಿದೆ ಅದರ ಗಾನದೊಳೆಲ್ಲ
> ತೋರುತಿದೆ ನೀವು ತೆರೆದಾ ಸವ್ಯ ಅಕ್ಷುಲ್ಲ
> ಧೀರಗತಿ, ಸುವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವವಿಸ್ತರ ಭಾವ.
> ನುಡಿದು ಕಲಿಸಿದಿರಿ ; ನುಡಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಕಲಿಸಿದಿರಿ ;
> ದುಡಿದು ಕಲಿಸಿದಿರಿ , ಮನದರಕೆಗಳನೆಚ್ಚರಿಸಿ
> ಎಳೆಯರೆದೆಯಲಿ ಹಾಡುವಾಸೆಯನು ಸುಳಿಸಿದಿರಿ..."
>
> (ಮಲಾರ, ಪು. ೪೩)

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು 'ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕ ಯುಗಾದಿ ಸಂಚಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ (೧೯೩೧) "ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ'ದ ಪರಿಚಯಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾ, " 'ಶ್ರೀ'ಯವರನ್ನು ನವಯುಗದ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಅವರು ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದುದೇನೋ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು' ಗ್ರಂಥರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಮೇಲೆ, ಆದರೂ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾದ ವಾಹಿನಿಯಂತೆ ಅನೇಕ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ನೀರೆರೆದಿದೆ..." ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ನಿಜವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಬರೆಯಬೇಕಾದೀತು.

'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'ಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಕವಿಶಿಷ್ಯ' ಎಂಬುದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ :

"ನಡೆಯುತ್ತ ನಚ್ಚಿರುವೆನಿಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು
ಹುಡಿಯೊಳಳಿಯದ ಹೆಸರ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು."

ಈ ಉಕ್ತಿ ಮೂಲಕವಿಗಿಂತಲೂ ಅನುವಾದಕಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರು ಉದ್ದಾಮ ಪಂಡಿತರು. ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಆಚಾರ್ಯರು, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗ್ಮಿಗಳು, ಕನ್ನಡದ ರಕ್ಷಾಮಣಿಗಳು—ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವರು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಕವಿಕುಲಪತಿಗಳು, ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕವಿತೆ ಸೊಂಪಾಗಿ ಚಿಗುರಿ ಫಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆದರೆ "ಆಧುನಿಕ ಕರ್ಣಾಟಕವಿಚೂತವನ ಚೈತ್ರ" ಎಂದು ಅವರನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಧಾರವಾಡ
೨೨-೧೨-೧೯೫೨

ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ಕಾಣಿಕೆ

ಮೊದಲು ತಾಯ ಹಾಲ ಕುಡಿದು
ಲಲ್ಲೆಯಿಂದ ತೊದಲಿ ನುಡಿದು,
ಕಳೆಯುರೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ
ಮಾತದಾವುದು—
ನಲ್ಲೆ ಯೊಲವ ತೆರೆದು ತಂದ
ಮಾತದಾವುದು—

ಸವಿಯ ಹಾಡ, ಕಥೆಯ ಕಟ್ಟಿ,
ಕಿವಿಯಲೆರೆದು, ಕರುಳ ತಟ್ಟಿ,
ನಮ್ಮ ಜನರು, ನಮ್ಮ ನಾಡು
ಎನಿಸಿತಾವುದು—
ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳೆಂಬ ಕೋಡು
ತಲೆಗದಾವುದು—

ಕನ್ನಡನುಡಿ, ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು,
ನಮ್ಮ ತೋಟದಿನಿಯ ಹಣ್ಣು ;
ಬಳಿಕ, ಬೇರೆ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣು
ಬಳಿಗೆ ಸುಳಿದಳು ;
ಹೊಸದು ರಸದ ಬಳ್ಳಿಹಣ್ಣು
ಒಳಗೆ ಸುಳಿದಳು.

ಪಡುವ ಕಡಲ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು,
ನನ್ನ ಜೀವದುಸಿರು, ಕಣ್ಣು,
ನಲಿಸಿ, ಕಲಿಸಿ, ಮನನೊಲಿಸಿ
ಕುಣಿಸುತಿರುವಳು ;
ಒಮ್ಮೆ ಇವಳು, ಒಮ್ಮೆ ಅವಳು,
ಕುಣಿಸುತಿರುವಳು.

ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗಿ,
ಇನಿಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ತೂಗಿ,
ಇವಳ ಸೊಬಗನವಳು ತೊಟ್ಟು,
    ನೋಡ ಬಯಸಿದೆ ;
ಅವಳ ತೊಡಿಗೆ ಇವಳಿಗಿಟ್ಟು
    ಹಾಡ ಬಯಸಿದೆ.

ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಬೆರಗೆ ಇಲ್ಲಿ ?
ಅರಿಯದವರು ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ
ಕಳೆಯ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯಲಂದು
    ದಣಿದುಹೋದೆನು.
ಬಡವನಳಿಲುಸೇವೆಯೆಂದು
    ಧನ್ಯನಾದೆನು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೀತಗಳು

ಅಡವಿಮರಡಿಯಲ್ಲಿ

ಅಡವಿಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ
ನನ್ನೊಡನೆ ಕೆಡೆದಲ್ಲಿ,
ಇನಿಯ ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಲ
ತನ್ನ ಕೊರಲಲಿ ತಂದು ನಲಿವನಾರೈ—
ಇತ್ತ ಬಾ, ಇತ್ತ ಬಾ, ಇತ್ತ ಬಾರೈ,
ಎತ್ತ ನೋಡಿಲ್ಲೆಲ್ಲ,
ಮತ್ತೆ ಹಗೆಯೊಂದಿಲ್ಲ,
ಕೊರೆವ ಚಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲದಿಲ್ಲೈ.

ಆಸೆಬಲೆಯನು ತೊಲಗಿ,
ಬಿಸಿಲ ಕಾಯುತ ಮಲಗಿ,
ಉಣ್ಣುವೂಟವ ಕಂಡು,
ತಣ್ಣನೆಯೇ ತಣಿದುಂಡು ನಲಿವನಾರೈ—
ಇತ್ತ ಬಾ, ಇತ್ತ ಬಾ, ಇತ್ತ ಬಾರೈ,
ಎತ್ತ ನೊಡಿಲ್ಲೆಲ್ಲ,
ಮತ್ತೆ ಹಗೆಯೊಂದಿಲ್ಲ,
ಕೊರೆವ ಚಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲದಿಲ್ಲೈ.

SHAKESPEARE (1564-1616) : ***Under the Greenwood tree.***

ಮುಪ್ಪು ಯೌವನ

ನರೆಮುಪ್ಪು ಯೌವನಕೆ
ಒಲ್ಲದೊಡನಾಟ ;
ಯೌವನವು ಸುಮ್ಮಾನ,
ಮುಪ್ಪು ಮಿಡುಕಾಟ.
ಯೌವನವು ಸಿರಿ ಸುಗ್ಗಿ
ಮುಪ್ಪು ಬರಿ ಮಾಗಿ ;
ಯೌವನವು ಶೃಂಗಾರಿ,
ಮುಪ್ಪು ತಲೆದೂಗಿ.
ಯೌವನಕೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ,
ಮುಪ್ಪಿಗುಸಿರೆಳೆದಾಟ,
ಹುಲ್ಲೆನೆಗೆ ಯೌವನವು, ಹೆಳವು ಮುಪ್ಪು ;
ಯೌವನದ ರಕ್ತ ಬಿಸಿ,
ಮುಪ್ಪೆಲ್ಲ ಕುಗ್ಗು ಕುಸಿ,
ಎದೆಗೆಚ್ಚು ಯೌವನವು, ಪೆಚ್ಚು ಮುಪ್ಪು.
ಎಲೆ ಮುಪ್ಪೆ ಸಾರತ್ತ,
ಯೌವನವೆ ಬಾರಿತ್ತ,
ಬರುವಳದೋ ಚಿಕ್ಕವಳು ನನ್ನ ಚೆಲುವೆ ;
ಮುಪ್ಪೆ, ನಡೆ, ನಡೆ, ಒಲ್ಲೆ,
ಮುದಿಕುರುಬ, ನಿಲ್ಲಲ್ಲೆ,
ಬಂದಳದೊ ಚಿಕ್ಕವಳು ನನ್ನ ಚೆಲುವೆ.

SHAKESPEARE : ***Youth & Age.***

ವಸಂತ

ವಸಂತ ಬಂದ, ಋತುಗಳ ರಾಜ ತಾ ಬಂದ,
ಚಿಗುರನು ತಂದ, ಹೆಣ್ಗಳ ಕುಣಿಸುತ ನಿಂದ,
ಚಳಿಯನು ಕೊಂದ, ಹಕ್ಕಿಗಳುಲಿಗಳೆ ಚೆಂದ,
ಕೂವೂ, ಜಗ್ ಜಗ್, ಪುವ್ವೀ, ಟೂವಿಟ್ಟವೂ !

ಕುರಿ ನೆಗೆದಾಟ, ಕುರುಬರ ಕೊಳಲಿನೂದಾಟ,
ಇನಿಯರ ಬೇಟ ; ಬನದಲಿ ಬೆಳದಿಂಗಳೂಟ,
ಹೊಸ ಹೊಸ ನೋಟ, ಹಕ್ಕಿಗೆ ನಲಿವಿನ ಪಾಟ,
ಕೂವೂ, ಜಗ್ ಜಗ್, ಪುವ್ವೀ, ಟೂವಿಟ್ಟವೂ !

ಮಾವಿನ ಸೊಂಪು, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಯಲೆಲ್ಲ ಕಂಪು
ಗಾಳಿಯ ತಂಪು, ಜನಗಳ ಜಾತ್ರೆಯ ಗುಂಪು,
ಕಿವಿಗಳಿಗಿಂಪು ಹಕ್ಕಿಗಳುಲುಹಿನ ಪೆಂಪು·
ಕೂವೂ, ಜಗ್ ಜಗ್, ಪುವ್ವೀ, ಟೂವಿಟ್ಟವೂ !

ಬಂದ ವಸಂತ—ನಮ್ಮಾ
ರಾಜ ವಸಂತ !

NASH (1567-1601) : *Spring*

ಹೊಳೆಕೆರೆ

ಹೊಳೆ ಬೆಳಗಿ ಜಾರುವುದು,
ಗಿಳಿ ನೆಗೆದು ಹಾರುವುದು,
ಬೆಳೆದ ಹೊಲ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವುದು ;
ತಿಳಿಯಾದ ಬಾನಿನಲಿ
ಬಿಳಿಮುಗಿಲು ತೇಲುವುದು,
ಮಳೆ ಸೋತ ದಳದಂತೆ ಕದ್ದಡಗಿತು !

ಕರೆಯ ಹೊಂಗೆಯ ಮರದ
ನೆರಳ ಸೊಂಪಿನೊಳೊರಗಿ
ಕುರುಬಹಯ್ದನು ಕೊಳಲನೂದುತಿರಲು,
ಕೊರಳೆತ್ತಿ, ಮೈಮರೆತು,
ಹರಡಿದೆಳಹಸುರಾದ
ಗರುಕೆಯನು ಮೇಯದೆಯೆ ಮಂದೆ ಇಹುದು.

ಎಳೆಮುದಿಯರೊಂದಾಗಿ
ಕಲೆತು ಹೊಲಗೆಯ್ಮೆಯೊಳು
ನಲಿದುಲಿವ ನಗೆಮಾತು ಕಿವಿಗೆಸೆವುದು.
ಮಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಯಲಲ್ಲಿ
ನೆಲದಲ್ಲಿ ಜಲದಲ್ಲಿ
ತಲೆದೋರಿತಾನಂದಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ !

WORDSWORTH (1770-1850) : ***Written in March***

ಮಳೆಬಿಲ್ಲು

ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಮಳೆಬಿಲ್ಲ ಕಾಣತಲೆ ನಾನು
ನೆಗೆದು ಕುಣಿದಾಡುವುದು ಹೃದಯ ತಾನು !
ಅಂತೆ ಇದ್ದುದು ಮೊದಲು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಂದು ;
ಅಂತೆ ಇಹುದೀ ಮೆರೆವ ಯೌವನದಲಿಂದು,
ಅಂತೆ ಇರಲೆನಗಿನ್ನು ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ಮುಂದೆ—
ಅಂತಿರದೆ, ಸಾವು ಬರಲಂದೆ !
ಮನುಜನಿಗೆ ಮಗು ತಂದೆ—ನಾನದನು ಬಗೆದು,
ಹೊಂದಿಸಲು ಬಯಸುವೆನು ದಿನಗಳನು ತೆಗೆದು
ಒಂದಕೊಂದನು ಪ್ರಕೃತಿಭಕ್ತಿಯಲಿ ಬಿಗಿದು.

WORDSWORTH : *Rainbow.*

ಮುದ್ದಿನ ಕುರಿಮರಿ

ಹಿಡಿದು ಮಂಜು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು, ಚುಕ್ಕಿ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕುತಿತ್ತು ;
"ಕುಡಿಯೊ, ಕಂದ, ಕುಡಿಯೊ" ಎಂದು ನುಡಿವ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು ;
ತಿರುಗಿ ನೋಡಲೊಬ್ಬೆಯಾಚೆ, ಒಬ್ಬಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು
ನೊರೆಯ ಬಿಳುಪು ಕುರಿಯ ಮರಿಯ ತಡವುತಿದ್ದಳು.

ಕುರಿಗಳಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ನೆರೆಯೊಳಲ್ಲಿ ಮರಿಯದೊಂದೆ ಇತ್ತು ;
ಕೊರಳಿಗೊಂದು ಸಣ್ಣ ಹುರಿಯ ಬಿಗಿದು ಕಲ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಇತ್ತು ;
ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ ದಟ್ಟವಾದ ಹುಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ,
ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಬಂದ ಮರಿಗೆ ತಿಂಡಿಯಿಡುತಲಿದ್ದಳು.

ಕಿವಿಯನಲುಗಿ, ತಲೆಯನೊಲೆದು, ಬಾಲವನ್ನು ಕುಣಿಸಿ, ನಲಿದು,
ಅವಳ ಕಯ್ಯ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಮುದ್ದಿನಿಂದ ಸವಿವ ಮರಿಗೆ
"ಕುಡಿಯೊ, ಕಂದ ಕುಡಿಯೊ" ಎಂದು ನುಡಿವ ದನಿಯ ಕೇಳಿದೊಡನೆ,
ಅವಳ ಹೃದಯವೆನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆತುಹೋಯಿತು.

ಕಣ್ಣೆಗಂದವಾದ ಮಗುವೊ, ಮುದ್ದುಗಾರನಾದ ಮರಿಯೋ,
ಕಣ್ಣುನೆಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನೊಲುಮೆಯಿಂದ ಜೋಡಿ ಚೆಲುವ ;
ಕುಡಿಸಿ ಮುಗಿಸಿ ಹುರಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಹುಡುಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಳಾಗ,
ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಹತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ, ಹಾಗೆ ನಿಂತಕೊಂಡಳು.

ತಿರುಗಿ ಮರಿಯನಕ್ಕರಿಂದ ನೋಡುವವಳ ಮೊಗದ ಬಗೆಯ
ಮರೆಯಲಿದ್ದ ಜಾಗದಿಂದ ಕಂಡೆನವಳು ಕಾಣದಂತೆ ;
ಅಳತೆಮಾಡಿ ನುಡಿಯ ಹೆಣೆವ ವರವ ಕೊಡಲು ವಾಣಿ ಈಗ
ಎಳೆಯ ಮರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹಾಡದಿರಳೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆನು.

"ಕೊರತೆಯೇನು ಕಂದ ನಿನಗೆ ? ಹುರಿಯನೇಕೆ ತುಯ್ಯುತಿರುವೆ ?
ಮರೆಯದುಣಲು ಮಲಗಲೆಲ್ಲ ನೇರ್ಪು ಮಾಡಿ ಇರುವೆನಲ್ಲ !
ನೆಲದ ಹುಲ್ಲು ಮೆತ್ತೆಯಲ್ಲ ! ಇದಕೆ ಹಸುರೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ !
ಮಲಗು, ಮರಿಯೆ, ಮಲಗು, ಕಂದ ; ನಿನಗೆ ಕೊರತೆಯಾವುದು ?

ಏನು ನೀನು ಹುಡುಕುತಿಹುದು ? ಮನಸಿಗೇನು ಬಯಕೆ ಇಹುದು ?
ನೀನು ಬಲಿತು ಬೆಳೆಯುತಿರುವೆ ; ಸೊಬಗ ಹೊಮ್ಮಿ ಹೊಳೆಯುತಿರುವೆ,
ಇಲ್ಲಿ ಗರುಕೆ ಎಳೆಯ ಗರುಕೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹೂವಿಗೆಣೆಯ ಕಾಣೆ,
ಅಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಪಯಿರು ಬೀಸಿ, ಬಿಡದೆ ಕಿವಿಯೊಳುಲಿವುದು.

ಬಿಸಿಲು ಕಾದು ಹೊಳೆವ ಹೊತ್ತು, ನಾರುಪುರಿಯನಿತ್ತ ನೀಡು,
ಬಸಿರಿಮರದ ನೆರಳ ಸೇರಿ ತಂಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು,
ಗಿರಿಯ ಬಿರುಸು ಗಾಳಿಮಳೆಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ನಡುಗಲೇಕೆ ?
ಗಿರಿಯ ಗಾಳಿಮಳೆಗಳಿಲ್ಲಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯವು.

ಮಲಗು, ಮುದ್ದುಮರಿಯೆ, ಮಲಗು ; ಮರೆತೆಯೇನು ನಿನ್ನ ಪಾಡ ?
ಮಲೆಯ ದೂರದಿರುಬಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಕಂಡ ದೆಸೆಯ ?
ಹಲವು ಮಂದೆ ಮೇದುವಲ್ಲಿ, ನಿನಗೆ ನೀನೆ ಎನುವರಿಲ್ಲ,
ಕೆಲದೊಳಿರದೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದಳೆಲ್ಲಿಯೋ.

ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ, ಮರುಕದಿಂದ ಮನೆಗೆ ತಂದ,
ಹೇಳು, ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವುಳಿದು, ಎಲ್ಲಿ ಅಱಿಯುವಾಸೆ ಕಂದ ?
ಸಾಕುತಿಹೆನು ತಾಯಿಯಂತೆ—ಈದ ತಾಯಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ಸಾಕಿ ಸಲಹುತಿದ್ದಳೇನು, ಇಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ತೋರುತ ?

ಎರಡು ಸಾರಿ, ಹಗಲಹೊತ್ತು, ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ,
ತೊರೆಯ ತಿಳಿಯ ನೀರ ತಂದು, ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ ಕುಡಿಸುತಿರುವೆ ;
ಎರಡುಸಾರಿ, ಮಂಜು ಬಿದ್ದು, ಹೊಲಗಳೆಲ್ಲ ನೆನೆದ ವೇಳೆ,
ಕರೆದು ಬಿಸಿಯ ನೊರೆಯ ಹಾಲು, ಹೊಸದ ತಂದು ಹೊಯ್ಯುವೆ.

ಬೇಗ ಮಯ್ಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಕಾಲು ಬಲಿತು ನೆಗೆಯ ಬಲ್ಲೆ,
ಆಗ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಬಂಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವೆ, ಎಳೆಯುವಂತೆ.
ನನ್ನ ಜೊತೆಯೊಳಾಟವಾಡಿ, ಚಳಿಯ ಗಾಳಿ ಕೊರೆಯುವಾಗ,
ನನ್ನ ಬಳಿಯೆ ರೊಪ್ಪವಾಗಿ, ಕೆಡೆಯುವಂತೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ.

ಮಲಗ ಒಲ್ಲದೊಲ್ಲದೇಕೊ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಾಪ ! ಮನಸಿನೊಳಗೆ
ಸುಳಿದು ಬಂದ ತಾಯ ನೆನಹು ತೊಳಲುತಿಹುದೊ ಏನೋ ಅರಿಯೆ ;
ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಾದುದಾವುದಿಹುದೊ,
ಕನಸಿನೊಳಗೆ ಹೊಳೆದದಾವ ನೋಟ ಪಾಟ ಸೆಳೆವುದೋ !

ಗಿರಿಯ ನೆತ್ತಿ ಏನು ಹಸುರು, ಏನು ಚೆಲುವು ನೋಡಲಯ್ಯೊ !
ಬರುವುವೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆನಲ್ಲಿ ಬಿರುಸುಗಾಳಿ ಮಬ್ಬು.
ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ನಗುತ ನಗುತ ನೆಗೆವ ತೊರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮುಳಿಸು ಬರಲಿ, ಎರೆಗೆ ಹಸಿದ ಸಿಂಹದಂತೆ ಮೊರೆವುವು.

ಎರಗಲಾರದಿಲ್ಲಿ ಹದ್ದು, ಅದಕೆ ಬೆದರ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ.
ಇರುಳು ಹಗಲು ಭದ್ರವಿಲ್ಲಿ, ಹಟ್ಟಿ ಇಹುದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ.
ಅಳುಕಿ ಏಕೆ ಅರಚಿಕೊಳುವೆ ? ಹುರಿಯ ತುಯ್ದು ಹಿಂದೆ ಬರುವೆ ?
ಮಲಗು, ಕಂದ, ಬೆಳಕುಹರಿದ ಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಣುವೆ.

ತಳುಗಿ, ತಳುಗಿ, ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವಾಗ,
ಹಲವುಸಾರಿ ಹಾಡನಿದನು ನನಗೆ ನಾನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ ;
ಪದಪನೆಲ್ಲ ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಗುಚಿ ನೋಡುವಾಗ,
ಪದದೊಳವಳದರ್ಧಮಾತ್ರ, ಅರ್ಧ ನನ್ನದೆನಿಸಿತು.

ತಿರುಗಿ, ತಿರುಗಿ, ಪದವನಿದನು ನನಗೆ ನಾನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ ;
ಅರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಣ್ಣ ಪಾಲು ಎಂದು ತೋರಿತೇಕೆ ಎನಲು,
ಅವಳ ಕಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದ ; ಅವಳ ನುಡಿಯ ಮರುಕದಿಂದ,
ಅವಳ ಹೃದಯವೆನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆತುಹೊಯಿತು.

WORDSWORTH : *The Pet Lamb*

ಬಾನಾಡಿ

ಆರು ನೀನೆಲೆ ಹರುಷಮೂರುತಿ ?
ಹಕ್ಕಿಯೆಂಬರೆ ನಿನ್ನನು !
ತೋರಿ ದಿವಿಜರು ಸುಳಿವ ಬಳಿ, ಸುಖ
ವುಕ್ಕಿಬಹ ನಿನ್ನೆದೆಯನು
ಹಾರಿ ನೆನೆಯದ ಕಲೆಯ ಕುಶಲದ ಭೂರಿಗಾನದೊಳೆರೆಯುವೆ !

ನೆಲವನೊಲ್ಲದೆ ಚಿಗಿದು ಚಿಮ್ಮುತ
ಮೇಲು ಮೇಲಕ್ಕೋಡುವೆ ;
ಒಲೆದು, ದಳ್ಳುರಿ ನೆಗೆದು, ಗಗನದ
ನೀಲಿಯಾಳದೊಳಾಡುವೆ ;
ನಲಿದು ಹಾಡುತ ಹಾಡುತೇರುವೆ, ಏರುತೇರುತ ಹಾಡುವೆ.

ಬಿಳಿಯ ಮುಗಿಲನು ಬಣ್ಣವೇರಿಸಿ
ಕೆಳಗೆ ಹೊರಳುವ ಹೊತ್ತಿನ
ತಿಳಿಯ ಹೊಂಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ತೇಲುವೆ,
ಮುಳುಗಿ ಏಳುವೆ, ಹರಿಯುವೆ,
ಕಳಚಿ ದೇಹವ ದಿವಕೆ ಹರಿಯುವ ಭೋಗಿಯೋಲಾಟದವೊಲು.

ಹಾರುತಿರುತಲೆ ಸಂಜೆ ಸುತ್ತಲು
ಕರಗುವುದು ನಸುಗೆಂಪನು ;
ತಾರೆ ನಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಬಾನೊಳು
ಕುರುಹುದೋರದ ಪರಿಯೊಳು
ತೋರೆಯಾದರು, ಕೇಳುತಿರುವೆನು ನಿನ್ನ ಕೀರುವ ನಲಿವನು.

ಎಳೆಯ ಬೆಳಕನು ಮೊಗೆದು ಹೊತ್ತರೆ
ಬೆಳ್ಳಗೆತ್ತಲು ತುಳುಕಲ
ಕಳೆಯ ಸೊಡಲನು ಕುಗ್ಗುತಡಗುವ
ಬೆಳ್ಳಿಬಿಂಬದ ಬಗೆಯೊಳು,
ತಿಳಿವುದಿರುವುದು ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ, ಕಣ್ಣು ತಟ್ಟನೆ ಹಿಡಿಯದು.

ಇಳೆಯ, ಗಾಳಿಯ ತೆರಹನೆಲ್ಲವ
ಕಲೆವ ನಿನ್ನಲಿ ತುಂಬಿತು,
ತೊಳೆದ ಬಾನೊಳಗೊಂಟಿಮೋಡದ
ನೆಲೆಗೆ ನುಸುಳಿದ ತಿಂಗಳು
ಬೆಳಕುಮಳೆಯನು ಕರೆದು ಗಗನದ ಬಯಲ ತುಂಬುವ ತೆರದೊಳು

ಏನೋ ನೀನದ ನಾವು ಕಾಣೆವು ;
ಏನು ಸರಿ ನಿನಗೆಂಬುದು ?
ನೀನು ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಬೀರುವ
ಗಾನಧಾರೆಯ ಕಾಂತಿಗೆ
ಸೋನೆ ಸಮನೇ ಬಿಲ್ಲುಮೂಡಿದ ಮೋಡ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವುದು !

ಬಗೆಯ ಹೊಳಪಿನೊಳಡಗಿ ತನ್ನೊಳೆ
ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹಾಡುತ,
ಬಗೆಗೆ ತಾರದೆ ಲೋಕ ನೂಕಿದ
ಮಿಡುಕು ಹಂಬಲು ಬಯಕೆಯ
ಹೊಗಿಸಿ ಹೃದಯಕೆ ಪುರುಕಗೊಳಿಸುವ ಕವಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೊಗಳಲೋ !

ಕೆಳದಿ ಸುಳಿಯದ ವೇಳೆ, ಒಬ್ಬಳೆ
ಏರಿ ಅರಮನೆಮಾಡವ,
ಒಲುಮೆಪೇರಿದ ಜೀವವಾರಲು,
ತೂರಿ ನೆಲೆಯನು ಕೊಚ್ಚಿಸಿ,
ಒಲುಮೆಪೊಲೆ ಸವಿಯಾದ ಗಾನವನುಲಿವ ದೊರೆಮಗಳೆಂಬೆನೋ !

ಬಿಳಿಯ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು ಬಳಸಿದ
ಮೆಳೆಯ ಪೊದರಲಿ ಪದರುತ
ಬಳಿಯ ಹೂವಿನ, ಹುಲ್ಲ ತೆರೆಯಲಿ
ಹೊಳಪ ಮೆರೆಯುತ, ಮರಸುತ
ತೆಳುವು ಬೆಳಕನು ಕೆದರಿ ಮಿನುಕುವ ಮಿಂಚುಹುಳುವೆಂದೆಣಿಸಲೋ !

ಹಸುರ ಹೊರಎಸಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗುತ,
ಮುಗುಳ ಸೊಬಗನು ಹೊರೆಯುತ
ಬಿಸಿಯ ಗಾಳಿಗೆ ಬಳಲಿ ಬಿರಿಯುತ,
ಸೊಗಡುಗುಂಪನು ಸುರಿಯುತ,
ಹಸಿದ ಜೇನಿನ ಹೊರೆಯ ಕಳ್ಳರ ಸೊಕ್ಕಿಸಿಡುವ ಗುಲಾಬಿಯೋ !

ಹೊಳೆವ ಗರುಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ
ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳ ಸೊಪ್ಪುಳು,
ಮಳೆಗೆ ಕಣ್ಬಿಡುವರಳು, ಮತ್ತೀ
ಇಳೆಯೊಳಾವುದು ನಲಿವುದು.
ಹೊಳಪು. ಹೊಸತನವನೆಲ್ಲ ಮೀರಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಗಾನವೆ ಮೆರೆವುದು.

ದೇವನಾಗಿರು ಪಕ್ಕಿಯಾಗಿರು,
ಕಲಿಸು ನಮಗೀ ಹರುಷವ,
ಪ್ರೇಮಗಾನವೋ, ಸೋಮಪಾನವೊ,
ಅಲೆವುದಾವುದು ಹೃದಯವ ?
ಆವ ಸವಿ ಬಗೆ ತುಂಬಿತುಳುಕುವುದಿನಿತು ದಿವ್ಯಾನಂದವ ?

ಮದುವೆಯೊಸಗೆಯ ಗೀತವಾಗಲಿ,
ಜಯದ ಘೋಷವೆ ಆಗಲಿ,
ಎದಿರೆ ನಿದ್ನೊಂದುಲಿಗೆ. ತೆಗೆ, ಹುಸಿ
ಮಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕೊಸರಿಕೆ !
ಅದರೊಳೆತ್ತಲೋ ಹುದುಗಿ ಏನೋ ಕೊರತೆ ಇಹುದೇದರಿಯೆವೇ ?

ಆವ ಸಿರಿಸೋಟಗಳು ಮಡುಗಳೊ
ತೀವಿದೀ ಸುಖಗಾನಕೆ ?
ಆವ ತೆರೆಗಳೋ, ಬಯಲೋ. ಬೆಟ್ಟವೊ,
ಆವ ಗಗನವಿಚಿತ್ರವೋ ?
ಆವ ಜಾತಿಪ್ರೇಮವೋ ? ನೋವೇನೊ ಕಾಣದ ಜನ್ಮವೋ ?

ಗೆಲವು ಹಿಗ್ಗುವ ನಿನ್ನ ಬಗೆಯೊಳು
ಸೊರಗು ಸಂಕಟವಿಳಿಯದು ;
ಕಲಕಿ ಚಿತ್ತವ ಕವಿವ ಚಿಂತೆಯ
ನೆರಳು ಬಳಿಯೊಳು ಸುಳಿಯದು.
ಒಲಿವೆ, ಒಲಿವರ ದಣಿವು ಬೇಸರವೇನೋ ನಿನಗದೆ ತಿಳಿಯದು.

ಜಡರು ಮರ್ತ್ಯರು ನಾವು, ತರ್ಕಿಸಿ
ಮರಣಮರ್ಮವನರಿವೆವೆ ?
ಹಿಡಿದು ಕನಸಿನೊಳಾಳವೆಲ್ಲವ,
ಪರಮಶಾಂತಿಯ ಪಡೆದಿಹೆ ;
ಪಡೆಯದಿರಲಿಂತೆಂತು ಹರಿವುದು ರಾಗ ತಿಳಿಹೊಳೆಯುಂದದೆ ?

ಹಿಂದುಮುಂದನು ನೋಡಿ ನಮೆವೆವು
ನೆನೆಯುತಿಲ್ಲದ ಸುಖವನು,
ಕುಂದು ಸೋಕದ ನಮ್ಮ ನಗೆಯೊಳು
ಕೊನೆಗೆ ನೋವಿನಿಸಿರುವುದು,
ನೊಂದ ಗೋಳನು ಹೇಳಿ ಕೊರೆವುವೆ ಇನಿಯ ಕವನಗಳೆಮ್ಮೊಳು.

ಹೋಗಲದು :-ಹಗೆ, ಕೊಬ್ಬು, ಕಳವಳ
ದೆಡೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸದಿದ್ದೆವು ;
ಹೀಗೆ ಕಂಬನಿಬಿಡದ ಹುಟ್ಟನು
ಪಡೆದೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದೆವು ;
ಆಗಲಾಯಿತು, ನಿನ್ನ ನಲಿವಿನ ಹದಕೆ ಬರುವೆವೆ ? ಕಾಣೆನು.

ಕಿವಿಗೆ ಸವಿಯನು ಕರೆವ ವೃತ್ತಗ
ಳಿರಲಿ ಹೆಣೆಯುವೆವೆಲ್ಲರು,
ಕವನಕೋಶದೊಳಿರುವ ರತ್ನಗ
ಳಿರಲಿ ಕದಿಯಲು ಬಲ್ಲೆವು
ಕವಿಗೆ ಬೇಡವೆ ನಿನ್ನ ಕೌಶಲ—ನೆಲವ ಜರೆಯುವ ಜೀವವೇ !

ಭೋಗನಿಧಿ, ನೀನರಿತ ಹರುಷದಿ
ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗರೆಯನು ;
ರಾಗಮಧುರಾವೇಶವೆನ್ನಲಿ
ತುಳುಕಿ ಬರುತಿದೆ ತುಟಿಯಲಿ,
ಈಗ ಕೇಳುವೆ ನಾನು, ಲೋಕವೆ ಆಗ ಕೇಳುದೆನ್ನನು.

SHELLEY (1792–1822) : *Skylark*.

ಕಾಳಗದ ಪದ

ಕಾಳೆ, ಹರೆ, ಕೊಂಬುಗಳ
ಏಳಿ, ಮೊಳಗಿ, ಏಳಿ,
ನಾಡುಗಳ ಕುಳಗಳನು
ಕೂಡಿಕೊಳ ಹೇಳಿ.

ಬನ್ನಿರಣ್ಣ, ಬನ್ನಿರಣ್ಣ,
ಅದೊ ಕೂಗು, ಕೇಳಿ.
ಮನ್ನೆಯರ, ಬಂಟರಿರ,
ಒದಗಿ, ಏಳಿ, ಏಳಿ.

ಕಣಿವೆಗಳ, ಬೆಟ್ಟಗಳ
ಗಡಿಯಿಂದ ಬನ್ನಿ.
ಕಣೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಕುಡುಗೋಲು,
ಕೊಡಲಿಗಳ ತನ್ನಿ.
ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಮಕ್ಕಳಿರ,
ಮೈಜೋಡ ತೊಡಿರೊ !
ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಯ ಝಳವ
ಕೈಝಾಡಿಸಿದಿರೋ !

ಬಿಡಿ ಇರಲಿ ಮಂದೆಗಳು
ಹೊಸ ಉತ್ತ ಮಣ್ಣು.
ಬಿಡಿ ಇರಲಿ ಸತ್ತ ಹೆಣ
ಹಸೆಮಣೆಯ ಹೆಣ್ಣು
ಬಿಡಿ ಹುಲ್ಲೆ, ಬಿಡಿ ಹಂದಿ,
ಬಲೆದೋಣಿಗಳನು.
ಹಿಡಿದುಕೊಳಿ ಮುಟ್ಟುಗಳ,
ಹಲಗೆ ಕತ್ತಿಯನು.

ಕಾಡ ಸೀಳುತ ಗಾಳಿ
ಬರುವಂತೆ ಬನ್ನಿ.
ಓಡ ಕೊಚ್ಚುತ ಕಡಲು
ಬರುವಂತೆ ಬನ್ನಿ.
ಓಡಿ ಬನ್ನಿ. ಓಡಿ ಬನ್ನಿ,
ಓಡಿ ಓಡಿ ಬನ್ನಿ.
ಗೌಡ, ಕುಳ ; ಆಳು. ದಣಿ ;
ನಾಡ ದಳ ಬನ್ನಿ.

ಬಂದರಣ್ಣ. ಬಂದರಣ್ಣ.
ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದು,
ಚೆಂದದಲಿ ಹೂವು ಗರಿ
ಸೆಕ್ಕಿ ತಲೆ ಮೆರೆದು—
ಹಿರಿ, ಕತ್ತಿ ! ಇರಿ, ಸುರಗಿ !
ಸರಿ. ಮುಂದೆ. ಆಳು !
ಅರಿಯೆದೆಯ ಬಿರಿ, ಕಾಳೆ !
ತರಿ, ಕೊಲ್ಲ ಹೇಳು !

SCOTT (1771-1832) : *Gathering Song.*

ವೀರಗಲ್ಲು

ಕಾಡಿನೊಳು ನೀನಿಲ್ಲ,
ಬೀಡಿನೊಳಗಿಲ್ಲ,
ಬಯಸುವೊಡೆ ಬೇಸಗೆಯ
ತೊರೆಯಾದೆಯಲ್ಲ !
ಮತ್ತೆ ಮಳೆ ಕೊಳ್ಳುತಲೆ
ಏನದರ ಮೊಳಗು !
ಇನ್ನು ಜಯ ನಮಗೆಲ್ಲಿ ?
ನಿನಗೆಲ್ಲಿ ಬೆಳಗು ?
ಕಣದ ಬಳಿ ಕೊಯ್ಯುವುದು
ಜೋಲುತಲೆ ಹೊಡೆಯೆ,
ರಣದೊಳಗೊ ಹೊಯ್ಯುವುದು
ನೆರೆದಾಳ ತೊಡೆಯೆ.
ತೂರುವುದು ಹಿಮಗಾಳಿ
ಹಣ್ಣೆಲೆಯನಾದ.
ಹೊಸ ಆರಳು ನಮ್ಮ ಕಲಿ
ಹೋದನೇ ಸೀದು !
ನಯದೊಳಗೆ ನೀ ಜಾಣ,
ಹುಯಿಲೊಳಗೆ ಬಾಣ,
ಬೇಟೆಯಲಿ ಬರಸಿಡಿಲು,
ಆಟದಲಿ ನವಿಲು,
ಹಗಲೆದಿರ ಮಂಜೆಂತು
ತೆರೆಯ ನೊರೆಯೆಂತು,
ಮುಗಿಲ ಕುಡಿಮಿಂಚೆಂತು,
ಮರೆಯಾದೆಯಂತು !

SCOTT : *Coronach*

ಸರ್ ಜಾನ್ ಮೂರನ್ನು ಹೂಳಿದ್ದು

ತಂಬಟೆಹೊಯಿಲಿಲ್ಲ, ವಾದ್ಯದ ಹಲುಬಿಲ್ಲ,
ಹೆಣವ ಕೋಟೆಗೆ ನಾವು ತ್ವರೆಯಲೊಯ್ದಾಗ ;
ಒಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿಯು ಕಳುಹುವ ಸುರುಟಿಲ್ಲ,
ನಮ್ಮ ನಾಯಕನನು ಹೂಳುತಿದ್ದಾಗ.

ಹೂಳಿದೆವವನನು ಸರಿಹೊತ್ತಿನರುಳಲಿ,
ಮಣ್ಣ ಬಂದೂಕದ ಮೊನೆಯಿಂದ ತಿರುವಿ ;
ನುಸುಳಿ ಬರುವ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಮಂಜಲ್ಲಿ
ಮಂಕಾದ ಬೆಳಕಿನ ಲಾಂದರದಲ್ಲಿ.

ಒಡಲ ಪೇಳಿಗೆಯಲಿ ಒಪ್ಪವಾಡಲು ಇಲ್ಲ,
ಬಟ್ಟೆ ದುಪ್ಪಟಿಯಲಿ ಸುತ್ತಲು ಇಲ್ಲ ;
ನಿದ್ದೆಹೋಗುವ ವೀರನಂದದಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ
ಯುದ್ಧದ ನಿಲುವಂಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ.

ಬೇಗ, ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನು ಹೇಳಿ.
ಉಕ್ಕುವ ದುಃಖವನೊಳಗೆಯೆ ಅದುಮಿ,
ಸೆಳೆಯಲಾರದೆ ಕಣ್ಣ, ಸತ್ತ ಮುಖವ ನೋಡಿ,
ನೆನೆದೆವು ರೋಷದಿ ನಾಳೆಯ ಪಾಡ,

ನೆನೆದೆವು, ಕಿರಿದು ಹಾಸಿಗೆಯನು ತೋಡುತ,
ಒಬ್ಬನೆ ಒರಗುವ ದಿಂಬನು ಸವರಿ—
ನಾಳೆ ಹೆರರು ಹಗೆಗಳು ತಲೆ ತುಳಿವರೆ
ತೆರೆಯ ಮೇಲಿರುವೆವೆ ಬಲುದೂರ ನಾವು !

ಹೋದ ಜೀವವ ಜರೆದಾಡಿಕೊಳುವರಾಹ !
ತಣ್ಣಗಾದುರಿಯನು ಮೂದಲಿಸುವರು !
ಎಣಿಸುವನೇ ? ತನ್ನ ಮುಟ್ಟದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ
ಬ್ರಿಟನನಿಟ್ಟೀ ಕುಳಿಯಲಿ ಮಲಗಿರಲು

ನಮ್ಮ ಸಂಕಟದಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯರೆಯಾಯಿತು ;
ತುತ್ತೂರಿಯಾಯಿತು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಬರಲು,
ಕೇಳಿತು ಕೋಪಿಸಿ ವೈರಿಗಳೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ದೂರದ ಗುಂಡು.

ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಮರುಗುತ, ಮಣ್ಣಿನಲಿಟ್ಟೆವು
ರಣದ ರಕ್ತದ ಚೆಲುವಿನ ಚೆಲುವಿನಲಿ.
ಕಲ್ಲ ನೆಡದೆ, ಒಂದು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆತ್ತದೆ,
ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯಲವನನೆ ಬಿಟ್ಟೆವಲ್ಲಿ !

C. WOLFE (1791–1823) ***Burial of Sir John Moore,***

ರಾವುತರ ದಾಳಿ

ಹರಿದಾರಿ, ಹರಿದಾರಿ,
ಹರಿದಾರಿ ಮುಂದೆ,
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಂಜರಕೆ
ನುಗ್ಗಿದರು ಮುಂದೆ.
"ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದಕೆ, ಕುದುರೆ !
ಕೊಚ್ಚಿ ಗುಂಡನು !" ಎಂದ—
ಆರ್ನೂರು ರಾವುತರು
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಂಜರಕೆ
ನುಗ್ಗಿದರು ಮುಂದೆ.

"ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದಕೆ, ಕುದುರೆ !"
ಕುಗ್ಗಿದವನೊಬ್ಬುಂಟೆ ?
ಯಾರೋ ತಪ್ಪಿದರೆಂದು
ಧೀರರವರರಿದೂ ?
ಹೇಳುವುದಕವರಲ್ಲ,
ಕೇಳುವುದಕವರಲ್ಲ,
ಮಾಡಿ ಮಡಿವುದಕವರು—
ಆರ್ನೂರು ರಾವುತರು
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಂಜರಕೆ
ನುಗ್ಗಿದರು ಹರಿದು.

ಅವರ ಬಲಗಡೆ ಗುಂಡು,
ಅವರ ಎಡಗಡೆ ಗುಂಡು,
ಅವರ ಮುಂಗಡೆ ಗುಂಡು
ಕಾರಿದುವು ಚೀರಿ.

ಸಿಡಿಮದ್ದು ಚೆರೆ ಬಿದ್ದು
ಜಗ್ಗದೆಯೆ ನುಗ್ಗಿದರು.
ಮೃತ್ಯುವಿನ ದಾಡೆಯಲಿ,
ನರಕದುರಿಬಾಯಿಯಲಿ.
ಆರ್ನೂರು ರಾವುತರು
ನುಗ್ಗಿದರು ತೂರಿ.

ಬೀಸಿ, ರಝಳಪಿಸಿ ಕತ್ತಿ,
ನೆಗೆದು, ಕೈ ಮೇಗೆತ್ತಿ,
ಗುಂಡಿನವರನು ಕೆತ್ತಿ,
ಕೊತ್ತಿದರು ಪಡೆಯೊತ್ತಿ—
ಲೋಕ ಬೆರಗಾಯ್ತು !
ಮದ್ದು ಹೊಗೆಯಲಿ ಮುಳುಗಿ,
ಸಾಲು ಮುರಿದರು ನುಗ್ಗಿ ;
ಕಾಸಕರು, ರಷ್ಯನರು,
ಕತ್ತಿಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಹೊರಳಿ,
ಬೆದರಿ ಧೂಳಾಯ್ತು.
ಆಗ, ಹಿಂದಿರುಗಿದರ—
ಇಲ್ಲ, ಆರ್ನೂರಿಲ್ಲ,
ಹಿಂದಿರುಗಿದವರು !

ಅವರ ಬಲಗಡೆ ಗುಂಡು,
ಅವರ ಎಡಗಡೆ ಗುಂಡು,
ಅವರ ಹಿಂಗಡೆ ಗುಂಡು,
ಕಾರಿದವು ಚೀರಿ.
ಸಿಡಿಮದ್ದು ಚೆರೆ ಬಿದ್ದು,
ಆಳು ಕುದುರೆಗಳುರುಳಿ,

ನುಗ್ಗಿದಾ ಧೀರರಲಿ,
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಸಿರಿಂದ,
ನರಕದುರಿಬಾಯಿಂದ,
ಮರಳಿ ಬಂದರು ಕೆಲರು.
ಆರ್ನೂರು ರಾವುತರು
ಅಳಿದುಳಿದ ಕೆಲರು.

ಮಾಸದವರದು ಹೆಸರು
ಬೀಸಿ, ಏನ್ನುಗ್ಗಿದರು !
ಲೋಕ ಬೆರಗಾಯ್ತು !
ನುಗ್ಗಿ ಹೊಯ್ದುದ ಹೊಗಳು !
ಜಗ್ಗದೆದೆಗಳ ಹೊಗಳು !
ಆರ್ನೂರು ರಾವುತರ ಶೌರ್ಯ ಹೊಗಳು !

TENNYSON (1809-1892) *Charge of the Light Brigade.*

ರಾಯಲ್ ಜಾರ್ಜು ಮುಳುಗಿಹೋದದ್ದು

ಅಳಿದರೇ ಹಾ ಧೀರರು !
ಕಳೆದುಹೋದರೆ ಧೀರರು !
ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕರೆಯೊಳೆಲ್ಲರು
ಮುಳುಗಿ ಹೋದರು ತೆರೆಯೊಳು.

ಎಂಟುನೂರ್ವರು ಧೀರರು,
ಕಂಡ ಕೆಚ್ಚಿನ ಧೀರರು,
ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆಳೆದು ಬಗ್ಗಿಸಿ
ಒರಗಿಸಿದ್ದರು ಹಡಗನು.

ನೇಣುಗಳ ನೆಲಗಾಳಿ ಕುಲುಕಿತು.
ಹಡಗು ತಲೆಕೆಳಕಾಯಿತು.
ಹೋಯ್ತು ರಾಯಲ್ ಜಾರ್ಜು ತಳಗಡೆ
ಗೊಬ್ಬನುಳಿಯದೆ ದಳದೊಳು

ಅಳಿದರಾಹ ಧೀರರು !
ಹೋದ ಕೆಂಪೆನ್‌ಫೆಲ್ಟನು !
ಅವನ ಕಡೆಹೋರಾಟ ಹೋರಿತು,
ಅವನ ಸಾಹಸ ತೀರಿತು.

ಕಾಲದೊಳಗದು ಆಗಲಿಲ್ಲ ;
ಗಾಳಿ ಎರಗಿ ಒದರಲಿಲ್ಲ ;
ಒಡಕು ಕಿತ್ತುದು ಮುಳುಗಲಿಲ್ಲ ;
ಅಡಗಿದರೆಯನು ಹಾಯಲಿಲ್ಲ.

ಒರೆಯೊಳಿದ್ದುದು ಅವನ ಕತ್ತಿ,
ಬೆರಳಲಿದ್ದುದು ಬರೆವ ಕಡ್ಡಿ,
ತಳಕೆ ಕೆಂಪೆನ್‌ಫೆಲ್ಟು ಹೋದಾ
ಗೆರಡು ನಾನೂರ್ ದಳದಲಿ.

ಎತ್ತಿ ಮೇಲಕೆ ಹಡುಗನು !
ನಮ್ಮ ಹಗೆಯೆದೆನಡುಗನು !
ಕುಡಿತ ಮೆರೆತದಿ ಬಿಡದೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ಸಲಿಸು ಕಂಬನಿಕಡವನು.

ಹಡಗುಮರ ಕೆಡದಿರುವುದು,
ತೇಲಬಲ್ಲುದು ಮತ್ತದು
ಹೇರಿಕೊಂಡಿಂಗ್ಲೆಂಡ ಗುಡುಗನು
ದೂರದಾಳವನುಳುವುದು.

ಹೋದ ಕೆಂಪೆನ್‌ಫೆಲ್ಟನು !
ಅದುವಾತನ ಜಯುಗಳು !
ಅವನು, ಅವನಾ ಎಂಟುನೂರ್ವ್ವರು
ತೆರೆಯನಿನ್ನುಳಲಾರರು !

COWPER (1731–1800) : *Loss of the Royal George.*

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ನಾವಿಕರು

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ನಾವಿಕರಿರಾ—ಕಾಯುವಿರಿ
ನೀವೆಮ್ಮ ಕಡಲುಗಳನು ;
ನಿಮ್ಮ ಬಾವುಟ ತಡೆಯಿತೊಂದು ಸಾವಿರ ವರುಷ
ಗಾಳಿಯನು ಕಾಳಗವನು.
ನಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಜಯಧ್ವಜವ ತೂಗಿಬಿಡಿ
ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಗೆಯ ತಾಗಿ
ಕಡಲಿಲ್ಲಿ ನಡೆಗೊಳ್ಳಿ—
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು,
ಹಿರಿದಾಗಿ ಕಾಳಗವು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಹಬ್ಬಿರಲು
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು,

ನಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳು ಧೀರರು—ತೆರೆತೆರೆಗೆ
ಹೊಮ್ಮುವರು ಹುರಿಗೊಳಿಸಲು ;
ಹಡಗಿನೆಟ್ಟವೆ ಅವರು ಕಾದಿ ಹೆಸರಾದ ಕಣ,
ಕಡಲ ಸುಳಿ ಹೂಳಿದ ಕುಳಿ.
ಎಲ್ಲಿ ಬ್ಲೇಕ್ ನೆಲ್ಸನರು ಚೆಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರ ಕೆಡೆದೆ
ರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆದೆ ಕನಲದೆ,
ಕಡಲಲ್ಲಿ ನಡೆವಲ್ಲಿ ?—
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು,
ಹಿರಿದಾಗಿ ಕಾಳವು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಹಬ್ಬಿರಲು,
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು.

ಕೋಟೆಗಳು ಕೊತ್ತಳಗಳು—ಬೇಡದೆ ಬ್ರಿ
ಟಾನಿಯಳು ಪದುಳವಿಹಳು ;
ಬೆಟ್ಟದೆರೆಗಳ ತಲೆಯ ಮೆಟ್ಟುವಳು ದಾಳಿಯಲಿ,
ಕಡಲು ಮನೆಯಾಗಿರುವಳು

ಗುಡುಗಿ ತನ್ನಡವಿಗಳ ತೇಗುಮರದೊಡಲಿಂದ,
ಅಡಗಿಸುವಳಡಿಯ ಹೊನಲ
ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆವಲ್ಲಿ—
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು,
ಹಿರಿದಾಗಿ ಕಾಳಗವು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಹಬ್ಬಿರಲು,
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರಲು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ಧ್ವಜಪಟವದು—ರೌದ್ರದಲಿ
ಧೂಮಕೇತುವೊಲುರಿವುದು ;
ಬಿಗಿದ ಭೀತಿಯ ನಿಶಿಯ ಕಾರೊಡ್ಡು ಕರಗುತ್ತ
ನಗುವನಕ ಶಾಂತಿಯರಿಲು.
ಆಗ ಆಗುತ್ಸವದಿ, ಸಾಗರದ ವೀರರಿರ,
ಬೀಗುವೆವು, ಕೀರ್ತಿಸುವೆವು
ನಿಮ್ಮಗಳ ಹಮ್ಮುಗಳ—
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡಿ ನಿಲಲು,
ಘೋರಕದನದ ಬೊಬ್ಬೆ ತೂರಿ ಮೊರೆವುದು ನಿಲಲು,
ಬಿರುಗಾಳಿ ತೀಡಿ ನಿಲಲು.

CAMPBELL (1777-1844) : ***Ye Mariners of England.***

ಆಳೌ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ !

ಆದಿಯಲಿ, ದೈವಾಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಭೂಮಾತೆ
ನೀಲಜಲರಾಶಿಯಿಂದುದ್ಭವಿಸಿದಂದು,
ಆದರಿಸಿ, ಅಭಿಮಾನದೇವತೆಗಳೊಲಿದು, ದಯ
ಪಾಲಿಸಿದರಾಕೆಗೀ ಶಾಸನವ ಹರಸಿ—
"ಆಳೌ, ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ! ಆಳು ತೆರೆಗಳನು !
ಎಂದಿಗೂ ಬ್ರಿಟನನಡಿಯಾಳೆನಿಸಿಕೊಳನು !"

ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಬಾರದಿಹ ಜನವೆಲ್ಲ
ಕ್ರೂರರಾಜರ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಕೃಶವಾಗಿ,
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಗೆ ಹೆದರಿ, ಕರುಬಿ, ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರಲು,
ಧೀರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲಿ ನೀನು ವರ್ಧಿಸುವೆ !

ವೈರಿಗಳು ಹೊಡೆದಷ್ಟು, ಘೋರರೂಪವ ತಾಳಿ
ಧೈರ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯದಲಿ ನಸುನಗುತನಿಲುವೆ ;
ಕೀರಿ, ಗಗನವ ಸೀಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ ಕಿತ್ತಷ್ಟು,
ಬೇರೂರಿಕೊಳುವಂತೆ ನಿನ್ನಡವಿತೇಗು !

ಮಲೆತು ದುರ್ನೀತಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ರಾಜರು ಕೆಟ್ಟು,
ಹಿಡಿದು ಸಂಕಲೆಯಿಟ್ಟು ಜಗ್ಗಿಸಲು ಬರಲು,
ಮಲಗಿದ್ದ ಸಿಂಹದಂತುರಿದೆದ್ದು ತೆಗೆದೊದರಿ,
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ಕೀರ್ತಿಯನು ಪಡೆವೆ !

ನಿನ್ನದೆಯೆ ಹೊಂಬಣ್ಣ ತುಂಬಿ ತೂಗುವ ಬಯಲು,
ನಿನ್ನದೆಯೆ ವರ್ತಕರ ಸಿರಿ ಮೆರೆವ ಹೊಳಲು ;
ನಿನ್ನದೆಯೆ ಸಾಗರದ ಸರ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೂ,
ನಿನ್ನದೆಯೆ ತೆರೆ ಬಳಸಿಬರುವೆಲ್ಲ ಕರೆಯೂ !

ವಾಣಿಯರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಕ್ಕರೆಗೆ ನಡೆತಂದು
ನಿನ್ನ ಭೋಗದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವರು ;
ರಾಣಿದೀವಿಯೆ, ನಿನ್ನ ಚೆಲುವೆಯರ ಪ್ರೇಮದಲಿ
ನಿನ್ನ ವೀರರು ಧರ್ಮವನು ಕಾಯುತಿಹರು
ಆಳೌ ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ ! ಆಳು ತೆರೆಗಳನು !
ಎಂದಿಗೂ ಬ್ರಿಟನನಡಿಯಾಳೆನಿಸಿಕೊಳನು !"

THOMSON (1700-1784) : *Rule Britannia*

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್

ಏನ ಮಾಡಿದೆ ನಾನು ನಿನಗೆ
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ನನ್ನಿಂಗ್ಲೆಂಡ್
ಏನ ಮಾಡೆನು ಹೇಳು ನಿನಗೆ
ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ದೇವನೊರೆವುದ ಕೇಳಿ,
ಕಣ್ಣ ಮಿನುಗನು ತಾಳಿ,
ಘೋರಯಜ್ಞವ ಬೇಳಿ,
ಗಾನದಲಿ ತುತ್ತೂರಿಯ ನೀನೂದಲು,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ಇಳೆಬಳಸಿ ತುತ್ತೂರಿಯ ನೀನೂದಲು.

ಇನ್ನು ರವಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣುವನು,
ಇಂಗ್ಲೇಂಡ್, ನನ್ನಿಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ನಿನ್ನೆಣೆಯ ಮಹತುಕಾರ್ಯವನು,
ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ಎಲ್ಲಿ ನಲಿವನು ಕಂಡು
ನಿನ್ನ ಧೀರರ ದಂಡು
ನೂಂಕುವೊಲು ಮುಂಕೊಂಡು,
ಗಾನದಲಿ ತುತ್ತೂರಿಯ ನೀನೂದಲು,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ಎಡರಿನಲಿ ತುತ್ತೂರಿಯ ನೀನೂದಲು !
ಬಳಕುವೆವೆ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ನಾವು
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ನನ್ನಿಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ಕೊಳು, ಕೊಲಿಸು ; ನಿನ್ನವರು ನಾವು,
ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ !

ನಿನ್ನ, ಹೊಲ, ಮನೆ, ಚೆಂದ ;
ಬಾಳು ಮಿಗಿಲಾನಂದ ;
ಸಾವಳಿವು—ಸಾಯುವೆವು
ಗಾನದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದಲು,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದಲು,
ಗರ್ವಿ, ಘಾತಕಿ, ಎಂಬರಮ್ಮ,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ನನ್ನಿಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ಸರ್ವಧರೆ ನಿನ್ನ ಹೊರೆಯಮ್ಮ !
ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ವಜ್ರಕವಚವ ತೊಟ್ಟು,
ಗತಿಯ ಕಾವುದ ಬಿಟ್ಟು,
ಜರುಗುವೆಯ ? ಮರುಗುವೆಯ ?
ಗಾನದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದದೆ,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ನರಕದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದದೆ ?
ತುಳಿದುಬಹ ನಾವೆಗಳ ತಾಯಿ,
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ನನ್ನಿಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ಹಳೆಯುಗ್ರಸಾಗರನ ಕೆಳದಿ,
ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ !
ಸ್ವಾಮಿಯಕ್ಕರ ಕುವರಿ,
ಧರ್ಮಖಡ್ಗದ ಮಡದಿ—
ಸೀಳಿರವೆ, ಖೂಳರೆದೆ,
ಗಾನದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದಲು
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,
ಸತ್ಯದಲಿ ತುತ್ತುರಿಯ ನೀನೂದಲು !

HENLEY (1849–1903)
What have I done for you, England, my England.

ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್ ಕದನ

ಬೇಸಗೆಯಲಿ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು ; ಕೆಲಸವ
ಮುತ್ತಜ್ಜ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ.
ಹಟ್ಟಿಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲಿ ನೋಡುತ
ಹೊಂಬಿಸಿಲಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.
ಅಲ್ಲಿಯೆ ಹಸುರಮೇಲಾಡುತಲಿದ್ದಳು
ಅಜ್ಜನ ಮುದ್ದಿನ ಪುಟ್ಟ ಮೊಮ್ಮಗಳು.

ಕಂಡಳು ಕೂಗಿಕೊಂಡಣ್ಣನು ಬರುವುದ—
ಆಡುತ, ಹೊಳೆಯಂಚಿನಿಂದ
ದಪ್ಪಗೆ, ದುಂಡಗೆ, ಏನನೊ ಒಂದನು
ಉರುಳಿಸಿಕೊಂಡವ ತಂದ.
ದಪ್ಪಗೆ, ನುಣ್ಣಗೆ, ದುಂಡಗೆ ಇರುವುದು,
ಅಜ್ಜ ಇದೇನೆಂದು ಕೇಳಲು ಬಂದ.

ಅಜ್ಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೈಗದ, ಹುಡುಗನು
ನಿಂತ ಹತ್ತಿರ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು.
ನೋಡಿ, ಆ ಮುದುಕನು ತಲೆಯನಲ್ಲಾಡಿಸಿ,
ಮರುಗತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು,
ಪಾಪ, ಇದಾರದೊ ತಲೆಯೋಡು—ಯಾವನೊ
ಬಿದ್ದವನಾ ದೊಡ್ಡ ಜಯದಲಿ ಎಂದ.

ಎಷ್ಟೊ ನೋಡಿರುವೆನು ನಮ್ಮ ತೋಟದಲೆಲ್ಲ,
ಬಿಸುಡುವೆನೊಕ್ಕಡೆಗಿಕ್ಕಿ.
ಉಳುತ ಹೋದಾಗೆಲ್ಲ ಮೇಲಕೆ ಬರುವುವು
ನೇಗಿಲ ಕುಳದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ.
ಸಾವಿರಗಟ್ಟಳೆ ಜನಗಳು ಕೊಲೆಯಾಗಿ
ಬಿದ್ದವರಾ ದೊಡ್ಡ ಜಯದಲಿ ಎಂದ.

ಆ ಕಥೆ ಏನದು? ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಜ್ಜ,
ಎಂದನು ಪುಟ್ಟ ಮೊಮ್ಮಗನು.
ಅಚ್ಚರಿ ಕಾಯುತ, ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ
ನಿಂದಳು ಪುಟ್ಟ ಮೊಮ್ಮಗಳು.
ಯುದ್ಧದ ಕಥೆಯೇನು ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಜ್ಜ
ಏತಕೆ ಕಾದಾಡಿದರೊ ಅದ ಹೇಳು.

ಮುತ್ತಜ್ಜ ಹೇಳಿದ—ಇಂಗ್ಲಿಷರಿರುವರೆ,
ಮುರಿದರು ಫ್ರೆಂಚರ ಪಡೆಯ.
ಏತಕೆ ಕಾದಾಡಿದರೊ ಅದ ನಾ ಬೇರೆ
ಕಾಣೆನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಡಿಯ.
ಆದರೆ ಯಾರನೆ ಕೇಳವರೆಲ್ಲರು
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಜಯವೆಂಬರೆಂದ.

ನಮ್ಮಯ್ಯ ಗುಡಿಸಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು
ಆ ಹೊಳೆಯಂಚಿನನಾಗ,
ಸೂರೆ ಹೊಡೆದು ಬೀಡ ನೆಲಸಮಸುಟ್ಟರು;
ತಲೆಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗ
ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೋಡಿದ
ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಗಾಣದಲೆದ.

ಬೆಂಕಿಯ, ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ
ದೇಶವೆ ಹಾಳಾಯಿತೆಲ್ಲ.
ತುಂಬುಬಸಿರಿಯರು, ಹಾಲುಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತ
ಲೆಕ್ಕವ ದೇವರೆ ಬಲ್ಲ
ಅದರಂತಹುದೆಷ್ಟೊ ಆಗಲೇಬೇಕಲ್ಲ
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಜಯದಲಿ ಎಂದು

ನೋಡಲುಬಾರದು ಎಂಬರು ಘೋರವ
ಗೆದ್ದ ಮೇಲಾರಣದಲ್ಲಿ.
ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಹೆಣಗಳು ಕೊಳೆಯುತ
ಬಿಸಿಲಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದುವಲ್ಲಿ.
ಆದರಂತಹುದೆಷ್ಟೊ ಆಗಲೇಬೇಕಲ್ಲ
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಜಯದಲಿ ಎಂದ.

ದೇಶವೆ ಹೊಗಳಿತು ಗೆದ್ದ ನಾಯಕರನು,
ಸುರಿದುವು ಹೂವು ಮಳೆಗಳು—
ಛೀ ತೆಗೆ, ಏನದು, ಬಲುಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವು!
ಎಂದಳು ಪುಟ್ಟ ಮೊಮ್ಮಗಳು.
ಅಲ್ಲವೆ, ಅಲ್ಲವೆ, ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ, ಕೇಳು,
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಜಯವದು ಎಂದ.

ಎಲ್ಲರು ಹೊಗಳಿದರಾ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವ
ಗೆದ್ದವರನು ಶೂರರನ್ನು—
ಒಳ್ಳೆಯದದರಿಂದ ಕಡೆಗಾದುದೇನಜ್ಜ ?
ಎಂಡನು ಪುಟ್ಟ ಮೊಮ್ಮಗನು.
ಅದ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನೆ ? ಯಾರನೆ ಕೇಳದು
ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಜಯವೆಂಬರೆಂದ.

SOUTHEY (1774-1843) After Blenheim.

ದೇಶಸೇವಕ

(ಹಳೆಯ ಕಥೆ)

ಮಾಲೆಗಳು, ಮಾಲೆಗಳು ಬೀದಿ ಮನೆಮನೆಗೆ;
ಮುತ್ತುಗಳ ಸೇಸೆಗಳು ತಲೆಯೊಳಗೆ ಮಿನುಗೆ;
ಮಾಳಿಗೆಗಳೊಲೆದಾಡಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಮುಗ್ಗಾಗೆ;
ಎತ್ತಿದಾ ಗುಡಿ ದೀಪ ಗೋಪುರವ ಬೆಳಗೆ—
ಒಂದು ವರುಷದ ಕೆಳಗೆ ನನಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ !

ಗಾಳಿ ನೊರೆಕೀಳುವುದು ವಾದ್ಯಗಳ ಮೊರೆಗೆ;
ಊರೆ ಕಿತ್ತೋಡುವುದು ಜನದ ಜಯಜಯಕೆ.
ಕೇಳಿದೆನೆ—"ಅಣ್ಣದಿರ, ಏಕೆ ಬರಿ ಬೊಬ್ಬೆ ?
ಸೂರಿಯನ ತಂದುಕೊಡಿ" ಎನುತ—ಅವರೊಡನೆ
"ಆಯ್ತಾಯ್ತು; ಮತ್ತೇನು? ಕೇಳು" ಎನುತಿಹರು.

ನಾನಕಟ ! ಸೂರ್ಯನನು ತರಲು ನೆಗೆದವನು !
ನಾಡಿನೊಲುಮೆಯ ಜನದ ಕಯ್ಗೆ ಕೊಡಲವನು.
ಮಾನವನು ಮಾಡುವುದನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದೆನು.
ನೋಡೆನ್ನ ಪಾಡೀಗ ನಾ ಬೆಳೆದ ಬೆಳಸು,
ಒಂದು ವರುಷವು ಕಳೆದು ನಾ ಕೊಯ್ವ ಕೊಯಲು.

ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೀಗ ಒಂದು ತಲೆ ಕಾಣೆ !
ಕಿಟಕಿಯೊಳಗಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೆಳವರಿಣಿಕಿಹರು.
"ಏಳಿ, ಎಲ್ಲರು ಬನ್ನಿ, ನೋಟ ಬಲುಚೆನ್ನು,
ಸುಡುಗಾಡಿನೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಶೂಲದಡಿಯಲ್ಲಿ!"
ಅಲ್ಲಿ ಗೋಡಿದಲೆಲ್ಲ, ತಳ್ಳಿ ತುಳಿದಾಡಿ.

ಮಳೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗುವೆನು; ಮುಂಗಯ್ಯ ಕೊರೆದು
ಬೆನ್ನಿನಲಿ ನೇಣಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಹರು.
ಇಳಿಯುತಿದೆ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬಸಿಬಸಿದು,
ನನ್ನ ಕಡೆ ಕಲ್ಲೆಸೆದು ಮನಸುಬಂದವರು—
ಒಂದು ವರುಷದ ನಿನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆಂದು !

ಹೇಗೆ ಬಂದೆನು ನಾನು, ಹೇಗೆ ಹೋಗುವೆನು !
ಹಿಂದೆ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಿ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿಹರು !
"ಲೋಕವೇ ಫಲಕೊಡಲು, ನನ್ನ ಹಂಗೇನು ?"
ಎಂದು ಕೇಳನೆ ಆಗ ಭಗವಂತ ! ಈಗ,
ಕೊಡುವಾತ ಭಗವಂತ—ಕ್ಷೇಮ ಅದೆ ನನಗೆ.

BROWNING (1812-1889) : The Patriot.

ಬಡವನ ಹುರುಡು

ಮಾನವಾಗಿ ತಾನು ಬದುಕಿ,
ಹೀನ ಬಡತನವೇನೆ ಇರಲಿ,
ನಾಚಿಕೊಳುವ ನೀಚತೊತ್ತ
ಆಚೆನೂಕು, ಏನೆ ಇರಲಿ.
ಏನೆ ಇರಲಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಕಷ್ಟನಿಷ್ಠುರವೇನೆ ಇರಲಿ,
ಮೆರೆವ ಪದವಿ ವರಹಮುದ್ರೆ,
ಆಳು ಚಿನ್ನ, ಏನೆ ಇರಲಿ !

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟು ಗಂಜಿ,
ಬಟ್ಟೆ ಚಿಂದಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಸೊಗಸು ಬೆಡಗು ತೆಗೆದು ಮಡುಗು,
ಮಿಗುವುದಾಳು, ಏನೆ ಇರಲಿ.
ಏನೆ ಇರಲಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಥಳಕುಪಳಕುಗಳೇನೆ ಇರಲಿ
ಯಾರು ಸಾಜ, ಅವನೆ ರಾಜ,
ಭಂಗ, ಬಡತನ, ಏನೆ ಇರಲಿ !

ಅಕ್ಕೊ ಬರುವ, ಸೊಕ್ಕಿ ಮೆರೆವ
ಲಕ್ಕಮುಕ್ಕ, ಏನೆ ಇರಲಿ ;
ಅರಿತು ಕಣ್ಣ, ಹರಿವರಣ್ಣ—
ಬೆಪ್ಪ, ಬಿಡೆಲಾ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಏನೆ ಇರಲಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳೇನೆ ಇರಲಿ,
ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ತನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ
ಎನ್ನಬೇಡಾ, ಏನೆ ಇರಲಿ ?

ಅರಸ ಕರಸಿ, ಬಿರುದ ಹೊರಿಸಿ,
　　ಮೆರೆಸಬಲ್ಲ, ಏನೆ ಇರಲಿ;
ಸಾಜಗಾರ ಎನಿಸಲಾರ,
　　ತೇಜವಿಲ್ಲ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಏನೆ ಇರಲಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
　　ಹಮ್ಮುಹೆಮ್ಮೆಗಳೇನೆ ಇರಲಿ.
ತಿರುಳಿನರಿವು, ಹಿರಿಯ ನಡತೆ,
　　ಮೇಲುಸಾಲು, ಏನೆ ಇರಲಿ.

ಅರಿವು, ನಡತೆ, ಧರೆಯೊಳೆಲ್ಲ
　　ಮೆರೆವ ಕಾಲ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
ಬರಲಿ ಬೇಗ, ಹರಸು ಈಗ;
　　ಬರದೆ ಇರದು, ಏನೆ ಇರಲಿ.
ಏನೆ ಇರಲಿ, ಏನೆ ಇರಲಿ,
　　ಬಂದೆ ಬರುವುದು, ಏನೆ ಇರಲಿ.
ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ
　　ಇರುವ ಕಾಲ, ಏನೆ ಇರಲಿ.

BURNS (1759–1796) : A man's a man for a' that.

ಮೂದ ಮೂದಿ

ಬೇಟಿಕಾರ ಬಂದ ಮಾದ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಬೇಡಿ ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣವಾದ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಮಾದಿ ಕತ್ತನೊಲೆದುದೇನು !
ಅತ್ತ, ಇತ್ತ, ಸಿಡಿದುದೇನು !
ಮಾದ, ಪಾಪ, ಮಿಡಿದುದೇನು !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !

ಕಯ್ಯ ಮುಗಿದ, ಕಾಲ ಹಿಡಿದ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ರೊಯ್ಯನೊದೆಯೆ, ಹಲ್ಲ ಕಡಿದ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಬೆಚ್ಚಗುಸಿರ ಬಿಟ್ಟ, ಮಾದ,
ಅತ್ತ, ಕಂಗೆಡುತ್ತ ಸೀದ,
ಹೊಳೆಯ ಬೀಳಲೆಂದು ಹೋದ !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !

ಆವ ಗಳಿಗೆಗಾವ ಮನಸು !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಒಲ್ಲದಾಕೆಗೊಲುಮೆ ಕನಸು
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಹುಚ್ಚ ನಾನು ! ಸಾಯಲೇಕೆ ?
ಜಂಬಗಾತಿ ಜರೆಯಲೇಕೆ ?
ಜರ್ಬು ನನಗೆ ! ಹೆಣ್ಣಗೇಕೆ !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !

ವೈದ್ಯರಿದನು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಎದ್ದನವನು—ಬಿದ್ದಳಿವಳು.
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಭೇಟವೋ !
ಏನೊ ಎದೆಯೊಳಿರಿಯುತಿಹುದು,
ಸುಯ್ಯು, ಸುಯ್ಯು ತಣ್ಣಗಹುದು,
ಕಣ್ಣೊ, ಒಂದ ನುಡಿಯುತಿಹುದು !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !

ಚಿನ್ನದಂತ ಹುಡುಗ ಮಾದ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಸಾಯಲಾದ ಹುಡುಗಿ ಮಾದಿ,
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !
ಕೊಲ್ಲಲಾರನವಳ ಮಾದ.
ಮುನಿಸು ಕರಗಿ ಮರುಗಿಹೋದ.
ಈಗ ಹಿಡಿಯದವರ ಮೋದ !
ಹಹ್ಹ ! ಏನು ಬೇಟವೋ !

BURNS : Duncan Gray.

ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ

ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ ತಾವರೆಯ ಹೊಸಕೆಂಪು,
ತಾವರೆಯ ಹೊಸ ಅರಳ ಹೊಳೆವ ಕೆಂಪು.
ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ ಕೊಳಲ ಮೆಲುನುಡಿಯಿಂಪು.
ಕೊಳಲು ಮೋಹಿಸಿ ನುಡಿವ ಗಾನದಿಂಪು.

ಬೆಳೆಬೆಳೆಯುತೆಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಿನ್ನಾಣ, ಎಲೆ ಚೆಲುವೆ,
ಮುಳುಗಿದೆನು ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಪ್ರೇಮದೊಳಗೆ.
ಬತ್ತುವವು ಕಡಲುಗಳು ಮುಂದಾಗಿ, ಎಲೆ ಚೆಲುವೆ,
ಬತ್ತಲಾರದು ತೊಟ್ಟು ಪ್ರೇಮದೊಳಗೆ.

ಬತ್ತುವವು ಮುಂದಾಗಿ ಕಡಲುಗಳು, ಎಲೆ ಚೆಲುವೆ,
ಕರಗುವವು ಬಂಡೆಗಳು ಬಿಸಿಲಿನೊಳಗೆ,
ಕರಗಲಾರದು ಚೂರು ಪ್ರೇಮದೊಳಗೆಲೆ ಚೆಲುವೆ,
ಬೆರೆದಿರಲು ಜೀವಕಳೆ ದೇಹದೊಳಗೆ.

ಹೋಗಿ ಬರುವೆನ ಹೆಣ್ಣೆ, ಪ್ರೇಮದೊಂದೇ ಹೆಣ್ಣೆ,
ಹೋಗಿಬರುವೆನು ಸಹಿಸು, ಎರಡು ಗಳಿಗೆ.
ಕೋಟಿಯೋಜನವಿರಲಿ, ದಾಟಿ ಬರುವೆನು, ಹೆಣ್ಣೆ,
ಬೇಗ ಬರುವೆನು ಹಾರಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ.

BURNS : O my love's like a red, red rose.

ಸುಂದರಿ ಕಮಲೆ

ಕಂಡಿರ ಸುಂದರಿ ಕಮಲೆಯನು ?
ಕಂಡಿರ ಕೋಮಲೆ ವಿಮಲೆಯನು ?
ಧೀರನವೊಲು ದಿಗ್ವಿಜಯವ ಮಾಡಲು
ಊರಿನ ಗಡಿಯನು ದಾಟಿದಳು.

ಅವಳನು ಕಂಡರೆ ಒಲಿಯುವುದೇ,
ಅವಳನೆ ಎಂದಿಗು ಒಲಿಯುವುದೇ.
ಅವಳನು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿ ತಾ ಮಾಡನು
ಇನ್ನಾ ಚೆಂದದ ಚೆಲುವೆಯನು.

ಕಮಲೇ, ನೀನೇ ರಾಣಿ ಕಣಾ,
ನೇಮಿಸು, ಪ್ರಜೆಗಳು ನಾವುಗಳು.
ಕಮಲೇ, ನೀನೇ ದೇವಿ ಕಣಾ,
ದಾಸರು, ಸೇವಿಸಿ ಬೇಡುವೆವು.

ನಿನ್ನನು ಕಲಿಯೂ ಸೋಕುವನೇ ?
ನಿನ್ನವರೆಂದರೆ ತಾಕುವನೇ ?
ನಿನ್ನಾ ಮುದ್ದಿನ ಮುಖವನು ಕಾಣುತ
ನಿನ್ನನು ಕಾಡದೆ ತೊಲಗುವನು.

ದಿವಿಜರು ನಿನ್ನನು ಕಾಯುವರು,
ನೀ ಬಿಸುಸುಯ್ದರೆ ನೋಯುವರು,
ತಮ್ಮನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕನ್ನೆಗೆ
ಕೆಡುಕನು ಬಳಿಯೊಳು ಬರಗೊಡರು.

ಬಾರೆಲೆ, ಕಮಲೇ, ಚೆಲುವುಕಣಿ,
ಊರಿಗೆ ಬಾರೆಲೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಣಿ!
ತೋರಲಿ ಇಂತಹ ಚೆಲುವೆಯನೆನ್ನುತ
ಊರವರೆಲ್ಲಾ ಮೆರೆಯುವೆವು.

BURNS : Fair Liesley

ಮೇಲುನೋಟಕೆ ಮೆರೆಯಲಾರಳು

ಮೇಲುನೋಟಕೆ ಮೆರೆಯಲಾರಳು
ಹಲವು ಹೆಣ್ಗಳ ಪರಿಯೊಳು;
ಅವಳ ಚೆಲುವನು ನಾನೆ ಅರಿಯೆನು
ನಗುವತನಕೊಲಿದೆನ್ನೊಳು.
ಆಗ ಕಂಡೆನು ಕಣ್ಣ ಹೊಳಪನು,
ಒಲುಮೆ ತುಳುಕುವ ಬೆಳಕನು.

ಈಗ ನೋಡಳು ನಾಚಿ ನುಲಿವಳು,
ನಾನು ನೋಡಲು ಮುನಿವಳು;
ಏನೆ ಮಾಡಲಿ, ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲೆನು
ಕಣ್ಣೊಳೊಲವಿನ ಬೆಳಕನು.
ಅವಳ ಹುಬ್ಬಿನ ಗಂಟೆ ಚೆಂದವೊ !
ಏತಕುಳಿದರ ನಗೆಗಳು ?

H. COLERIDGE (1769-1849) She is not fair to outward view.

ಕನಕಾಂಗಿ

ಭಾವಗಳು, ರಾಗಗಳು, ಬಗೆಬಗೆಯ ಭೋಗಗಳು,
ಆವಾವುವಲೆಯುವುವು ಮನುಜನೆದೆಯ,
ಕಾಮರಾಯಂಗೆಲ್ಲ ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾಗಿ
ಹೋಮಾಗ್ನಿಯನು ಬೀಸಿ ಕೆರಳಿಸುವುವು.

ನೆನೆನೆನೆದು ಮೈಮರೆತು ನಲಿಯುವೆನು ಮತ್ತೆ ಮ-
ತ್ತನುಭವಿಸಿ ಆ ದಿನದ ಸುಖದ ಹೊತ್ತ,
ಅಂದು ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯ ಮುರುಕುದೇಗುಲದಲ್ಲಿ
ತಂದು ವಿಧಿ ನನಗಿತ್ತ ಪ್ರೇಮನಿಧಿಯ !

ಸಂಜೆ ಬೆಳಕುಗಳೊಡನೆ ಸುಳಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆರೆದು
ರಂಜಿಸಿತು ನಾಲ್ದೆಸೆಗೆ ಬೆಳದಿಂಗಳು ;
ಅವಳು ಇದ್ದಳು ಅಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮೋಹದ ಹೆಣ್ಣು,
ನನ್ನಾಸೆ, ಕನಕಾಂಗಿ, ನನ್ನ ಜೀವ !

ಹಿರಿದ ಖಡ್ಗವ ಪಿಡಿದ ವೀರಪುರುಷನದೊಂದು
ಕರಿಶಿಲೆಯ ವಿಗ್ರಹವ ನೆಮ್ಮಿನಿಂತು,
ಅಲುಗದೆಯೆ ನಾನು ಹಾಡಿದ ಪದವ ಕೇಳಿದಳು,
ತೊಲಗದೆಯೆ ತಂಗಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನೊಳಗೆ.

ತನ್ನದಾಗೊಂದರಿಯಳವಳು ಕೊರಗೆಂಬುದನು,
ನನ್ನಾಸೆ, ಕನಕಾಂಗಿ, ನನ್ನ ಜೀವ !
ಅವಳಿಗೆನ್ನಲಿ ಮೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು, ನಾ ಹಾಡಿದರೆ
ಅವಳನೆದೆಗರಗಿಸುವ ಹಾಡುಗಳನು.

ಮೃದುವಾಗಿ ದುಃಖರಾಗವನೆತ್ತಿ ನುಡಿಸಿದೆನು,
ಮೃದುವಾಗಿ ಹಾಡಿದೆನು ಕರುಣಕಥೆಯ,
ಆ ಹಳೆಯ ಪಾಳುದೇಗುಲಕೆ ತಕ್ಕುದಿದೆಂಬ
ಮೋಹತಾಪವನೊರೆವ ಪ್ರೇಮಪದವ.

ಕೆನ್ನೆಯಲಿ ಕೆಂಪು ಬಿಳುಪನು ಸುಳಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು,
ಕಣ್ಣ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟು, ನೆಲದಲಿಟ್ಟು;
ತನ್ನ ಮುಖವನು ಬಿಡದೆ ನಾ ನೋಡದಿರಲಾರೆ
ನೆನ್ನುವುದ ತಾನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲಳವಳು.

ಹೇಳಿದೆನು ಖಡ್ಗವನು ಝಳಪಿಸುತ ರಣರಂಗ
ದಾಳುಗಳನುಡುಗಿಸುವ ವೀರನವನು
ಒತ್ತಿನರಸಿನ ಮಗಳನೊಲಿಸಲಾರದೆ ಮಿಡುಕಿ
ಹತ್ತುವರುಷಗಳಿಂದ ಬೆಂದ ಪರಿಯ;

ಹೇಳಿದೆನು ಬಳಿಕವನು ನವೆದುಹೋದುದನಾಹ !
ಕೀಳುದನಿಯಲಿ, ಬೇತು, ಬಿಸುಸುಯ್ಯುತ,
ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಲುಮೆಯನು ನಾನು ಹಾಡಿದ ಬಗೆಯೆ
ನನ್ನೊಲುಮೆಬೇಗೆಯನು ತೆರೆದರುಹಿತು.

ಕೆನ್ನೆಯಲಿ ಕೆಂಪು ಬಿಳುಪನು ಸುಳಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು,
ಕಣ್ಣ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟು, ನೆಲದಲಿಟ್ಟು;
ಬಿಡದೆ ಮುಖವನೆ ನೋಡಿ, ಮುದ್ದ ಕಣ್ಣಲಿ ಬೇಡಿ,
ನಿಡುಸುಯ್ದು ನುಡಿವೆನ್ನ ಮನ್ನಿಸಿದಳು.

ಮರಳಿ ಮುಂದಕೆ ಕಥೆಯ ಹೇಳಿದೆನು–ದೊರೆಮಗಳು
ಜರೆದು ನಿಷ್ಕರುಣದಲಿ ನೂಕಿಬಿಡಲು,
ಅಡವಿಯೊಳಗಾ ವೀರಚೆನ್ನಿಗನು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ
ದೆಡೆಬಿಡದೆ ಹಗಲಿರುಳು ತೊಳಲಿದುದನು.

ಒಮ್ಮೆ ಹುಲಿ ಕೆಡೆದಿರುವ ಗಿರಿಯ ಗುಹೆಯೆಡೆಯಲ್ಲಿ,
ಒಮ್ಮೆ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದ ಮೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ,
ಒಮ್ಮೆ ಬಿಸಿಲೊರಗಿರುವ ಹಸುರು ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ,
ಬಿಮ್ಮನಲ್ಲಲ್ಲೆದ್ದು, ಬಂದು ಬಂದು.

ಅವನ ಕಣ್ಣೆದಿರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು, ನೋಡುವುದು
ನವಕಲಾವೈಭವದ ರೂಪವೊಂದು !
ಅದನಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು—"ಹೋಹೋ ! ರಾಕ್ಷಸಿ" ಎಂದು
ಬೆದರಿಕೊಳ್ಳುವನಕಟ ಆ ವೀರನು.

ಮಾಡುತಿಹುದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆಯೆ, ಅವನೊಪ್ಪೆ
ಕಾಡಕಳ್ಳರ ಪಡೆಯು ನಡುವೆ ನೆಗೆದು,
ಅವರು ಹಿಡಿದೆಳೆತಂದ ಹೆಣ್ಣೊಂದ ಸಲಹಿದನು;
ಅವಳೆ ಆ ಕಲ್ಲೆದೆಯ ದೊರೆಯ ಮಗಳು !

ಆಗ ಮನಗರಗಿದಳು; ಆಗ ಕಂಬನಿಗರೆದ
ಳಾಗ ಬೇಡಿದಳಿನ್ನು ಮನ್ನಿಸೆಂದು;
ತಂದು ಗವಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿದಳು
ಎಂದೂ ಬಿರಿದೆದೆಯ ಹೊಂದಿಸುವೆನೆಂದು.

ನಲ್ಲೆಯೊಲುಮೆಯ ಮಾತು, ಸಲ್ಲಸಲ್ಲುತ ಸೋತು
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹುಚ್ಚು ತೊಲಗಿಹೋಯ್ತು;
ತೊಲಗಿಹೋಯ್ತಾದರೊಡನೆ ಹಣ್ಣೆಲೆಯು ಮೇಲೊರಗಿ,
ನಲುಗಿ ಬಲುನೊಂದಿದ್ದ ಜೀವದುಸಿರು.

ಮರಣಕಾಲದ ಮಾತ ಹೇಳತೊಡಗಿದೆನಾಹ !
ಕರುಣದಲಿ ಕುಸಿದುಹೋಯ್ತೆನ್ನ ಕೊರಳು
ಜಾರಿ ಬಿದ್ದುದು ವೀಣೆ; ನನ್ನ ಬೆಡಗಿಯ ಹೃದಯ
ವಿಹಾರಿ ಕುದಿಕುದಿದುಕ್ಕಿ ಸುರಿದುಹೋಯ್ತು.

ಮನವ ದೇಹವನಲೆವ ಚಿಮ್ಮುಗೆಗಳೊಂದಾಗಿ
ಘನಸಹಜದಂಗನೆಯು ಕೆರಳಿಸಿದುವು :—
ಸವಿಯು ವೀಣಾಗಾನ, ಕನಿಕರದ ಪ್ರೇಮಕಥೆ,
ಕವಿದ ಕಂಪಿನ ಸಿರಿಯು ಹೊಳೆವ ಸಂಜೆ ;

ಆಶಗಳು; ಆಶಯನು ಕನಲಿಸುವ ವಿಘ್ನಗಳು;
ಆಶೆಯೊಳಡಗಿಹೋಗುವ ಭಯಗಳು :
ಬಹುಕಾಲ ಮನಸಿನಲಿ ಮರೆಸಿದ್ದು ಬೆಳೆಸಿದ್ದ,
ಬಹುಕಾಲ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ವಾಂಛಿತಗಳು.

ಮೇರೆವಿಾರುವ ಕರುಣ ಹರ್ಷ ಪ್ರೇಮಗಳೊಡನೆ
ಹೋರಿದಳು ಹೊಸಹೆಣ್ಣು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ;
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಿರಿಮುಗುಳಮೇಲೆ ಬರುವೆಲರಂತೆ
ಮೆಲ್ಲನುಳಿದಳು ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಹೆಸರ.

ನಿಡುಸುಯ್ಲಿಗುಬ್ಬಿದೆದೆಯನು ಮುಸುಕಿ, ಒಕ್ಕಡೆಗೆ
ನಡೆದು ಹುದುಗಿದಳೆನಗೆ ಕಾಣದಂತೆ;
ತಿರುಗಿ ಹಾಗೆಯೆ ತಾನೆ ನೆಟ್ಟನೆನ್ನಯ ಬಳಿಗೆ
ಹರಿದುಬಂದಳು ಹನಿಸು ಕಣ್ಣ ಚೆನ್ನೆ.

ಮೆತ್ತನೆಯ ತೋಳಿನೊಳಗರೆಬಳಸಿಕೊಂಡೆನ್ನ
ನೊತ್ತಿದಳು ತನ್ನೆದೆಗೆ, ಅಳುಕಿ ಬಳುಕಿ;
ತಲೆಯ ಹಿಂದಕೆ ಸರಿದು, ಕತ್ತೆತ್ತಿ, ನೋಟವನು
ನಿಲಿಸಿದಳು ನಾಟಿದಂತೆನ್ನ ಮುಖದಿ.

ಒಂದು ಕಡೆ, ಅದು ಮೋಹ; ಒಂದು ಕಡೆ, ಸಂದೇಹ:
ಒಂದು ಕಡೆ, ಲಜ್ಜೆಯೋ ಬಲ್ಲ ಬೆಡಗು;
ಕಣ್ಣಿನಲಿ ಕಾಣದಯೆ, ಸೋಕಿನಿಂದಲೆ ತಿಳಿಯ
ಲೆನ್ನ ಹೃದಯದ ಪದರನೆಂಬ ಚದುರು,

ಬಿಡಿಸಿದೆನು ಭೀತಿಯನು, ನೆಡಿಸಿದೆನು ಶಾಂತಿಯನು,
ನುಡಿಸಿದೆನು ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಹಳೆಯೊಲವನು;
ಪಡೆದೆ ನಾನಿಂತೆನ್ನ ಮಡದಿ ಕನಕಾಂಗಿಯನು,
ಕಡುಚೆಲುವು ಹೊಳೆದೆಸೆವ ನವವಧುವನು.

COLERIDGE (1772–1834) : Love.

ಪ್ರೇಮರಹಸ್ಯ

ಒರತೆಗಳು ಬೆರೆಯುವುವು ಹೊಳೆಯಬಳಿ ಸಂದು ;
ಹೊಳೆ ಹರಿದು ಕಡಲಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುವು ಬಂದು ;
ಗಗನದೊಳು ಗಾಳಿಗಳು ಹಗಲೆಲ್ಲ ಬೆಂದು
ಸುಳಿಯುವುವು ಬಯಸಿಕೊಂಡೊಂದನೊಂದು.
ಧರಣಿಯೊಳಾವುದೂ ಒಂಟಿಯಿಹುದಿಲ್ಲ—
ಸೆಳವೊಂದು ದಿವ್ಯವಿಧಿಯಿಂದ ಜಗವೆಲ್ಲ
ಬೇರೆ ಇರಲಾರದೆಯೆ, ಮೀರದೆಯೆ, ಸೇರುವುವು;
ನೀನೇಕೆ ಬೇರೆ ಇರುವೆ ?—ಎಲೆ ಚೆನ್ನೆ,
    ನೀನೇಕೆ ಬೇರೆ ಇರುವೆ ?

ಎಳಬಿಸಿಲು ನೆಲವನ್ನು ತಬ್ಬುವುದು ತೆಗೆದು;
ಮಳೆಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟುವುವು ಬೆಟ್ಟಗಳು ನೆಗೆದು;
ಬೆಳದಿಂಗಳಿಳಿತಂದು ಸೋಕುತಲೆ ಹೊಮ್ಮಿ
ಸೆಳೆದಲೆಗಳಪ್ಪುವುವು ಹಿಗ್ಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ.
ಸೊಕ್ಕುವುವು ಹೂವುಗಳು ಬಿಂಕವನು ಬಿಟ್ಟು,
ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂತೆ ಮುತ್ತುಗಳ ಕೊಟ್ಟು.
ಯಾರೆತ್ತ ಮುತ್ತುಗಳ ಬೀರಿಕೊಳಲೇನು ಫಲ,
ನೀನೆನಗೆ ಬೀರದಿರುವೆ   ಎಲೆ ಚೆನ್ನೆ
    ನೀನೆನಗೆ ಬೀರದಿರುವೆ !

SHELLEY : Love's Philosophy.

ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ

ಚಿಮ್ಮುತ ನಿರಿಯನು ಬನದಲಿ ಬಂದಳು
ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ ;
ಹೊಮ್ಮಿದ ಹಸುರಲಿ ಮೆರೆಯಿತು ಹಕ್ಕಿ
ಕೊರಲಿನ ದನಿದೋರಿ.

ಹೇಳೆಲೆ ಹಕ್ಕಿ, ಚೆಲುವನು ಸಿಕ್ಕಿ,
ನನಗೆ ಮದುವೆಯೆಂದು ?
ಆಳಿಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೇರಿಯ ಸುತ್ತಿ,
ಹಗಲಲಿ ಹೊತ್ತಂದು !

ಹಕ್ಕಿಯೆ ಹೇಳೈ, ಒಸಗೆಯ ಮಂಚವ
ಸಿಂಗರಿಸುವರಾರು ?
ಸೊಕ್ಕಿನ ಹೆಣ್ಣೇ, ಮಣ್ಣಲಿ ಕುಳಿಯನು
ಆಳದಿ ತೆಗೆಯುವರು,

ಅಡವಿಯ ಮುಳ್ಳಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಹುಳುಗಳು
ಪಂಜನು ಹಿಡಿಯುವುವು.
ಗಿಡಗಳ ಹೊಳ್ಳಿನ ಗೂಬೆಗಳೆಲ್ಲಾ
ಬಾ ಹಸೆಗೆನ್ನುವುವು !

SCOTT (1771-1832) : Proud Maisie.

ವಸಂತಕಾಲದೊಲುಮೆ

ಒಲುಮೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ,
ಹೊಳೆಯಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತ,
ಕಾಲರಾಯನ ಬಾಯ್ಗೆ ಬೀಳದಿರಲು,
ಬೇರೊಂದು ಭಾಗ್ಯವನು
ಹಾರದೆಯೆ ಬಗೆಗಮರಿ
ಬಿಗಿಯೆಂವೇ ಈ ಹೊನ್ನ ಸಂಕಲೆಯನು !
ಹಾಗಿರದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರು
ಬೇಗ ಬಿಸಿಯೇರುವುದು,
ಹಾರುವುದು ಗರಿಹೊಯ್ದು ಮಿಂಚಿನೊಲುಮೆ ;
ಅದಕಾಗಿ ಒಲಿಯುವೆವು
ಮದವೇರಿ ಒಕ್ಕಾಲ—
ಆ ಕಾಲವಾವುದು? ವಸಂತಕಾಲ!

ಒಲಿದವರು ಬೇರಾಗಿ,
ಫಲಿಸದಾಸೆಯ ತೊರೆದು,
ಎದೆ ಬಿರಿದು ಸಾವೆ ಗತಿ ಎನ್ನುತಿಹರು,
ಕೆಲಕಾಲ ನೊಕುವರು,
ನಲುಗದೆಯು ಕಾಣುವರು,
ಕಾಣುತಲೆ ಕೆರಳುತ್ತ ನರಳಿದವರು !
ಚೆಂದದಲಿ ಇಬ್ಬರೂ
ಹೊಂದಿರುವುದೇ ಕಾಲ,
ಆ ಕಾಲ ಹಿರಿಕೊಳಲಿ ಒಲುಮೆಸಿರಿಯು;
ಚಳಿಗಾಲ ಕವಿಯುತಲೆ
ಉಳಿವುದೋ, ಅಳಿವುದೋ—
ಅಳಿಯದೆಯೆ ಇರುವುದೆ ವಸಂತಕಾಲ ?

BYRON (1759-1795): Could love for ever.

ಬೇಡ ಬಿಡು ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು

ಬೇಡ ಬಿಡು ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು
ಇರುಳಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಹೊತ್ತನ್ನು.
ಆದರೂ ಮೊದಲಂತೆ ಒಲಿದೆ ಇಹೆನಲ್ಲಾ,
ತಿಂಗಳೂ ಬೆಳಗುತಿಹುದಲ್ಲಾ !

ತನ್ನೊರೆಯ ಸವೆಯುವುದು ಖಡ್ಗ,
ತನ್ನೆದೆಯ ತೇಯುವುದು ಜೀವ—
ಹೃದಯ ಬಲುದಣಿದಿಹುದು, ಉಸಿರಾಡಬೇಕು,
ಒಲುಮೆಗೂ ಬಿಡುವು ಬೇಕು.

ಇರುಳೇಕೆ ಒಲಿಯುವುದಕಲ್ಲಾ ?
ಮರಳುವುದೆ ಬೇಗ ಬೆಳಗೆಲ್ಲಾ !
ಕಲ್ಲೆದೆಯೆ, ಬೇಡ ಬಿಡು ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು
ತಿಂಗಳಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿನ್ನು.

BYRON : We'll go no more aroving.

ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ

ಕುರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ರೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ, ದನಗಳೆಲ್ಲಾ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ,
ಜನಗಳಲ್ಲಾ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಕೆಡೆದರು ತೆಪ್ಪಗೆ ;
ಗಂಡ ಗೊರಕೆಹೊಯ್ಯುತಿಹನು ನಿದ್ದೆ ಕವಿದು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ—
ನನಗೋ ಹೊಟ್ಟೆಯ ದುಃಖವೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣ ಹನಿಯಲಿ ಸುರಿವುದು.

ಚಿಕ್ಕ ಹರೆಯದ ಚಾಮನೊಲಿದು ಮದುವೆಗೆನ್ನ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ.
ಮಾತನೆತ್ತಲು ರೊಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ನಾಚಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವನು.
ದುಡ್ಡು ಕಾಸನು ಕೂಡಿಹಾಕಲು ಹೋಗಿ ಹಡಗ ಸೇರಿಕೊಂಡ—
ದುಡ್ಡುಕಾಸನು ನನ್ನ ಸಲುವೇ ಕೂಡಿಹಾಕಲು ಹೋದನು.

ಅವನು ಹೋಗಿ ನೆಟ್ಟಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ವಾರ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ.
ಅಪ್ಪ ಕೈಯ ಮುರಿದುಕೊಂಡ; ಕಳ್ಳರೊಯ್ದರು ದನವನು,
ಅವ್ವ ನರಳುತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಳು, ಚಾಮ ಎತ್ತಲೋ ಕಡಲಲಿದ್ದನು.
ಇತ್ತ ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ ನನ್ನ ಬಯಸಿ ಬಂದನು.

ಅಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಗೆಯ್ಯಲಾರ, ಅವ್ವ ಒಳಗೆ ನೆಯ್ಯಲಾರಳು;
ಹಗಲು ಇರುಳು ನಾನು ದುಡಿದೂ ನಮಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಹುಟ್ಟದು.
ರಾಮಗೌಡ ಕಷ್ಟಕಾದ; ಕೈಯ್ಯ ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣ ನೆನಸಿ,
ಅವರ ಸಲುವಾಗೆನ್ನ, ಚೆನ್ನಿ, ಮದುವೆಯಾಗು ಎಂದನು.

ನನ್ನ ಮನಸೋ ಒಲ್ಲೆನೆನುವುದು; ಚಾಮ ಬರುವ ನಚ್ಚು ಹೋಗದು;
ಎಲ್ಲಿ ಬರುವನು? ಗಾಳಿ ಬಡಿದು ಹಡಗು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯಿತು.
ಹಡಗು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಯಿತಯ್ಯೋ ಸಾಯದೇತಕೆ ಚಾಮ ಉಳಿದ!
ಕೊರಗಿ ನಾನೀ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವೆನು !

ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿದ, ಗದರಿಕೊಂಡ; ಅವ್ವ ಬಾಯಲಿ ಆಡಬಲ್ಲಳು;
ಅವಳು ನೋಡಿದ ನೋಟವೇ ನನ್ನೆದೆಯನಿರಿಯಿತು, ಮುರಿಯಿತು.
ಅವನ ಕೈಯಲಿ ಕೈಯ್ಯನಿಟ್ಟರು; ಮನಸು ಕಡಲಲಿ ನಿಂತುಹೋಯಿತು.
ಅಂತು ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ ನನಗೆ ಗಂಡನಾದನು.

ಮದುವೆಯಾಗಿ ನೆಟ್ಟಗೆಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕುವಾರ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ,
ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊರಗುತ—ಕಂಡೆನು !
ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಚಾಮ ಎಂದುಕೊಂಡೆನು—ಚಾಮ ನಕ್ಕು,
ತೆರವ ತಂದೆ, ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಂದೆ, ಚೆನ್ನಿ ಎಂದನು.

ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಸಿ ನುಡಿಸಿ, ದುಃಖವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆವು,
ಒಂದು ಮುತ್ತ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡೆವು—ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟೆ, ಅಗಲೆ !
ಸಾಯ ಒಲ್ಲೆನೆ ನಾನು ಪಾಪಿ! ಅಯ್ಯೊ! ಪಾಪಿಗೆ ಸಾವು ಬಹುದೆ?
ಹುಟ್ಟದೇ ಇರಬಾರದೇ! ಈ ಬೇಗೆಬಾಳನು ತಾಳೆನೇ!

ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಸುಳಿಯುತಿರುವೆ—ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಅಕ್ಕರಿಲ್ಲ,
ಚಾಮನನು ನೆನೆಯುವುದು ಪಾಪ; ಎಷ್ಟೋ ತಡೆಯುವೆ ಮನಸನು.
ಒಳ್ಳೆ ಗರತಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ಎದೆಯನೆಷ್ಟೊ ಗಟ್ಟಿಮಾಡುವೆ,
ರಾಮಗೌಡನ ಪ್ರೀತಿನಂಬಿಕೆಗೆಂತು ದ್ರೋಹವ ಬಗೆವೆನು !

LADY LINDSAY (1750-1825) : Auld Robin Gray.

ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ

ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ,
ಹೆದರದಿರು ನೀನು ನನಗೆ.
ಹೊರಲಾರದಳಲಿಂದ ನೊಂದವನು ತಂದವನು
ಹೊರಿಸುವೆನೆ ಹೇಳು ನಿನಗೆ ?
ಹೆದರುವೆನು ನಿನ್ನ ನಗೆ, ನಿನ್ನ ನುಡಿ, ನಿನ್ನ ನಡಗೆ—
ಹೆದರದಿರು ನೀನು ನನಗೆ.
ಹೊಲ್ಲದರಿಯದ ಹೃದಯದೊಲ್ಮೆಯಲಿ ಸೇವೆಯನು
ಸಲ್ಲಿಸುವೆ ದಾಸ ನಿನಗೆ..

SHELLEY : I fear thy kisses, gentle maiden.

ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹುದು

ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು,
 ಹೊಲೆಗೆಡಿಸೆನದನೂ ನಾನು;
ಒಂದು ಭಾವದ ಹೃದಯುವರಿಯುದೆಯೆ ಜರೆಯುವುದು,
 ಜರೆಯಬೇಡದನು ನೀನು;
ಒಂದು ಮನಸಿನ ಬಯಕೆ ತಾ ಬರಿಯ ಹಂಬಲಿಕೆ,
 ಏತಕಡಗಿಸುವುದದನು ?
ಒಂದು ಮರುಕದ ಮಾತು ನನಗಿನಿದು ನಿನ್ನಿಂದ—
 ವೀಕ್ಷವರ ಬೇಳುವೆಗಳೇನು?

ಅನುರಾಗವೆಂದು ಜನರಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದ ಕೊಡೆನು,
 ಕೊಡುವೆನಿದ—ನೀ ಕೊಳುವೊಡೆ:
ದೇವರೊಪ್ಪುವ ತೆರದಿ ಮೇಲ ಬಯಸುವ ಹೃದಯ
 ಪೂಜೆಗೈವಂತೆ ಪೂಜೆ;
ತಾರೆಯಲಿ ಸೊಡರ ಹುಳು, ಬೆಳಗಿನಲಿ ಕಾರಿರುಳು,
 ಆಶೆಪಡುವಂತ ಆಶೆ;
ಈ ದುಃಖಭೂಮಿಗತಿದೂರವಾಗಿಹುದರಲಿ
 ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಡುವಂತ ಶ್ರದ್ಧೆ.

SHELLEY: One word is too often profaned.

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ—ಇಲ್ಲ, ಒಲವಿಲ್ಲ—
ನೀನತ್ತ ಹೋದೆಯೆನೆ ಕಂದುವೆನದೇನು !
ಬಾನ ತಣ್ಬೆಳಕೆಲ್ಲ ಕಣ್ದಣಿಯ ನಿನ್ನನ್ನು
ನೋಡಿ ನಲಿವುದೆ ಎಂದು ಕರುಬುವೆನದೇನು!

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ—ಆದರೆ, ಅದೇನೋ,
ನೀನೇನೆ ಮಾಡುತಿರು, ಅದೆ ನನಗೆ ಚೆಲುವು !
ಒಬ್ಬಳಿರುತಾಗಾಗ ಸುಯ್ಯುವೆನು ನಿನ್ನಂತೆ
ನಾನೊಲಿದರಿರಬಾರದೆ ಎಂದು ನೊಂದು.

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ—ಕಣ್ಗಿಲ್ಲವಾಗಿ,
ಕಿವಿಯೊಳಾದರು ನಿನ್ನ ಸವಿನುಡಿಗಳುಲುಹು
ಉಳಿದಿರಲು, ಮಾತಾಡಿ, ಆಳಿಸುವರೆ ಅದನೆಂದು
ಮುಳಿಯುವೆನು ನನ್ನ ಕಟ್ಟಕ್ಕರಿನ ಬಳಿಯೂ.

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ—ಆದರೂ ಕಪ್ಪಾಗಿ,
ಆಳದಲಿ ಹೊಳಪಿಡುವ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಣ್ಣು,
ನಾ ಕಂಡ ಮಿಕ್ಕಾವ ಕಣ್ಣನೂ ಮರೆಮಾಡಿ,
ಮುಂದೆ ನಿಲುವುವು ಬಂದು, ನಡುವಿರುಳ ಹೊತ್ತು

ನಿನ್ನೊಳೆನಗೊಲವಿಲ್ಲ—ಬಲ್ಲೆ, ಒಲವಿಲ್ಲ!
ನೆಚ್ಚರೇ, ಆದರೂ, ಮಾಜದೆನ್ನೆದೆಯ !
ನಿನ್ನೆಡೆಯೆ ನೆಟ್ಟೆನ್ನ ಕಣ್ಣ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ,
ಅತ್ತಿತ್ತ ಸುಳಿಯುತ್ತ ನಸುನಗುವರಕಟ!

COROLINE NORTON (1808-1877) : I do not love thee.

ಒಂದು ಮುತ್ತು

ಒಂದು ಮುತ್ತು—ಮತ್ತೆ ಬಾರೆನು.
ಒಂದು ಮುತ್ತು—ಮತ್ತೆ ಹೋರೆನು.
ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಬೇಗೆಯೆಲ್ಲಾ
ನಂದೆ, ಒಂದೇ ಮುತ್ತು, ನಲ್ಲೆ !

ಅಯ್ಯೊ, ಅರಿಯದೆ, ಒಲುಮೆಯೊಗೆದು.
ಕಯ್ಯ ಹಿಡಿದರಿಗೆರಡ ಬಗೆದು.
ತಡೆದು, ತಡೆಯದೆ, ನಾಚಿ, ಹೆಣಗಿ,
ಕಡೆಗೆ ಸೋತೆವು ನಾವು, ನಲ್ಲೆ.

ಒಲಿದುದಾಯಿತು, ನಲಿದುದಾಯಿತು,
ನೊಂದುದಾಯಿತು, ಬೆಂದುದಾಯಿತು.
ಇಲ್ಲೆ ನರಕವ ಕಂಡುದಾಯಿತು;
ಎಲ್ಲ ಆಯಿತು ನಮಗೆ, ನಲ್ಲೆ.

ಒಲಿಯದಿದ್ದವೆ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು,
ಒಲಿಯದಿದ್ದವೆ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು,
ಕಾಣದಿದ್ದವೆ, ತೊರೆಯದಿದ್ದವೆ,
ಇಲ್ಲ ಈ ಎದೆಬಿರಿವು, ನಲ್ಲೆ !

ಗೆಲ್ಲು ನೀನೇ ಧರ್ಮ; ಮೋಸದೆ
ನಿಲ್ಲು ಛಲವಿನ್ನೇನು ಮಾನವೆ;
ಕೆಟ್ಟೆವೇ, ನಾವೆದೆಗೆ ನೆಟ್ಟವೆ
ಸತ್ತೆ ಸಾಯುವ ಕೊರಗ, ನಲ್ಲೆ !

ಒಂದೆ ಮುತ್ತು—ಮತ್ತೆ ಬೇಡೆನು.
ಒಂದೆ ಮುತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕಾಡೆನು.
ಬಾರೆ, ನನ್ನೆದೆಯಳಲನೆಲ್ಲಾ
ಹೀರಿ ಕಳುಹೆ, ನನ್ನ ನಲ್ಲೆ !

BURNS : Ae fond kiss.

ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕಟ

ಸೊಡಲುರುಳಿ ಮುರಿಯುತ್ತಲೇ,
ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಬೀಳುವುದು ನಂದಿ ಬೆಳಕು.
ಮೋಡಗಳು ಚೆದುರುತ್ತಲೇ,
ಬಾಡುವುದು ಮಳೆಬಿಲ್ಲ ಬಣ್ಣ ಬೆಡಗು.
ವೀಣೆಯೆಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ,
ಮಾಣುವುವು ನೆನಪಿಂದ ಗಾನದುಲುಹು;
ಒಲಿದವರು ನುಡಿಯುತ್ತಲೇ,
ಒಲುಮೆಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಮರೆಯುತಿಹುವು.

ಗಾನಕಾಂತಿಗಳೆಂತವು
ವೀಣೆಸೊಡಲಳಿದೊಡನೆ ಉಳಿಯದಿಹುವು,
ಅಂತೊಲಿದ ಸೊಕ್ಕಡಗಲು,
ಸಂತಸದ ರಾಗವನೆ ಎದೆಯುಲಿಯದು.
ಗೋಳುಕರೆಯೊಂದುಲಿವುದು,
ಹಾಳುಗುಡಿಯೊಳು ಮೊರೆವ ಗಾಳಿಯಂವೊಲು;
ನಾವಿಕರು ಮುಳುಗುತಿರಲು
ಸಾವೊರೆದು ಕರೆದಳುವ ತೆರೆಗಳವೊಲು.

ಹೃದಯಗಳು ಕಲೆತುವೆನಲು,
ಮೊದಲೊಲುಮೆ ಗೂಡನುಳಿದೋಡುತಿಹುದು.
ಪಡೆದ ಸಿರಿಯಡಗಿ, ಹಲುಬಿ,
ತಡೆಯಲಾರದೆ ತಡೆವ ಗತಿ ಬರುವುದು.
ಎಲೆ ಒಲುಮೆ, ಚಂಚಲಗಳೇ
ನೆಲದ ಬದುಕುಗಳೆಂದು ಮರುಗುವೆಯಲಾ,
ಕೆಟ್ಟ ಚಂಚಲ ಹೃದಯವೇ
ತೊಟ್ಟಿಲೇ, ಮನೆಯು, ಅದೆ ನಿನಗೆ ಚಿತಿಯೇ ?

ರಾಗದಲಿ ತೂಗುವುದದು,
ತೂಗುವೊಲು ಬಿರುಗಾಳಿ ಮರಿಗಿಳಿಯನು
ಹೊಳೆವ ಮಂತಿ ಅಣಕಿಸುವುದುಂ,
ಚಳಿಹೊತ್ತು, ಮೂಡಿದೆಳನೇಸರವೊಲು.
ಕೋಡ ತುದಿಯ ಬಯಲಾಗುತ,
ಗೂಡಿಂದ ಬರಲು ಕೊಳೆತುದಿರುದಿರುತ,
ಹಿಮಗಾಳಿಗೊಡಲೊಡ್ಡುವೆ,
ನಮವೆ, ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗಿ ಮುದುರಿಕೊಳುವೆ!

SHELLEY : Flight of Love.

ಬಿಟ್ಟೆ ಹೆಣ್ಣು

ಚೆಲುವು ಚೆಲ್ಲುವ ತೊರೆಯ ಕರೆಗಳ,
ಎಂತು ಮೆರೆವಿರೊ ಅರಳುತ !
ಎಂತು ಕೆಲೆವಿರೊ ಹಕ್ಕಿಗಳಿರಾ,
ಹಲಬುತಿಹೆನೇ ನರಳುತ !

ಮರದ ಪೊದೆಯಲಿ ಹಾಡಿ, ಹಕ್ಕಿಯೇ,
ಕೊರೆದು ಹೃದಯಂದ ಬಿರಿಸುವೆ;
ತೊರೆದ ವಂಚಕನೊಲಿಸಿ ನಂಬಿಸಿ
ನಲಿದ ದಿನಗಳ ನೆನೆಸುವೆ !

ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಕೂಡಿ ಹಾಡುವೆ,
ನನ್ನ ಹೃದಯವ ಬಿರಿಸುವೆ;
ಹೀಗೆ ಕೂಡಿದೆ, ಹೀಗೆ ಹಾಡಿದೆ,
ಆಗ, ಈ ಗತಿಯರಿಯದೆ !

ಬಳ್ಳಿಗಳುಂ ಹೆಣೆವುದನು ತೋರುತ
ನಲ್ಲನೊಡನಿಲ್ಲಲೆದೆನೇ !
ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕೆ ಹಕ್ಕಿ ನಲಿದರೆ,
ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕೆ ನಲಿದೆನೇ !

ಒಲಿದು, ನಲಿದು, ಗುಲಾಬಿಯೊಂದನು
ಮುಳ್ಳುಗಿಡದಲಿ ಕೊಯ್ದನೇ;
ಕಳ್ಳ, ಕುಸುಮವ ಕದ್ದು, ಕುಟುಂಕುವ
ಮುಳ್ಳನೆನ್ನಲಿ ಬಿಟ್ಟನೇ !

BURNS : Bannie Doon.

ದುಃಖಸೇತು

ಅನಾಥೆ ಇವಳಿನ್ನೊಬ್ಬ
ಳೀ ಜನ್ಮ ರೋಸಿ,
ವೇಧೆಯನು ತಾಳದೆಯೆ
ಮುಳುಗಿದಳು ಹೊಳೆಗೆ.
ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು,
ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ !
ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ
ನೋಡು, ಮೈಯೊಳಗುಡಿಗೆ
ತೊಯ್ದು ಹತ್ತಿಹುದು :
ತೋಡಿ, ತೊರೆತೊರೆಯಾಗಿ
ಹೊಳೆ ಬಸಿಯುತಿಹುದು.
ಎದೆಗರಗು, ಬಾ, ಎತ್ತು,
ಮಾಕರಿಸದೊಲಿದು.
ದುಡುಕಿ, ಕಟ್ಟನು ಮೀರಿ,
ಕೆಟ್ಟವಳು ಇವಳು,
ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ
ತನ್ನ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಂದು
ಸುಟ್ಟವಳು ಇವಳು;
ಎನುತ ದೋಷವ ಬೆದಕಿ
ಗದರದಿರು ನೀನು.
ಅವಳ ಪಾಪಗಳೇನೊ,
ಹೊಲ್ಲನಡೆಯೇನೊ,
ಅದರೆಣಿಕೆಗಿದೆ ಹೊತ್ತು ?
ನಾವೆ ಜರೆವವರು ?

ಜವರಾಯ ನುಂಗಿದೀ
ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನಲಿ
ಹೊರೆದ ಕಲ್ಮಷ ತೊಳೆದು,
ಈಗ ತಾನುಳಿದಿಹುದು,
ಚೆಲುವಾದ, ನಿರ್ಮಲದ
ಹೆಣ್ಣುತನವೊಂದು !

ಏನು ಕರೆಗಳೆ ಇರಲಿ,
ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಹುದು.
ಒರಸು ಆ ತುಟಿಗಳನು,
ಕೆಸರೊಸರುತಿಹುದು.
ಕಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ಕುರುಳ,
ಕರಿಯ ಸೊಂಪಿನ ಕುರುಳ,
ಅದ್ದಿ ಕೆದರಿಹುದು
ಆರಿವಳು? ಮನೆಯೆಲ್ಲಿ?
ಬಲ್ಲವರು ಯಾರು?

ಇವಳ ತಂದೆಯದಾರು?
ಇವಳ ತಾಯಿಯದಾರು?
ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಹರೆ?
ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರು?
ಇನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಾತ,
ಇನ್ನು ಹತ್ತಿರದಾತ
ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಹನೊ?
ನಿರಿಹಿಡಿದು, ನಡುವೇರಿ,
ತೊದಳುಮಾತನು ಬೀರಿ,
ಕೊರಗ ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲ
ಮಗುವಿಲ್ಲವೇನೋ?

ಆಹ, ಎಲ್ಲಡಗಿತೋ
ಆರ್ಯಧರ್ಮದ ಕರುಣ,
ಆರ್ಯಜನಗಳ ಮರುಕ,
ಉರಿಯುವನೆ ಬಲ್ಲ!
ಅಯ್ಯೊ, ಏನನ್ಯಾಯ,
ತುಂಬಿದೀ ಊರಲ್ಲಿ,
ಮನೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ.
ತುಂಬಿದೀ ಜನದಲ್ಲಿ
ನೆರೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ.
ಅನಾಥೆ ಹಾ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ,
ಮರಣವೇ ಶರಣು.

ಹೆತ್ತವರ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಸೋದರರ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಕೂಡಿದನ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಮಕ್ಕಳಲಿ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಯಾವುದೂ ಹಿಡಿಯದೆಯೆ
ತಡೆಯದೆಯೆ ಹೋಯ್ತೊ ?
ನಿಷ್ಕರುಣರಲಿ ಬೆಂದು,
ಪ್ರೇಮಸಾಗರದಮೃತ
ಬಯಲುದೊರೆಯಾಯ್ತೊ ?
ದೀನರಕ್ಷಕ ಮೊರೆಯ
ಕೇಳಿ ಕಾಪಾಡುವುದು
ತನಗೆ ಹುಸಿಯಾಯ್ತೊ ?
ಏನು ಬಂತೋ ದುಃಖ,
ಏನು ಬಂತೋ ರೋಷ,
ಕ್ರೂರಮನಸನು ಮಾಡಿ
ಬೀರಿದಳು ಬದುಕ !

ಊರ ಮನೆಬೆಳಕುಗಳು
ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತ,
ಕತ್ತಲೆಯ ಹೊಳೆ ಹರಿದು
ಹತ್ತಿರಕೆ ಬರುತ,
ಚಳಿಗಾಳಿ ಸೋಕಿದರೆ
ಬೆಚ್ಚಿ ನಡುಗುವಳು,
ಬೆಚ್ಚಿದಳೆ, ನಡುಗಿದಳೆ,
ಹೆದರಿದಳೆ ಹೊಳೆಗೆ ?
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿದ ಹಾಳು
ಬಾಳ ತೆಗೆದೊಗೆದು,
ಏನಿದೆಯೊ ಅರಿಯದಿಹ
ಸಾವ ಕೆಳೆಬಗೆದು,
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ,
ಈ ಲೋಕ ಬೇಡೆಂದು
ಹಾರಿದಳು ನೆಗೆದು.
ಹಾರಿದಳು, ಮುಳುಗಿದಳು,
ತೇಲಿದಳು, ಕೊಚ್ಚಿದಳು,
ಕೊರೆವ ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ,
ಎಲವೊ ಕಾಮುಕ, ಕಟುಕ,
ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ನೋಡು ಬಾ
ಎಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಲಗಿ
ಸಲ್ಲಾಪ ಮಾಡುತಿಹೆ,
ಈಗ ಬಾ, ನೋಡು ಬಾ,
ಇವಳೊಡನೆ ಮುಳುಗು ಬಾ,
ಮುಳುಗು ಬಾ, ಪಾಪಿ !
ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟಿ,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು.

ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ !
ಹೊಳವು ಹೊಸಪ್ರಾಯ !
ಕೈಕಾಲುಗಳ ಸವರಿ
ಮೃದುವಾಗಿ ಮಡಿಸು ;
ಬಿರುಗಣ್ಣ ನೋಟವನು
ರೆಪ್ಪೆಯಲಿ ಕವಿಸು ;—
ಜರೆಯುವರ, ಹಳಿಯುವರ,
ಕೊರೆಯುವರ, ತುಳಿಯುವರ,
ಕಿವಿ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ,
ಹಲ್ಲುಮುಡಿಯನು ಕಚ್ಚಿ
ಕಲ್ಲುಮನಸಾದಾಗ
ನೆಟ್ಟುದೀ ನೋಟ !
ಮುಂದ ಬಲ್ಲವರಾರು ?
ಇಂದಾಯ್ತು ಶಾಂತಿ.
ದೇವ ಮಾಡುವುದಿರಲಿ,
ನಾವು ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆ,
ಅದೆ ನರಕಹಿಂಸೆ !
ದುಃಖಿಗಳ, ಪಾಪಿಗಳ
ನಾವು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವೆವು
ದೂರ ಅಟ್ಟುವೆವು.
ಅಟ್ಟನಾ ರೀತಿಯಲಿ
ತಂದೆ, ರಕ್ಷಕನು.
ದೈನ್ಯದಲಿ, ಮೌನದಲಿ
ತನ್ನ ಪಾಪವನೊಪ್ಪಿ
ಮರೆಹೊಗುವನಾಥೆಯನು
ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿಸಿ
ಅವನ ಬಳಿ ಕಳುಹು.

HOOD (1799-1845) : Bridge of sighs.

ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು

ಪಡುವಡಿಬ್ಬದ ಗೌಡನೊಬ್ಬನು
ಬಿಡದೆ ತೊರೆಯನ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು ;
ತಡೆಯದೀಗಲೆ ಗಡುವ ಹಾಯಿಸು,
ಕೊಡುವೆ ಕೇಳಿದ ಹೊನ್ನನು,

ಆರು ನೀವೀ ಕರಗಿ ಮೊರೆಯುವ
ನೀರ ಕಾಯಲ ಹಾಯುವವರು ?
ಪಡುವದಿಬ್ಬದ ಗೌಡ ನಾನೀ
ಮಡದಿ ಕಾರಿಯ ಕುವರಿಯು.

ಓಡಿ ಬಂದೆವು ಮೂರು ದಿವಸ ;
ಜಾಡ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದೆ ಬಂದರು ;
ನಮ್ಮನೀ ಕಣಿವೆಯಲಿ ಕಂಡರೆ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿವುದು ನೆತ್ತರು.

ಹತ್ತಿ ಕುದುರೆಯ ತರುಬಿ ಬರುವರು,
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಕೊಲುವರು ;
ಘೋರದುಃಖದ ನಾರಿಯನು ಬಳಿ
ಕಾರು ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲರು ?

ಆಗ, ಅಂಜದೆ, ತೊರೆಯನೆಂದನು ;
ಬೇಗ, ಜೀಯಾ, ಓಡ ತರುವೆನು,
ಸುಡಲಿ ಹೊನ್ನು, ಬೆಡಗಿ ನಿನ್ನೀ
ಮಡದಿಗೋಸುಗ ಬರುವೆನು.

ಆದುದಾಗಲಿ, ಮುದ್ದಿನರಗಿಣಿ
ಗಾದ ಗಂಡವ ಕಾದುಕೊಡುವೆನು.
ಕಡಲು ನೊರೆಗಡೆದೆದ್ದು ಕುದಿಯಲಿ
ಗಡುವ ಹಾಯಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು.

ತೊರುಗಾಳಿಗೆ ಕಡಲು ಕುದಿಯಿತು,
ನೀರ ದೆವ್ವಗಳರಚಿಕೊಂಡುವು.
ಹೆಪ್ಪು ಮೋಡದ ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಗೆ
ಕಪ್ಪಗಾದವು ಮುಖಿಗಳು.

ಕಿರಳಿ ಕಿರಳಿ ಗಾಳಿ ಚಚ್ಚಿತು ;
ಇರುಳ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದು ಮುಚ್ಚಿತು ;—
ಕಣಿವೆಯಿಳಿವರ ಕುದುರೆ ಕತ್ತಿಯು
ಖಣಖಣಧ್ವನಿ ಕೇಳಿತು !

ಏಳು, ಬೇಗೇಳಣ್ಣ, ಎಂದಳು ;
ಹೂಳಿಕೊಳಲಿ ನನ್ನ ಕಡಲು,
ಮುಳಿದ ಮುಗಿಲ ತಡೆಯುಬಲ್ಲೆ,
ಮುಳಿದ ತಂದೆಯು ತಡೆಯೆನು,

ಇತ್ತ ಕರೆಮೊರೆ ಹಿಂದಕಾಯಿತು ;
ಅತ್ತ ತೆರೆಮೊರೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು ;
ಆಳ ಕೈಯುಲಿ ತಾಳಬಹುದೇ
ಏಳುಬೀಳಿನ ಕಡಲದು !

ಅಲೆಗಳಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಏಹಾಟಿ
ಮುಳುಗುತಿಹರು, ಏಳುತಿಹರು—
ಕರೆಗೆ ಬಂದ ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆ,
ಕರಗಿ ಮುಳಿಸು, ಅತ್ತನು !

ತೊಂಡುತೆರೆಗಳ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ,
ಕಂಡು ಮಗಳ, ಕರಗಿಹೋದ—
ಒಂದು ಕೈ ನೀಡಿದಳು ನೆರವಿಗೆ,
ಒಂದು ತಬ್ಬಿತು ನಲ್ಲನ!

ಮರಳು, ಮರಳು, ಮಗಳೆ ಎಂದ,
ಮೊರೆವ ಕಾಯಲ ಗಂಟಲಿಂದ ;
ಮರೆತೆ, ಒಪ್ಪಿದೆ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲನ,
ಮರಳು ಕಂದಾ ಎಂದನು.

ಮರುಳಬಹುದೇ ? ಹೋಗಬಹುದೆ?
ಕರೆಯು ತೆರೆಯುಪ್ಪಳಿಸಿ ಹೊಯ್ದು
ಹೊರಳಿಹೋದವು ಮಗಳ ಮೇಲೆ.
ಕೊರಗಿನಲಿ ಅವನುಳಿದನು.

CAMPBELL (1777-1844) : Lord Ullin's Daughter.

ಚೋಳಕನ್ನೆಯರು

ಏಳು ಪಂಗಳುದಿರು ಚೋಳರಾಯನಿಗೆ,
ಒಬ್ಬ ತಾಯ ಸಿರಿಮಕ್ಕಳು;
ಸಾಲದೊಂದು ದಿನ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವರೆ
ಹಬ್ಬಿಹೆಣೆದವರ ಹಿತುವನು.
ಏಳು ನೈದಿಲೆಗಳಕ್ಕತಂಗಿಯರು,
ಮಾಲೆಯೊಂದರಲಿ ಹೊಂದಿಕೆ.
ಅವರ ತಂದೆಯೋ, ಧೀರ ಕಾಳಗದೊ
ಳವರ ಚಿಂತೆಯನೆ ಕೊಳ್ಳನೆಣಿಕೆಯಲಿ—
ಅವನಿಗಷ್ಟು ರುಚಿ ರಣದಲಿ !
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯ, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯ,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ.

ಮೆರೆವ ಮೂಡಲಲಿ, ಮೊರೆದು ತೀಡುತಲಿ,
ಗಾಳಿ ತರುಬುವುದು ಕಡಲನು ;
ತೆರೆಗಳೇಳುವುವು, ಹೊರಳಿ ಬೀಳುವುವು
ಚೋಳಮಂಡಲವ ತೊಳೆವುವು.
ಹಡಗ ನಡಸುತಲಿ, ಕಡಲ ಹಾಯುತಲಿ,
ತಡಿಯ ಸೇರುವರು ಕಳ್ಳರು.
ಬೂದಿಮರಳಿನಲಿ ದುಮುಕಿ ನಿಲ್ಲುವರು ;
ಕಾದಿ ಕವಿಯಲದೊ ಪಡೆಯ ನಾಯಕನು
ಊದಿ ಮೊಳಗುವನು ಕೊಂಬನು.
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯ, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯ,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ.

ನೋಟಸಿಂಗರದ ತೋಟದೊತ್ತಿನಲಿ
ಮುಸುಕುಕೊಂಬೆಗಳ ನೆರಳಲಿ,
ಮೇಳದೊರಗಿರುವರೇಳು ಕನ್ನೆಯರು
ಮಿಂಚುನಿಜಿಂಕೆಗಳ ತೆರೆದಲಿ,
ಆಳ ಬೊಬ್ಬೆಯನು ಕೇಳಿ ಬೆಚ್ಚುತಲಿ,
ಬೀಳುತೇಳುತಲಿ ಹರಿವರು ;
ಜಾರಿ ಮುಗ್ಗುವರು, ನೆಗೆದು ನುಗ್ಗುವರು—
ಧೀರ ಜನಕನೇ, ಸೂರೆಗೆಲ್ಲಿರುವ ?
ಸೂರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿರಿಮಕ್ಕಳು !
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯ, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯ,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ.

ಎಡಕೆ ಬಲಕೆ ಸರಿದೇಳು ಕನ್ನೆಯರು
ಹಳ್ಳತಿಟ್ಟನಲಿ ಹರಿವರು ;
ನಂಡಿಸಿ ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ, ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಿನಲಿ.
ಕಳ್ಳಚೆನ್ನಿಗರು ಬರುವರು.
ಜರೆದು ಹೇಳುವರು—"ಮರೆತು ಮಕ್ಕಳನು
ಮರುಳು ತಂದೆ ಅವನಲೆವನು,
ಬರಿದು ಸಾಕು ಮನೆ, ಮರಳಿ ಬಂದವಗೆ—
ನಮಗೆ ಕುರುಳಸುಳಿ ಬಾಚಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳಿ,
ನಮಗೆ, ಚೆಲುವೆಯರ, ಒಲಿಯಿರಿ."
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯ, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯ,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ,

ಕೆಲವರತ್ತಕಡೆ, ಕೆಲವರಿತ್ತಕಡೆ,
ಚೆಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಮುಗಿಲಂದದಿ,
"ಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲರೂ—ಇನ್ನು ಸಾಯುವುದೆ,
ಎಲ್ಲ ಸಾಯುವುದೆ" ಎಂದರು.
ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ; ಬಂಡೆ ಕಡಿದು ಕರೆ,
ಅಲ್ಲಿ ಆಳಿನಡಿ ಸುಳಿಯದು.
ಹರಿದು, ಆಶೆತೊರೆದೊಂದೆ ಹಾರಿನಲಿ
ನೆರೆಯುತೇಳುವರು ಹಾರಿ ಮುಳುಗಿದರು,
ಮರಳಿ ಕಣ್ಣಿನಲಿ ಬೀಳರು.
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯು, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯು,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ.

ಕೆರೆಯು ನೀರುರುಳಿ ಹರಿವ ಕಾಲುಹೊಳೆ
ಕೊರಕಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ,
ಗರುಕೆಕಲ್ಲ ಬಳಿ, ಹೊರಳಿ ನರಳುವುದು,
ಮರೆವ ಕನ್ನೆಯರ ನೆನೆಯುತ.
ಏಳು ದಿಬ್ಬಗಳು, ಹಸುರುಹೊದಿಕೆಯಲಿ,
ಆಳದಿಂದ ನೆಗೆದೆದ್ದುವು:
ನೊಂದು ಮರುಕದಲಿ ನಾಗಕನ್ನೆಯರು
ತಂದು ಕನ್ನೆಯರನಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಹರು
ಎಂದು ಹೇಳುವರು ತೊರೆಯರು.
ತಾಳು ಕಂಬನಿಯು, ತುಂಬು ಕಂಬನಿಯು,
ಚೋಳಕನ್ನೆಯರ ಭಂಗಕೆ.

WORDSWORTH : The Seven Sisters

ಅಳಿನಿ

ಅಳಿನಿಯತ್ತಲೆ ಹೋಗೆನಲ್ಲ,
ಇರುಳೂ ಹಗಲು ಕರೆವಳಲ್ಲ,
ಅಯ್ಯೋ. ಅತ್ತಲೆ ಹೋಗೆನಲ್ಲ,
ಹುಲಿಯಕೋಟೆಯ ಬಯಲಲಿ !

ಹೊಲ್ಲದಾ ಎದೆ ನೆನಹ ನೆನೆದುದೂ,
ಹೊಲ್ಲದೇ ಕೈ ಗುರಿಯನಿಟ್ಟುದು,
ಅಳಿನಿ, ಅರಗಿಣಿ, ಸತ್ತು ಬಿದ್ದುದು
ನನ್ನನುಳಿಸಿ, ತೋಳಲಿ.
ಕುದಿಯದೇ ಎದೆ ಬೆಂಕಿ ಮೂಡಿ,
ಬಿದ್ದು ನುಡಿಯದ ಹೆಣ್ಣ ನೋಡಿ !
ಒಪ್ಪಗೈದಳು ಬಕುತಿಗೂಡಿ
ಹುಲಿಯಕೋಟೆಯ ಬಯಲಲಿ.

ನೀರ ತಡಿಯಲಿ ನಾನು ಸೇರಿ
ನನ್ನ ಹಗೆಯೇ ದಾರಿ ತೋರಿ
ನನ್ನ ಹಗೆಯೇ ದಾರಿ ತೋರಿ
ಹುಲಿಯಕೋಟೆಯ ಬಯಲಲಿ.
ಇಳಿದು ಕತ್ತಿಯ ಹಿರಿದುಕೊಂಡು
ತರಿದೆನವನನು ತುಂಡು ತುಂಡು
ತರಿದೆನವನನು ತುಂಡು ತುಂಡು—
ಸತ್ತವಳ ಹಗೆ ತೀರಲಿ !
ಅಳಿನಿ, ಚೆಲುವೆ ! ಹೋಲಲಳವೆ ?
ನಿನ್ನ ಕರುಳನು ಮಾಲೆಗೊಳುವೆ,
ಬಿಡದೆ ಎದೆಯಲಿ ಬಿಗಿದುಕೊಳುವೆ—
ಸತ್ತಮೇಲದು ಸಡಿಲಲಿ !

ಅಯ್ಯೊ, ಅತ್ತಲೆ ಹೋಗೆನಲ್ಲ,
ಇರುಳೂ ಹಗಲೂ ಕರೆವಳಲ್ಲ !
ಏಳು ಹಾಸಿಗೆಯಾಳಿದು, ನಲ್ಲ
ಬೇಗ ನೀ ಬಾ ನನ್ನಲಿ !
ಅಳಿನಿ, ಚೆಲುವೆ ! ಅಳಿನಿ, ನಾರಿ
ಏನು ಪುಣ್ಯವೆ ನಿನ್ನ ಸೇರಿ
ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಲು ದುಃಖವಾರಿ,
ಹುಲಿಯಕೋಟೆಯ ಬಯಲಲಿ,
ಮೇಲೆ ಹಸರು ಬೆಳೆಯುದಯ್ಯೊ !
ಹಾಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚದಯ್ಯೊ !
ನಿನ್ನ ತೋಳಲಿ ಬೀಳೆನಯ್ಯೊ !
ಹುಲಿಯಕೋಟೆಯ ಬಯಲಲಿ.

ಅಳಿನಿಯತ್ತಲೆ ಹೋಗೆನಲ್ಲ,
ಇರುಳು ಹಗಲು ಕರೆವಳಲ್ಲ !
ನನಗೆ ಬೆಳಕೇ ಬೇಸರಲ್ಲ
ಒಲುಮೆಯುಳಿದೀ ನೆಲದಲಿ!

ANON : Fair Helen.

ಪದುಮ

ಅರಸಿನ ಕುಲವೋ, ಏನಿದ್ದೇನು !
ಸುರವಧುರೂಪೋ ; ಏನಿದ್ದೇನು !
ಗುಣವೊ· ಸೊಬಗೋ, ಏನಿದ್ದೇನು !
ಪದುಮಾ, ಇದ್ದುವು ನಿನಗೆಲ್ಲಾ
ಪದುಮಾ, ಎಚ್ಚತ್ತಿರುವುದೆ ಅಲ್ಲದೆ
ಕಣ್ಣವು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುವ ?
ನೆನಸಿಕೊಳುವೆ, ಬಿಸುಸುಯ್ಯುವೆ, ಇರುಳನು
ನಿನಗೆಯೆ ಮೀಸಲು ತೆಗೆದಿಡುವೆ.

LANDOR (1775-1864) : Rose Aylmer.

ಗಾನ ಮೆಲುಪಿನ ಕೊರಲು ಕುಗ್ಗಲು

ಗಾನ, ಮೆಲುಪಿನ ಕೊರಲು ಕುಗ್ಗಲು,
        ಹೊಳಲು ಕೊಡುವುದು ಮನದೊಳು,
ಕಂಪು, ಮೊಲ್ಲೆಯು ಸೊಂಪು ಸೊರಗಲು,
        ತಿಳಿದ ಕರಣದೊಳುಳಿವುದು.
ಕಳಚಿದೆಸಳು, ಗುಲಾಬಿ ಕಂದಲು,
        ತಳಿವುದಿನಿಯಳ ಶಯನವ.
ನಿನ್ನ ಬಗೆಗಳೊ—ನೀನು ಹೋಗಲು,
        ಒರಗಿ, ಒಲುಮೆಯು ಬಗೆವುದು.

SHELLEY : Music, when soft voices die.

ಅರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ?

ಅರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ ?
ಜ್ವಲಿಸುವ ವಸಂತವಿದೆ,
ತಿಳಿ ನೀಲಿ ಗಗನವಿದೆ,
ಕೊರತೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ?
ಜಗವೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುವುದು—ಕಣ್ಗೆ ಪಾಳೆಲ್ಲ !
ಸೊಗಸಾದ ಕಟ್ಟಿಹುದು—ಚಿತ್ರಪಟವಿಲ್ಲ !
ಮಾವಿನೆಳತಳಿರೇನು, ಬಿರಿದ ಹೂವೇನು,
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆಯೇನು—ಬರಿದು ಮನೆ ತಾನು!
ಬಾ, ಚೆಲುವೆ, ಅರಕೆಯನು ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾಡು,
ನಿಲಗಗನವ ಬಗಿದು ನನ್ನೆದೆಯ ಕೂಡು ;
ಮಿನುಗುತ ವಸಂತಕ್ಕೆ ಹೊಸಕಳೆಯ ನೀಡು ;
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸೊಬಗನಿಮ್ಮಡಿಸಿ ಉಸಿರಾಡು,
ಜಡವಾಗಿ ಸತ್ತಿಲ್ಲಿ
ಕೆಡೆದಿರುವುದೆಲ್ಲ,
ಜೀವಕಳೆ ತುಂಬುವುದು.
ಪ್ರೇಮವುಕ್ಕುವುದು !
ಪ್ರೇಮವುಕ್ಕುವುದು.

BROWNING (1812-1889) ; Wanting is—what ?

ಇರುಳು ದೇವಿ

ಬೇಗ ಪಡುವ ತೆರೆಯ ತುಳಿದು,
ಇರುಳ ದೇವಿ, ಬಾ.

ಮುಬ್ಬುಗವಿಯೊಳೊಬ್ಬಳಿದು,
ಹಗಲು ಸಮೆಯದಾಗ ಹೆಣೆದ
ಸೊಗದ ಭಯದ ಕನಸ ಬೀರಿ,
ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತ, ಬೆದರಿಸುತ್ತ,
ಬಾ, ಬೇಗ, ಬಾ.

ಅರಿಲ ಹೂವು ನೆಯ್ದ ಕಪ್ಪು
ದುಗುಲವುಟ್ಟು ಬಾ.
ಹಗಲ ಕಣ್ಗೆ ಕುರುಳ ಕವಿಸಿ,
ಮುತ್ತುಕೊಟ್ಟು ದಣಿಸಿ ಕಳಿಸಿ,
ಸುತ್ತುಸುಳಿದು, ನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಮಂಕು ತಳಿದು, ಶಂಕೆಯಳಿದು
ಅರಸುವೆನೆಗೆ, ಬಾ.

ಕರಗಿ ಮಂಜು, ಬೆಳಕು ಬರಲು
ನಿನಗೆ ಸುಯ್ದೆನು.
ಅರಳ ತಳಿರ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲ,
ಹೊರೆಯ ಹೇರಿ, ಏರಿ ಹಗಲು
ಬೇಡವಾದ ಬಳಗದಂತೆ,
ಕಾಡಿ ತಂಗುತಿರಲು, ಬಾಡಿ
ನಿನಗೆ ಸುಯ್ದೆನು,

ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಸಾವು ಬಂದು,
ವರಿಸು ಎಂದನು
ನಿನ್ನ ಕಂದ ನಿದ್ದೆ ಬಂದು,
ಕಣ್ಣು ಹೊಸಕಿ, ಜೇನ ಮುಸುಕಿ
ಅಪ್ಪಿಕೊಳಲೆ, ಬಳಿಯೊಳರಗಿ?
ಒಪ್ಪು, ನಲ್ಲೆ ಎಂದನದಕೆ
ಒಲ್ಲೆ ಎಂದೆನು.

ನೀನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಸಾವು
ಬೇಗ, ಆಗಲೇ!
ನೀನು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ದೆ—
ಕೇಳಒಲ್ಲೆ ವರವನವರ,
ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆನಮ್ಮ ನಿನ್ನ,
ಒಲುಮೆಯಿರುಳೆ, ಬಯಕೆ ಸಲಿಸು
ಬೇಗ, ಬಾ, ಬಾ.

SHELLEY : To Night

ನಿರಾಶೆ

ಬಿಸಿಲೊ ಬೆಳೆಯಿತು; ಬಾನೋ ತಿಳಿಯಿತು;
ಸೆಳೆಸೆಳೆದಲೆಗಳು ಕುಣಿಯುವುವು;
ಮುಸುಕಿದ ಮಂಜನು ಕಳೆಯುತ ಗಿರಿಗಳು
ಬೆಳಗುವ ಹಗಲನು ಹೊದೆಯುವುವು
ಬಿರಿಯಿಂದ ಮೊಗ್ಗುಗಳೆಸಳನು ತೆರೆಯುತ;
ಸುಳಿವುದು ತಂಪಿನ ನೆಲದುಸಿರು;
ಬೆರೆದೊಂದೇ ಆನಂದದ ದನಿವೊಲು,
ಹೊಳಲಲಿ, ಬನದಲಿ, ಬಯಲಿನಲಿ,
ಹೊರಳುವ ಕಡಲಲಿ ಹೊಮ್ಮುವ ಮೊರೆತಗಳಿಂಪಾಗೆಸೆಯುವುವು.

ಕಣ್ಣೆದಿರಾಳದ ತುಳಿಯಿಂದ ತಳದೊಳ
ಗುರುಳುವ ಕಳೆಗಳು ತೋರುವುವು.
ನುಣ್ಣಗೆ ಬೆಳಕನು ಕರಗಿಸಿ, ಅರಿಲಾ
ಗೆರೆದವೊಲಲೆಗಳು ತೋರುವುವು.
ಕುಳಿತಿಹೆನೊಬ್ಬನೆ ಮರಳಲಿ; ಸುತ್ತಲು
ಮೆರೆವುದು ಮಿಂಚುವ ಕಡಲೊಡಲು.
ಅಳತೆಯ ತಾಳಕೆ ತಲೆ ತೂಗಾಡುವ
ತೆರೆಯಿಂದೇಳುವುದೊಂದುಲುಹು.
ತಿಳಿದೆದೆಗೆದೆ ಹೊಂದುವುದೊಂದಿಹುದೇ ಏನಿನಿದೋ ಈಗ!

ನನಗಕಟಾ! ಉತ್ಸಾಹವೆ, ಆಶೆಯೊ,
ಮೊದಲಾರೋಗ್ಯವೆ, ನೆಮ್ಮದಿಯೊ?
ಮನಸಿನ ಶಾಂತಿಯೊ, ಪದವಿಯೊ, ಕೀರ್ತಿಯೊ,
ಮುದಿಯಾಗಳಿಯಿಂದ ಸವಿಯೊಲವೆ?
ಧನವನು ಮೀರಿದ ದೈವಜ್ಞಾನದೊ
ಒದಗುವ ತೃಪ್ತಿಯೊ, ಮಹಿಮೆಗಳೇ

ಜನರೆತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಹೊತ್ತೀ ಸಿರಿಗಳ
ಬದುಃಕರೆ ಬಾಳತಿಹಿತವೆನುತ ?
ನನಗೋ ಆ ಹೊಂಬಟ್ಟಲೊಳೆಲ್ಲಾ ವಿಷವೇ ತುಂಬಿಹುದೇ !

ಈಗ ನಿರಾಶೆಯೆ ಇಳಿತರವಾಗಿದೆ,
ತೆರೆಗಳ ಗಾಳಿಯು ಹದ ತೋರಿ,
ಹಾಗೆಯೆ ಸೊರಗಿದ ಮಗುವಂತತ್ತ
ತ್ತೂರಗುವೆ, ಜನ್ಮದ ಹೊರೆ ಜಾರಿ.
ಸವೆಯುಲಿ ಇಂದೇ ಹಿಂದಿನ ಮುಂದಿನ
ಕರೆಕರೆಯೆಲ್ಲಾ ಈಡೇರಿ;
ಕವಿಯಲಿ ನಿದ್ದೆಯವೊಲುಂ ಸಾವೆಲರಲಿ
ಕೊರೆಯುಲಿ ಕೆನ್ನೆಯ ಬಸಿಯಾರಿ;
ಕಿವಿಯಲ್ಲಿದೆ ಕಡೆ ಮೊರೆಯುಲಿ ಕಡಲಾ ಒಂದೇ ಬೇಸರದುಲಿಯುೂರಿ.

SHELLEY : Dejection. near Naples.

ದುಃಖಸಮಯ

ಏನು ಲೋಕವೋ! ಏನು ಜನ್ಮವೋ!
ಏನು ಕಾಲವೋ! ಬೇಡವೋ!
ಜೀವಮಾನದ ಕಡೆಯ ಹಂತವ ಹತ್ತಿ, ಹಿಂದಕೆ ನೋಡಿ ನಡುಗುವೆ;
ಯಾವ ಕಾಲಕೋ ಮರಳಿ ಬರುವುದು ಆದಿಕಾಲದ ಭೋಗಸಂಪದ?
ಇಲ್ಲವೆಂದಿಗೂ, ಇನ್ನದೆಂದಿಗೂ. ಇಲ್ಲವೊ!

ಇರುಳುಹಗಲೊಳು, ಹರುಷವೆನ್ನೊಳು,
ತೊರೆದೆಹೋಯಿತೋ, ಹೋಯಿತೋ!
ಹೊಸವಸಂತವೂ, ಮೆರೆವ ಶರದವೂ, ಬಿಳಿಯ ಮಂಜಿನೀ ಹಿಮದ ಸಮಯವೂ,
ಕುಸಿದ ಹೃದಯವ ಕೊರಗಿನಿಂದಲೇ ಮಿಡಿವುವಲ್ಲದೆ, ನಲಿವೆನೆಂಬುದೋ
ಇಲ್ಲವೆಂದಿಗೂ, ಇನ್ನದೆಂದಿಗೂ, ಇಲ್ಲವೋ!

SHELLEY : A Lament.

ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳು

ಹಳೆಯ ಕೆಳೆಯರ ಮರೆಯುಬಹುದೇ
ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಜನಗಳ?
ಹಳೆಯ ಕೆಳೆಯರ ಮರೆಯುಬಹುದೇ
ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ?

ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳನು ನೆನೆ
ದಿಂದು ಕಳೆಯುವ ದಿನಗಳ;
ಕಲೆವ, ಹರಟುವ, ನಗುವ, ನೆನೆಯುವ
ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ.

ಹುಡುಗರಿಬ್ಬರು ತೋಪುಮರದಲಿ
ಕೆಡವಿ ತಿಂದೆವು ಹಣ್ಗಳ,
ಬಳಿಕ ತೊಳಲುತ ದೂರದೇಶದಿ
ಕಳೆದೆವೀಚೆಗೆ ದಿನಗಳ.

ಕೆರೆಯೊಳಿಬ್ಬರು ಈಜುತಿದ್ದೆವು
ಮರೆತು ಮನೆಗಳ ಜನಗಳ.
ನಡುವೆ ಹರಡುತ ಕಡಲು ಮೊರೆಯಲು
ಕಳೆದೆವೀಚೆಗೆ ದಿನಗಳ.

ಕೂಡಿದೆವು ಮತ್ತೀಗ, ಕೆಳೆಯಾ,
ನೀಡು, ಅವುಕುವ, ಕಯ್ಗಳ;
ಮನದಿ ಹರುಷದಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವ,
ನೆನೆದು ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ.

ನೋಡು, ಮನೆಯೊಳಗೇನು ಸಡಗರ!
ಮಾಡುತಿಹರೌತನಗಳ!
ಮೆರೆವ, ಕುಣಿವ, ವಿನೋದವಾಡುವ,
ತರುವ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳ!

BURNS; Auld Lang Syne.

ಮನಸ್ತಾಪ

ಹೊಸನಡತೆ ನೀನಾದೆ, ನಾ ಬಡವನಾದೆ!
ಮೊನ್ನೆ, ಬಲುದಿನವಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯೆಲ್ಲ
ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುವುದು ಮಡುವಾಗಿ ಮೀರಿ,
ನಂಬಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾದ ನನ್ನೆಯೊಳಊರಿ.
ಊರುವುದು ಬೇರೊಂದನೆಣಿಸದೆಯೆ ಮನದೆ,
ಬೀರಿದೆನು ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ಸಾಕಿವನಿಗೆನದೆ.

ಏನು ಸುಖದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕಾಲವನು ಕಳೆದೆ!
ನಾನೆ ಧನ್ಯನು ಧನರೊಳಗೆಂದು ತಿಳಿದೆ!
ಈಗ, ಮುಂದಿಪೆನಗೆನಿಸಿ, ಜಲಜಲನೆ ಬೀಗಿ,
ಜೀವಕಳೆಯುಕ್ಕುತಿದ್ದಾ ಒಲುಮೆ ಹೋಗಿ,
ಏನಿಹುದು? ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಾಡುವೆನೆ? ಕೇಳು,
ಕುಡಿಯುಬಾರದ ಬಾವಿ, ಕಸ ಕವಿದ ಹೂಳು!

ತುಂಬಿದೊಲುಮೆಯ ಬಾವಿ—ಆಳವಿರಬಹುದು.
ನಂಬುವೆನು—ಇರಬಹುದು—ಬತ್ತದಿರಬಹುದು.
ಸೆಲವೇನು? ಜಲವೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಾಗಿ
ಮಲಗಿರಲು ಮೌನದಲಿ ನನಗುಲಿಯದಾಗಿ,
ಈ ಬಗೆಯ ಹೊಸನಡತೆ ನನ್ನೆದೆಯ ಕೊರೆಯೆ,
ನಾ ಬಡವನಾಗಿಂತು ಹುದುಗಿಹೆನು, ದೊರೆಯೆ!

WORDSWORTH : A Complaint.

ನನ್ನ ಮೇರಿ

ವರುಷವಿಪ್ಪತ್ತಾಯಿತೀಗ
ನಮ್ಮ ಗಗನವ ಮುಸುಕಿ ಮೇಘ,
ಆಹ, ಇನ್ನಿದೆ ಕಡೆಯದಾಗ,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಕಾಣೆ ನಿನ್ನಲಿ ಮೊದಲ ಹಮ್ಮ,
ದಿನದಿನಕೆ ಬಲ ಕುಗ್ಗಿತಮ್ಮ,
ನನ್ನ ಕೊರಗೇ ಕೊರೆದುದಮ್ಮ,
ನಿನ್ನ, ಮೇರಿ!

ನಿನ್ನ ಸೂಜೆಗಳೊಮ್ಮೆ ಹೊಳೆದು
ನನ್ನ ಕೆಲಸಕೆ ದುಡಿದು, ದಣಿದು,
ಈಗ ಹೊಳೆಯವು ಮಣ್ಣು ಹಿಡಿದು,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಮಾಡಹೋಗುವೆ ಮರುಗಿ, ಇನ್ನು,
ಮೊದಲಿನಂತೆಯೆ ಕುರಿತುದನ್ನು—
ಮಾಡಗೊಡದು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಗರತಿ ನೀ ಮನೆಬದುಕ ನೋಡಿ,
ನೂಲಿನೆಳೆಗಳ ಮಾಟಮಾಡಿ
ನೆಯ್ದೆ ನನ್ನೀ ಎದೆಯ ಮೂಡಿ,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ನಿನ್ನ ಮಾತೋ ತೊದಲುತಿಹುದು,
ಕನವರಿಕೆವೊಲು ಕಲಸಿ ಬಹುದು—
ನನ್ನ ಕಿವಿಗದೆ ಸೊಗಸ ತಹುದು,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ನಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯಂ ಕೂದಲಂದ
ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗದೇನು ಚೆಂದ!
ಮೂಡ ಬೆಳ್ಳಿಯಂ ಥಳಕು ಮಂದ,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಕಾಣದೀ ಸಿರಿದಲೆಯು ನಾನು
ನೋಡತಕ್ಕ ನೋಟವೇನು?
ಏಕೆ ತೊಳಗುವ ಸೂರ್ಯ ತಾನು,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಏಳಹೋಗಿ, ಉಸಿರುಹತ್ತಿ,
ಇಡುವೆ ಕೈಯಲಿ ಕೈಯನೆತ್ತಿ,
ಮೆಲ್ಲನೊತ್ತಲು ಮೆಲ್ಲನೊತ್ತಿ,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ನಡೆವೆ, ಇಬ್ಬರು ಹಿಡಿದಂ ಬಗ್ಗಿ
ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಜಗ್ಗಿ, ಜಗ್ಗಿ;
ಒಲುಮೆಯೊಂದೇ ಜಗ್ಗದೊಗ್ಗಿ
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಕೇಡಿನಲಿ ಕಂಗೆಡದೆ ಒಲವು,
ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ಚಳಿಗೊಳದೆ ಗೆಲವು,
ನಗುತಲಿಹುದೆ ನಿನ್ನ ಚೆಲುವು,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ಆದರೇನಹ! ನಾನೆ ಬಲ್ಲೆ,
ಮತ್ತೆಮತ್ತೆನ್ನಳಲಿಗಲ್ಲೆ
ಕಣ್ಣ ನಗೆ ಕುಡಿವರಿವುದಲ್ಲೆ,
ನನ್ನ ಮೇರಿ!

ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮುಂದೆ ನಡಗೆ
ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಬರೆದು ಮಡಗೆ,
ಬಿರಿಯುದೇ ಎದೆ ನಿನಗೆ ಕಡೆಗೆ,
    ನನ್ನ ಮೇರಿ!

COWPER : My Mary.

ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು

ಕಂದ ಬಿದ್ದೆಯ ಎಂದು ಮುದ್ದಿಸಿ ನನಗೆ ಮರುಗುವರಿದ್ದರು;
ಅಂದಿನೋದಿನ ಸುಖದ ದಿನದಲಿ ಜತೆಗೆ ಕುಣಿಯುವರಿದ್ದರು.
ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದುವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

ಪರಿಸೆನೋಟವೊ, ಹೊಳೆಯಲೂಟವೊ, ಬಯಲಿನಾಟವೋ, ಪಾಟವೋ,
ಇರುಳು ಮುಸುಕಿಯು ಮನೆಯ ನೆನೆಯುದ ನಮ್ಮ ಲಗ್ಗೆಯ ಕೂಟವೋ;
ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದುವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

ಹರಸಿ ಪಡೆದೆನು ಹೆಣ್ಣನೊಂದನು—ಹೇಳಲರಿಯೆನು ಹಿತವನು;
ಉರಿದುಹೋದಳು, ಬೂದಿಯಾದಳು, ಹಿಡಿವುದಿನ್ನೆಲ್ಲವಳನು;
ಎಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

ಕೆಳೆಯನಿರುವನು—ಯಾರಿಗಿರುವರೊ ಆತನಕ್ಕರೆಯಾಪ್ತರು?
ಕಳೆದುಕೊಂಡೆನು; ಮೇಲೆ ನಗುವುದೆ, ಒಳಗೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯಾದನು.
ಎಲ್ಲ ಹೋದುವು, ಎಲ್ಲ ಹೋದುವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

ಗಾಳಿಕೂಟವೆ ನಾನು: ಸುಳಿವೆನು ಹಸುಳೆ ಸುಳಿದೆಡೆಯೆಡೆಯೊಳು,
ಹಾಳುಬಾಳಿನ ಮರಳುಕಾಡಿನೊಳರಸಿ ಹಿಂದಿನ ನಿಧಿಯನು!
ಎಂದೊ ಹೋದುವು, ಎಂದೊ ಹೋದುವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

ನನ್ನ ಕೆಳೆಯನೆ, ಒಂದೆ ಕರುಳಿನ ಮಮತೆ ಮೀರಿದ ಕೆಳೆಯನೆ.
ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲೇತಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯೆಯೊ, ಕೆಳೆಯನೆ?
ಹೋಗವಲ್ಲವೆ ಆಗ, ಎಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು!

ಕೆಲವರಳಿದರು, ಕೆಲವರುಳಿದರು, ಕೆಲವರೊಗ್ಗದೆ ಮುಳಿದರು.
ಕೆಲವರೆನ್ನನು ದೂರಿ ಹಳಿದರು, ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆಲ್ಲರೂ!
ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾದುವು ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು.

LAMB (1750–1825) : Old Familiar Faces

ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್

ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್,
ಬೆಳತ ತಣ್ಗಲ್ಗಳಲಿ, ಕಡಲೇ!
ನನ್ನೆದೆಯೊಳೇಳುತಿಹ ಬಗೆಗಳನು ನಾಲಗೆಗೆ
ತಂದು ನಾ ನುಡಿಯಲಹುದೇ !

ಏನೊಸಗೆ ತೊರೆಯರಳೆಯನಿಗೆ!
ತಂಗಿಯೊಡನಾಡುತ್ತ ಕೂಗುತಿಹನೇ !
ಏನೊಸಗೆ ಅಂಬಿಗರ ಮಗುಗೆ!
ತೆರೆಯ ಮೇಲೋಡದಲಿ ಹಾಡುತಿಹನೇ !

ಗಂಭೀರದಲಿ ನಡೆದು ಹಡಗು
ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲಿ ನೆಲೆಯ ಸೇರುತಿಹುವು !
—ಅಯ್ಯೊ! ಆ ಬಯಲಾದ ಕಯ್ಯ ಸೋಂಕೇ!
ಮಾತಡಗಿಹೋದವನ ಕೊರಲಿನುಲಿಯೇ!

ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್
ನಿನ್ನರೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕಡಲೇ!
ಅಳಿದುಹೋದಾ ಹಗಲಿಕ್ಕನರಿನ ಸಿರಿಯೊಂದುಂ
ಮಂಗುಳ್ದಿನ್ನು ಬಾರದೆನಗೆ!

TENNYSON: Break, break, break.

ನೆಮ್ಮೆಗೆಯ ಹಾಡು

ನಾ ಸವೆದು ಸರಿಯುತಿಹೆನಮ್ಮ,
ಛೇಸಗೆಯ ಮಂಜಿನಂತಮ್ಮ,
ನಾ ಸವೆದು ಸರಿವೆನಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡ ಬಳಿಗೆ ;
ಅಲ್ಲಿ ಕೊರಗೆಂಬುದಿಲ್ಲಮ್ಮ,
ಅಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಛಿದ್ರವಿಲ್ಲಮ್ಮ,
ಬಾಳು ಬಲ್ಸೊಗಸಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡಿನೊಳಗೆ.
ನನ್ನಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು ನೀನಮ್ಮ,
ನಿನ್ನ ಶ್ರಮ ತೀರಿತಿನ್ನಮ್ಮ,
ನಿನ್ನನೆದಿರ್ಗೊಳುವೆನಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡಿನೊಳಗೆ;
ಅಲ್ಲಿಹಳು ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣಮ್ಮ,
ಒಳ್ಳೆಯುವಳೆಷ್ಟು ಚೆಲುವಮ್ಮ,
ಹೇಗೆ ಕಳುಹಿದೆವಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡ ಬಳಿಗೆ !
ನೋವನುಳಿ, ಕಣ್ಣನೊರಸಮ್ಮ
ಜೀವ ಸೆರೆ ತೆರೆಯುತಿಹುದಮ್ಮ,
ದೇವರಕೊ ಕರೆವನಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡ ಬಳಿಗೆ ;
ಶೋಕಿಸದೆ ನನ್ನ ಕಳುಹಮ್ಮ,
ಲೋಕದೀ ಬದುಕು ಭ್ರಾಂತಮ್ಮ,
ನಲಿವ, ಬಾ ನನ್ನಮ್ಮ
ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡಿನೊಳಗೆ.

LADY NAIRNE (1766-1845): The Land of the Leal.

ಪೆಡಸು ದಾರಿ

ದಾರಿ ಉದ್ದಕೂ ಬಳಸಿ ಏರುವುದೆ ?
ಅಹುದು, ಕೊನೆಯವರೆಗೆ.
ದಿನದ ಪಯಣ ದಿನವೆಲ್ಲ ಹಿಡಿಯುವುದೆ?
ಎಲ್ಲ—ಇರುಳವರೆಗೆ.

ಇರುಳು ತಂಗುವರೆ ಛತ್ರವೇನಿಹುದೆ ?
ಇಹುದು, ಮಬ್ಬು ಕವಿಯೆ.
ಕವಿದ ಮಬ್ಬಿನಲಿ ಕಾಣದಿರಬಹುದೆ?
ಇಲ್ಲ—ಕಾಣದಿರದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ದಾರಿಗರು ಬಂದು ಕೂಡುವರೆ?
ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದವರೆ.
ತಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲನು ಕೂಗಿ ಸೋಲುವುದೆ ?
ಕೂಗಿ ತೆರೆವರವರೆ.

ನಡೆದು ನೊಂದವನು ಸುಖವನುಣ್ಣುವೆನೆ?
ಉಣುವೆ, ದುಃಖವಳಿದೆ.
ಬಯಸಿ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆಯೆ ?
ಬಯಸಿ ಬಂದವರಿಗೆ.

CHRISTINA ROSETTI (1830–1874) : Up-hill.

ಎರಡು ಮನಸ್ಸು

೧

ಹೋಗಬಾರದೆ ನಾವು—
ಅವನು ನಾನು !
ಆಗ ಜಗದಲಿ ದುಃಖ
ಸವೆಯಬಹುದು.

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನವನು,
ತಿಳಿಯದವನು.
ನನ್ನ ಮನೆ ಮನೆಯಾಯ್ತೆ ?
ಕಿಳಿ ಕಿಳಿಯರೆ ?

ಬಾಳ ಬಂಡೆಗೆ ಬಡಿದು,
ಅಲೆ ಹೊಡೆದು, ಹೊಡೆದು,
ಆಳದಲಿ ಸೋತಿಹೆವು :
ನಿಲುವು—ಸಾವು !

೨

ಕ್ಷಮಿಸು, ಧೀರರ ದೇವ,
ಹೇಡಿಯೆದೆಯ ;
ನೊಂದು ಸೊಕ್ಕಿದ ಮರುಳ
ಕೀಳುಬಗೆಯ ;

ಊದು ಉಸಿರನು ; ತುಂಬು
ನಂಬುಗೆಯನು.
ಜೀವ, ಕಾಳಗ ಕಾದು,
ಏಳು, ಗೆಲ್ಲು.

ANON : Two moods.

ಹೇಳದಿರು ಹೋರಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು

ಹೇಳದಿರು ಹೋರಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು,
ತೋಳ ದಣಿಸಿದೆ ಬರಿದೆ ಘಾಸಿಯಾಯ್ತೆಂದು ;
ಗೆಲ್ಲುವುದ ಕಾಣೆ, ಹಗೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟನೆಂದು;
ಎಲ್ಲ ಇದ್ದಂತಿಹುದು—ಅಲ್ಲಾಡದೆಂದು.

ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡುವೊಡೆ ಕೆಚ್ಚು, ಸಡೆದಳುಕು ಕೆಡದೆ ?
ಮುಚ್ಚಿ ಆ ಹೊಗೆಯೊಳಗೆ, ಈ ಗಳಿಗೆ, ಬಿಡದೆ,
ನಿನ್ನ ಕೆಳೆಯರು ಪಗೆಯ ತರುಬುತಿರಬಹುದಂ—
ನಿನ್ನ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದು, ಕಳನ ಗೆಲಬಹುದು !

ತೆರೆ ಬಳಲಿ, ಹೊಯ್ದು ಹೊಯ್ದುರುಳುರುಳಿ, ಚೆಲ್ಲಿ,
ಬೆರಳಂನೆಲವನು ಕೊಳದೆ ಕುದಿಯುತಿಹುದಿಲ್ಲಿ—
ಬಲುಹಿಂದೆ, ಕೊರಕಲಲಿ, ಕೋವಿನಲಿ ತೂರಿ
ಉಲಿಯುದೆಯೆ ಬಾರದೇ ಕಡಲಲೆಯ ಬೀರಿ !

ಬೆಳಗಾಗ ಮೂಡದೆಸೆಬಾಗಿಲೊಳೆ ಬರದು,
ಬೆಳಕು ತಾ ಬರುವಂದು, ಹೊಸಬೆಳಕು ಹರಿದಂ;
ಮುಂದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆಲ್ಲಗೇರುವುದು ಹೊತ್ತು—
ಹಿಂದೆ ಪಡುವಲು ನೋಡು—ನೆಲದ ಸಂಪತ್ತು !

CLOUGH (1819-1861) : Say not the struggle naught availeth.

ಕವಿಶಿಷ್ಯ

ಹೊತ್ತು ಹೋಗುವುದೆನಗೆ ಸತ್ತವರ ಸಂಗದಲಿ ;
ಒಳಸಿನಲಿ ಬಂದಿಹರ ಕಾಣುತಿಹೆನು,
ಎತ್ತೆತ್ತ ಸುಳಿಸುವೆನೊ ಈ ಕಣ್ಣನತ್ತತ್ತ,
ಹಳಮೆಯ ಮಹಾತ್ಮರನು ಪರಮಕವಿಗಳನು.
ನನಗವರೆ ಕೈಬಿಡದ ಕೆಳೆಯರಾದವರು ;
ದಿನದಿನದಿ ಮಾತುಕಥೆಗೆನಗಿರುವರವರು.
ಅವರೊಡನೆ ಸಂತೋಷಪಡುತಿಹೆನು ಸೌಖ್ಯದಲಿ ;
ಕಷ್ಟದಲಿ ಶಾಂತಿಯರೆಸುವೆನವರಲಿ,
ಅವರೇನಮಾಡಿಹರದೆಲ್ಲವನು ಬಗೆದೆಣಿಸಿ,
ಎಷ್ಟು ಋಣಿ ನಾನವರಿಗದ ನೆನಸಿಕೊಳಲು,
ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಯುತಿಹುವೆನಿತು,
ಧನ್ಯತೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿತು !
ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯೆಲ್ಲ ಸತ್ತವರ ಸೇರಿದುವು—
ಅವರೊಡನೆ ಬಾಳುವೆ ಪುರಾತನದಲಿ.
ಅವರ ಗುಣಗಳನೊಲಿವೆ, ಅವರ ದೋಷವ ಸುಲಿವೆ,
ಅವರಾಶೆಭಯಗಳಲಿ ಪಾಲ ಕೊಳುವೆ ;
ವಿನಯಭಾವದಲವರ ಮನವನಾರಯ್ವೆ ;
ಒನೆದ ಶಿಕ್ಷಣದೆಡೆಗೆ ಬಗೆಯನೆಳೆದೊಯ್ವೆ.
ನನ್ನಾಶೆಗಳು ಹೋಗಿ ಸತ್ತವರ ಸೇರಿದುವು—
ಅವರೊಡನೆ ಕಲೆವೆ ನಾನಿಂದು ನಾಳೆ.
ಕಲೆತು ನಾನವರೊಡನೆ ಪಯಣನಡೆವೆನು ಮುಂದೆ
ಸವೆಯದೆಯೆ ನೀಡುವಾ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ !
ನಡೆಯುತ್ತ ನೆಚ್ಚಿರುವೆನಿಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು
ಹುಡಿಯೊಳಳಿಯದ ಹೆಸರ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು.

SOUTHEY : The Scholar

ಸುಖಜೀವನ

ಏನು ಸುಖಿಯೋ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿನಲಿ ಕಲಿಕೆಯಲಿ,
ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಚ್ಛೆಯನು ದುಡಿಯದಿರುವವನು !
ಒಳ್ಳಿತನು ಬಗೆವುದೇ ತನ್ನ ಕಾಯುವ ಯಂತ್ರ,
ನಿಜದ ನಡತೆಯ ತಂತ್ರ ತನಗೆನಿಸಿದವನು.

ರಾಗಗಳು ತನಗೊಡೆಯರಾಗದವೊಲಾಳುವನು,
ಜೀವವನು ಸಾವಿಗಣಿಮಾಡಿ ಬಾಳುವನು.
ಎಂತು ಧಣಿಯೊಲವೆಂದು, ನೆರೆಯ ಮೆಚ್ಚೆಂತೆಂದು,
ಮಿಡುಮಿಡುಕಿ ಲೋಕವನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದವನು.

ನಾಡಾಡಿಗಳ ಬಾಯ ಬಳಕೆಯಲಿ ನಾಟದೆಯೆ,
ತನ್ನಾತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯೇ ಕೋಟೆಯಾದವನು.
ಹೊಗಳುವರು ನೆರೆದುಂಡು ತೇಗದವನಿದ್ದಾಗ,
ಬಿದ್ದಾಗ ಬಗುಳುವರು ಜರೆದುಕೊಳದವನು.

ಕಿಟ್ಟತನದಲಿ, ದೆಸೆಯಲೇರುತಿರಲೊಬ್ಬಾತ,
ಕಂಡದನು ಕುದಿಗೊಂಡು ತಾ ಕರುಬದವನು.
ನಗುನಗುತ ನೆರವ ಚುಚ್ಚುವ ಮಾತು ಬರದವನು ;
ಧರ್ಮವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸೂತ್ರವಿರದವನು.

ನಿನ್ನ ಕೃಪೆ ಇರಲಿ, ಸಿರಿ ಏನೆಂದು, ದೇವರನು
ಬೆಳಗು ಬಯ್ಗೂ ಬಿಡದೆ ಬೇಡುತಿರುವವನು.
ಕೇಡಿನಲಿ ಕೈಯಿಡದೆ, ತನ್ನೊಪ್ಪಿನೋದಿನಲಿ,
ಕೆಳೆಯನಲಿ, ತಾ ಹೊತ್ತ ಕಳೆದು ನಲಿವವನು.

ಈ ಬಗೆಯ ಮುಕ್ತನಿಗೆ ತೊತ್ತುಗಳ ತೊಡರಿಲ್ಲ,
ಏರುವಾಸೆಗಳಿಲ್ಲ, ಬೀಳುವಳುಕಿಲ್ಲ.
ಹೊನ್ನುಮಣ್ಣಿಲ್ಲದೊಡೆ, ತನ್ನೊಡೆಯ—ತಾ ಬಲ್ಲ !
ಒಂದು ತನಗಿಲ್ಲದೆಯೆ, ಉಂಟು ತನಗೆಲ್ಲ !

SIR HENRY WOTTON (1568-1639) Character of a Happy Life.

ಕನಸು ಬೇಕು ಕನಸು

ಕನಸುಗಳನು ಕೂಗುತಿರಲು
ಏನ ಕೊಳುವಿರಿ ?
ಪ್ರಾಣ ತೆರದೆ ಒರವು ಕೆಲವು—
ಏನ ಕೊಳುವಿರಿ ?

ಬಾಳ ಹೊಸದು ಹಾರದಿಂದ,
ಸುಯ್ದು ಹೂವಿನೆಸಳನೊಂದ
ಬೀಳಿಸಿದೊಡೆ ಬಹುವು ಕೆಲವು—
ಬೀದಿಬೀದಿ, ಅಳುವ, ನಗುವ
ಕನಸುಗಳು ಕೂಗುತಿರಲು,
ಏನ ಕೊಳುವಿರಿ ?

ಮಂದಿ ಸುಳಿಯದೊಂದೆ ಗುಡಿಲು;
ತೋಪು, ನೆರೆಯೊಳು ;
ನೆರಳು, ಸಾವತನಕ ನನ್ನ
ನೋವು ತಂಪಲು.

ಬಾಳ ಹೊಸದು ಹಾರದಿಂದ,
ಕಳಚಿಕೊಡುವೆ ಮುತ್ತನೊಂದ—
ಆಯ್ದು, ಮನಸು ಬಯಸಿದಂತೆ
ಕೊಳುವುದಾಗೆ ಕನಸುಗಳನು,
ನನ್ನ ನೋವಿಗಿದೆಯೆ ಮದ್ದು,
ಇದನೆ ಕೊಳುವೆನು,

BEDDOES (1803–1849) : Dream- Pedlary.

ಜೀವ

ಎಲೆ ಜೀವ, ನೀನಾರೊ ನಾ ತಿಳಿಯೆನಯ್ಯ,
ತಿಳಿವೆನಿದ ನೀನು ನಾನಗಲಬೇಕಯ್ಯ !
ಎಲ್ಲಿ ಕಲೆತವೊ ಮೊದಲು, ಮೇಣೆಂದೊ, ಎಂತೋ,
ಎಲ್ಲ ಇಂದಿಗು ನನಗೆ ಮರ್ಮ ಕಾಣಯ್ಯ.

ಎಲೆ ಜೀವ, ಬಾಳಿದೆವು ಬಹುಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ,
ಹೊಳೆವ ಸಿರಿದಿನಗಳಲಿ, ದುರ್ದಿನಗಳಲ್ಲಿ.
ಹೊಂದಿ ಕೆಳೆತನ ಸವಿದು, ಅಗಲುವುದು ಕಡಿದು ;
ಒಂದೆರಡು ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ಕಣ್ಣೀರು, ಬಿಡದು.
ಹೇಳದೆಯೆ ಕದ್ದು ನಡೆ ; ಮೆಲ್ಲನೆಚ್ಚರ ಕೊಡದೆ
ನಿನ್ನ ಸಮಯುವ ನೋಡಿ ಜಾರೈ !
ಹೊರಟೆನಿರುಳಾಯ್ತೆನದೆ, ನಲಿವ ನಾಡೆಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಏಳು ಬೆಳಗಾಯ್ತೆನುತ ಬಾರೈ !

MRS. BARBAULD : (1744-1825) Life

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಕರುಣಾಳು, ಬಾ, ಬೆಳಕೆ, ಮುಸುಕಿದೀ ಮಬ್ಬಿನಲಿ,
        ಕೈಹಿಡಿದು ನಡಸೆನ್ನನು.
ಇರುಳು ಕತ್ತಲೆಯ ಗವಿ; ಮನೆ ದೂರ; ಕನಿಕರಿಸಿ,
        ಕೈಹಿಡಿದು ನಡಸೆನ್ನನು.

ಹೇಳಿ ನನ್ನಡಿಯಿಡು; ಬಲುದೂರ ನೋಟವನು
ಕೇಳೆನೊಡನೆಯೆ—ಸಾಕು ನನಗೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ.
ಮುನ್ನೆ ಇಂತಿರದಾದೆ; ನಿನ್ನ ಬೇಡದೆ ಹೋದೆ,
        ಕೈಹಿಡಿದು ನಡಸು ಎನುತ.
ನನ್ನ ದಾರಿಯ ನಾನೆ ನೋಡಿ ಹಿಡಿದೆನು;—ಇನ್ನು,
        ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸು ನೀನು.
ಮಿರುಗುಬಣ್ಣಕೆ ಬೆರೆತು, ಭಯಮರೆತು, ಕೊಬ್ಬಿದೆನು;
ಮೆರೆದಾಯ್ತು; ನೆನೆಯದಿರು ಹಿಂದಿನದನೆಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ದಿನ ಸಲಹಿರುವೆ ಮೂರ್ಖನನು; ಮುಂದೆಯೂ
        ಕೈಹಿಡಿದು ನಡಸದಿಹೆಯಾ?
ಕಷ್ಟದಡವಿಯ ಕಳೆದು, ಬೆಟ್ಟಹೊಳೆಗಳ ದಾಟು,
        ಇರುಳನ್ನು ನೂಕದಿಹೆಯಾ?
ಬೆಳಗಾಗ ಹೊಳೆಯದೇ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾನೊಲಿದು
ಈ ನಡುವೆ ಕಳೆಕೊಂಡ ದಿವ್ಯಮುಖ ನಗುತ?

NEWMAN (1801-1890) Lead, Kindly light.

ಬಂದರು ದಾಟುವುದು

ಹೊತ್ತಿಳಿವು, ಸಂಜೆಬೆಳ್ಳಿ,
ನನ್ನ ಕರೆದೊಂದು ಕೂಗು!
ಇಲ್ಲದಿರಲೇನೇನು ಬಂದರಿನ ನರಳಾಟ,
ನಾ ಕಡಲ ಸೇರುವಾಗ;
ಹೊರಳಿ ನಿದ್ದೆವೊಲಿರಲಿ, ಮೊರೆಯದೆಯೆ, ನೊರೆಯದೆಯೆ
ತುಂಬುದೆರೆಯುಬ್ಬು ಹೊನಲು,
ಕರೆಯಿಲ್ಲದಾಳದಿಂದೆದ್ದು ಹೊರಬಿದ್ದುದದು
ಮರಳಿ ಮನೆಗೆಯ್ದುವಾಗ

ಕಣ್ಮುಬ್ಬು, ಸಂಜೆಗಂಟೆ,
ಆ ಬಳಿಕ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ!
ಇಲ್ಲದಿರಲೇನೇನು ಕಳುಹುವರ ಕೊರಗಾಟ,
ನಾ ಹಡಗನೇರುವಾಗ;
ಈ ನಮ್ಮ ಹೊತ್ತು, ಕಡೆ ಗಡಿಯಿಂದ ಬಲುದೂರ
ಹೊನಲೆನ್ನ ಕೊಂಡೊಯ್ದರೂ,
ನನ್ನ ತಾರಕನ ಮುಖ ಕಾಣುವುದ ನಂಬಿಹೆನು
ಬಂದರನು ದಾಟಿದಾಗ.

TENNYSON : Crossing the Bar.

ವೀರಜನ್ಮ

ಇರುಳ ನಡುವೆ ಸದ್ದುನಿಂತ ನಿದ್ದೆಹೊತ್ತು—ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು
ಹರಿವುವೆತ್ತ, ಹೂಳೆಯುಂತ?
ಮರುಳರೆಣಿಕೆಯಂತೆ, ಸಾವು ಸೆರೆಯ ಕೆಡಹಿದೆನ್ನ ಬಳಿಯೆ?
ಒಮ್ಮೆ ಎಂತು ನಮ್ಮನೊಲಿದ! ಒಲಿದೆವವನನೆಂತು ನಾವು!
ಎನುತ ಮರುಗುತ?

ಆಹ! ಒಲಿದೆ, ಒಲಿದಿರಂತು! ನೀವು ನನ್ನನರಿದುದಿಂತು!
ನಂಟಿ ನನಗೆ ನೆಲದಲಿ
ಮೋಹವುರಿಯದಲಸುವರಲಿ, ಸೊಗಸುವರಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗರಲಿ
ಗುರಿಯೆ? ಹುರಿಯೆ? ಕೆಚ್ಚೆ? ನೆಚ್ಚೆ? ಅವರ ಹುಚ್ಚುಹರಟೆ ನಾ
ಆರು ಕಾಣೆರ?

ಎಂದೂ ಬೆನ್ನ ತೋರದವನು; ಎದೆಯ ಕೊಟ್ಟು ನುಗ್ಗಿದವನು;
ಮುಗಿಲು ಕವಿಯೆ ಜಗಿಯೂನು;
ಸರಿಯೊಲೆದರು, ತಪ್ಪು ಗೆಲುವುದೆಂದು ಕನಸುಗಾಣದವನು:
ಬೀಳು ನಮಗೆ, ಏಳುವುದಕೆ; ಸೋಲು, ಕಲಿತು ಕಾದುವುದಕೆ;
ಒರಗು ಎಚ್ಚರೆಂಬನು,

ಇಲ್ಲ! ಆಳು ಹಗಲ ನಡುವೆ ಸಂಭ್ರಮದಲಿ ದುಡಿವ ಹೊತ್ತು,
ಕಾಣದವನ ಹರಸಿರಿ!
ನುಗ್ಗು ಮುಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ—ಎದೆಯ, ಬೆನ್ನ, ನೇರ, ತಾಳಿ;
ಹೋರು, ಏರು ಎಂದು ಕೂಗಿ-ಗೆಲ್ಲು, ಬದುಕು, ಏಳ್ಗೆಯಾಗಿ
ಇಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ!

BROWNING : Epilogue to Asolando.

ಭರತ ಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ
(೧೯೧೪)

ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ ಎಂದು ನೀ ತಲೆಯೆತ್ತುವೆ?
ಎಂದು ಲೋಕದ ಜನದ ಹೃದಯಂದಿ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯಬಿತ್ತುವೆ?
ಎಂದು ಮಲಿನತೆ ನೀಗುವೆ—ಮಗು
ಳೆಂದು ನಗುಮುಖವಾಗುವೆ?

ಯಾರು ಮುಸುಕಿದ ಕಣ್ಣಮಂಜನು ತೆಗೆದು ಬೆಳಕನು ಬಿಟ್ಟರೋ,
ಯಾರು ಜಾಡ್ಯವ ಹರಿಸಿ ನಮ್ಮಲಿ ಹೊಸದು ಜೀವವನಿಟ್ಟರೋ,
ಅವರೆ ಕಣ್ಣನು ಹಿರಿವರೇ—ಕುದಿ
ದವರೆ ಕೊರಳನು ಮುರಿವರೇ!

ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವ ಕಂಡು ಸಾರಿದ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಋಷಿಗಳು?
ಎಲ್ಲಿ ಘನತೆಯ ಬದುಕ ಹಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯದ ಕವಿಗಳು?
ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಧಣಿಗಳು—ಅವ
ರೆಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಕಣಿಗಳು?

ಎಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳ ಬೆಳಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನೊಲಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದ ಧೀರರು?
ಎಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವ ಕಟ್ಟಿ, ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಬೀರಿದ ವೀರರು?
ಎಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರ ರಾಜರು—ಈ
ಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಹಸ ತೇಜರು?

ಭರಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಮ್ಮ ಹಂಬಲು ಕೇಳದೆ?
ದೇವಿ, ಮೌನವಿದೇನು, ಭಕ್ತರು ನಮಗೆ ನೀತಿಯ ಹೇಳದೆ?
ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೊಲಿಯುವೆ —ನುಡಿ,
ಎಂದು ನಮ್ಮಲಿ ನಲಿಯುವೆ?

ನಿನ್ನ ಧರ್ಮದ ದಿವ್ಯಪಥದಲಿ ಬದುಕ ತಿದ್ದದೆ ಹೋದೆವು,
ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯು ಮರೆತು ನಮ್ಮಲೆ ಹೋರಿ ಸೋತವರಾದೆವು;
ನಿನ್ನ ಹೆರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆವು—ನೀ
ನಿನ್ನು ಸಾಕದೆ ಕೆಟ್ಟೆವು,

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲಿ ನಾವು ಹೆರರಿಗೆ ದುಡಿವ ತೊತ್ತುಗಳಾದೆವು;
ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಪುಣ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದೆವು;
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಸು, ಕೂಡಿಸು—ಸಲ
ಹಮ್ಮ, ಸದ್ಗತಿ ನೋಡಿಸು.

—ಮಕ್ಕಳಿರ, ಅಕ್ಕರೆಯ ಮಕ್ಕಳ, ಹೆತ್ತ ಕರುಳನು ಮರೆವೆನೆ?
ಸೊಕ್ಕಿ ಸಡೆದವರೀಗ ತಿಳಿದಿರಿ, ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮನು ತೊರೆವೆನೆ?
ಕೇಳಿ, ಎದೆಯ ಹದಿಯರಿ—ಹೊಸ
ಆಳ ಬಾಳಲಿ ಹುದಿಯಿರಿ,

ದೇವಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ,ಮೊದಲು ಧರ್ಮವ ತಂದೆನು;
ಜೀವಕಲೆಗಳ ಕಲಿಸಿ ಸುಖದಲಿ ಸೊಬಗ ಬೆಳಸುತ ಬಂದೆನು;
ಹಿಮದ ಗಿರಿಯಲಿ ಸುಳಿದೆನು—ಕುಡಿ
ನಿಮಿರಿ ತೆರೆಗಳ ತುಳಿದೆನು.

ಹೊಳೆದ ಸತ್ಯವ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಕೆ ನೂಕಲಮ್ಮದೆ ಸಡೆದಿರಿ;
ಹಳದ ನೆಮ್ಮುಗ ಜಾತಿವಂತಗಳ ಮದದ ಗುಹೆಯಲಿ ಸಡೆದಿರಿ;
ಬಯಲ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮುಳಿದಿರಿ—ಸಮ
ದಯದ ನಡತೆಯ ಹಳಿದಿರಿ.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಡಹುಟ್ಟನೊಲುಮೆಯನೊರೆವ ಗುರಗಳನಿಳುಹಿದೆ:
ಒತ್ತಿ ಗಡಿಗಳು ಹಲವು ನಾಡನು ಬೆಸೆವ ರಾಜರ ಕಳುಹಿದೆ:
ಮರುಗಿ ಆಗೆಚ್ಚತ್ತಿರಿ—ಮ
ತ್ತೊರಗಿ ಮುಸುಕನು ಹೊತ್ತಿರಿ.

ಕಾವಲೊಡೆದೆನು, ಪಡುವ ಕಣಿವೆಯಂ ತೆರೆದು ಸೇರಿದೆನು ದಳವನುಂ
ದೈವಭಕ್ತಿಯುಂ, ಭ್ರಾತೃಧರ್ಮದ, ಧೀರ ಮುಸ್ಲಿಮಂಕುಳವನುಂ—
ಬಿಮ್ಮ, ಕೆರಳಿಸಿ, ಕಲೆತರು—ಆಹ!
ನಿಮ್ಮ ಸಮಕೇ ಮಲೆತರು.

ಕಡೆಗೆ ನೆನೆದನು ನನ್ನ ಮನೆತನ ನೇರವಾಗುವ ತೆರವನು,
ಕಡಲ ರಾಣಿ ಬ್ರಿಟಾನಿಯುಳ, ನನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯು ನೆರವನು—
ಗೆಲಿದು ನಾಡನು ಬೆಸೆದಳು—ನೆಲ
ದೊಲುಮೆಕಟ್ಟನು ಹೊಸೆದಳು.

ಸಕಲ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳ ಹೊರೆದಳು, ಸಕಲ ಜ್ಞಾನ ತೆರೆದಳು;
ಸಕಲ ಸೀಮೆಯ ಬೆಳಕಿಗೆಳೆದಳು, ಸಕಲ ಕುಶಲವನೊರೆದಳು;—
ಅವಳ ಗುಣವನು ಮೆರೆಯಿರಿ—ಕಳೆ
ದವಳ ಕೊರತೆಯ ಮರೆಯಿರಿ.

ಮುರಿಯಲಾಕೆಯ ವ್ರತವನಸುರರ ಮಕ್ಕಳುರಿದುರಿದ್ದದರು ;
ಹರಡಿ ನೆಲಸಿದ ಮಗಳ್ದಿರಣುಗರು ತಾಯಕಾಯುತ ಬಿದ್ದರುಂ;
ಅವರು ಮಡಿದೆಡೆ ಮಡಿಯಿರಿ—ಬಿಡ
ದವರು ಹಿಡಿಮುದ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಹಿರಿಯ ಸಿರಿಯೊಕ್ಕಲಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿ, ನಂಟನಳಿಯದೆ ಬಲಿಯಿರಿ;
ಅರುಹಿ, ನಯದಲಿ ಹೋರಿ, ನಂಬಿಸಿ ಮನೆಯನಾಳಲು ಕಲಿಯಿರಿ;
ಶಿಷ್ಟಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆಯಿರಿ—ನಿ
ಮ್ಮಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಮರಳಿ ಸುಗುಣದ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರ ಹೊತ್ತು ಕೊರಗನು ತಳ್ಳುವ;
ಮರಳಿ ಮಹಿಮೆಯ ತೋರಿ ಲೋಕದ ಜನದ ಪೂಜೆಯ ಕೊಳ್ಳುವೆ;
ಮಕ್ಕಳಿರ, ನಿಮಗೊಲಿಯುವೆ—ನಿ
ಮ್ಮಕ್ಕರೆಗೆ ಮಿಗೆ ನಲಿಯುವೆ.

ಧರ್ಮಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ನುಡಿಗಳು?
ಧರ್ಮಶಾಂತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವೇ ನನ್ನಿನಿಯ ತಂಗಿಯ ಮುಡಿಗಳು.

ಕೂಡ ಲೋಕವ ಕಾಯುವ—ಯಶ
ಗೂಡಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಯುವ !

—ಭರತಮಾತೆಯೆ, ಭರತಮಾತೆಯೆ, ನಿನ್ನ ಮಾತನು ಮರೆಯೆವು ;
ಹಿರಿಯ ಬಳಗದ ಕಾರ್ಯಚತುರತೆಯ ಸಾಕಂ ತಾಯಿಯ ತೊರೆಯೆವು ;

ಒಂದೆ ಜನವಾಗಿರುವೆವು - ಒಲಿ
ದೊಂದೆ ಭಾರವ ಹೊರುವೆವು.

ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲವ ಮರಳಿ ಸಾಧಿಸಿ ಮೆರೆವೆವು;—
ನಿನ್ನ ಧಮಾತಮೃತವ ಶೋಧಿಸಿ ಬರಡು ಲೋಕಕ್ಕೆರೆವೆವು ;

ದೈವಚಿತ್ತದಿ ನಿಲುವೆವು—ಸ
ತ್ಸೇವೆಗೆಯ್ಯುತ ಸಲುವೆವು.

ಶ್ರೀ

ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು

ನಿಮ್ಮ ನಾಡಾವುದು ?
ಮೈಸೂರು,
ನಿಮ್ಮೂರದಾವುದು ?
ಮೈಸೂರು,
ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಬಾನಕೆರೆಯಲಿ ಹುದುಗಿ ಕಾರ ಮುಗಿಲಂತಿಹುವು
ಬೆಟ್ಟ, ಹಬ್ಬಿ;
ತೆರೆ ಎದ್ದು ಬಿದ್ದು ಬಹ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ತಾವರೆಯ ಕೆರೆ, ತೋಟ,
ಹೊಲದ ಹಸುರು;
ಕಾಡಿನಲಿ ನುಸಿಯುತ್ತ, ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ, ಮರಳಿನಲಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು,
ಸರಿಯ ದುಮುಕಿ;
ಪಯಿರುಗಳ ಬದುಕಾಗಿ, ಹೊಳಲುಗಳ ಬೆಳಕಾಗಿ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಬೆರಗಾಗಿ
ಹರಿವ ಹೊನಲು.
ಅಲ್ಲಿ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ಬಂದು, ನೆಲೆನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದು, ಹಲತೆರದಿಂದೆ
ನುಡಿದು, ನಡೆದು,
ಕಡೆಗೆ ನಾಡೊಂದೆಂದು, ದೊರೆಯೊಬ್ಬ ನಮಗೆಂದು, ಬಾಳಬೆಲೆ
ಹುದುವೆಂದು ಕಲಿತು, ಕಲೆತು,
ಜಾಣಿನಲಿ, ಚೆಲುವಿನಲಿ, ಸೊಗಸಿನಲಿ, ನಯದಲೌದಾರ್ಯದಲಿ, ಕಾರ್ಯದಲಿ
ಕಳಸವೆನಿಸಿ,
ಮೆರೆಯುತಿಹ ಜನವ ನಾನೇನೆಂಬೆ, ಎಂತು ನಾ ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿರಿಯ
ಬಣ್ಣಿಸುವೆನು.

ಚಿನ್ನದ ನಾಡದು,
ಮೈಸೂರು.
ಗಂಧದ ಗುಡಿಯದು
ಮೈಸೂರು.
ವೀಣೆಯ ಬೆಡಗದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುವಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ನವಂಗಿಹನು ನಾಯಕನು, ಭಕ್ತಿಯಲಿ ನಿಲುನಿಲುಕಿ ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡುತಿರಲು
ಆನೆಯಂಬಾರಿಯಲಿ ನಸುನಗೆಯನಿಕ್ಕಲಕಿ ಬೀರಿ, ಜನರಕ್ಕರೆಯ ನುಕ್ಕಿಸುವನು,
ಧೀರನಾತನು; ತುಂಬುಗಾಂಭೀರ್ಯದಲಿ ಸತ್ಯವನೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲಿಸುವನು ಪ್ರಜೆಯ ತಂದೆ;
ಮರೆತು ತನ್ನನು ರಾಜ್ಯಸೇವೆಯಲಿ, ಸಲಿಸುವವನು ಧರ್ಮವನು ರಾಜರ್ಷಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿ,
ಬನ್ನಿ ಕಿಳೆಯರ, ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯನೊಪ್ಪಿಸುವ, ಕೈಕೊಳುವ ದೊರೆಯ ಗುರಿಯ ;
ನೋಹಿಯಶಾತನದು ತನ್ನರಮನೆಯ ಹಸಗೆಯ್ದು ಬೆಳಗಿದಂತೆಯೆ, ಬೆಳಗಿ ಊರ, ನಾಡ,
ಹಸಗೆಯ್ವ, ಹೊಸಗೆಯ್ವನೆಂಬೊಲುಮೆ ; ನಾವೆಲ್ಲರಾ ನಾಯಕನ ದಳದಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು,
ಮಾರಿ ಬಳಸುವ ಬನ್ನಿ ಬುದ್ಧಿಯನು ಶ್ರದ್ಧೆಯನು, ಕನ್ನಡಿಗರೈಸಿಯ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳಸಿ.

ಬೆಳಯುವ ನಾಡದು,
ಮೈಸೂರು.
ಇಳೆಯ ಮಾದರಿಯದು,
ಮೈಸೂರು.
ಕನ್ನಡಿಗನುಸಿರದು,
ಮೈಸೂರು.
ನಾಲುಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೈಸೂರು.

ಶ್ರೀ

ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಕವನಗಳ ಸೂಚನೆ

	ಪುಟ
ಅಜ್ಞಾತ	
ಅಳಿನಿ	೭೨
ಎರಡು ಮನಸ್ಸು	೯೧
ಕ್ಯಾಂಬೆಲ್ (೧೭೭೭-೧೮೪೪)	
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ನಾವಿಕರು	೨೬
ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು	೬೬
ಕ್ಲಫ್ (೧೮೧೯-೧೮೬೧)	
ಹೇಳದಿರು ಹೋರಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೆಂದು	೯೨
ಕೂಪರ್ (೧೭೩೧-೧೮೦೦)	
ನನ್ನ ಮೇರಿ	೮೪
ರಾಯಲ್ ಜಾರ್ಜ್ ಮುಳುಗಿ ಹೋದದ್ದು	೨೪
ಕೋಲ್‌ರಿಜ್ (೧೭೭೨-೧೮೩೪)	
ಕನಕಾಂಗಿ	೪೪
ಕೋಲ್‌ರಿಜ್, ಹಾರ್ಟ್ಲಿ (೧೭೯೬-೧೮೪೯)	
ಮೇಲುನೋಟಕೆ ಮರೆಯಲಾರಳು	೪೩
ಟೆನಿಸನ್ (೧೮೦೯-೧೮೯೨)	
ಬಂದರು ದಾಟುವುದು	೯೮
ರಾವುತರ ದಾಳಿ	೨೧
ಹೊಯ್, ಹೊಯ್, ಹೊಯ್	೮೮
ಥಾಂಸನ್ (೧೭೦೦-೧೭೪೮)	
ಆಳೌ, ಬ್ರಿಟಾನಿಯಾ	೨೮
ನಾರ್ಟನ್ (ಲೇಡಿ) (೧೮೦೮-೧೮೭೭)	
ನಿನ್ನೊಳಿನಗೊಲವಿಲ್ಲ	೫೬

ನ್ಯಾಷ್ (೧೫೬೭-೧೬೦೧) ಪುಟ

ವಸಂತ ೫

ನ್ಯೂಮನ್ (೧೮೦೧-೧೮೯೦)

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ೯೭

ನೇರನ್ (ಲೇಡಿ) (೧೭೬೬-೧೮೪೫)

ನೆಮ್ಮುಗೆಯ ನಾಡು ೮೯

ಬರ್ನ್ಸ್ (೧೭೫೯-೧೭೯೬)

ಒಂದು ಮುತ್ತು ೫೭

ಕಳೆದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳು ೮೨

ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ ೪೧

ಬಡವನ ಹುರುಡು ೩೭

ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ೬೦

ಮಾದ, ಮಾದಿ ೯೯

ಸುಂದರಿ ಕಮಲೆ ೪೨

ಬಾರ್ಬಲ್ಡ್ (ಮಿಸೆಸ್) (೧೭೪೩-೧೮೨೫)

ಜೀವ ೯೬

ಬೆಡ್ಡೋಸ್ (೧೮೦೩-೧೮೪೯)

ಕನಸು ಬೇಕು ಕನಸು ೯೫

ಬೈರನ್ (೧೭೮೮-೧೮೨೪)

ಬೇಡ ಬಿಡು, ನಾವಲೆವುದಿನ್ನು ೫೧

ವಸಂತಕಾಲದೊಲುಮೆ ೫೦

ಬ್ರೌನಿಂಗ್ (೧೮೧೨-೧೮೮೯)

ಅರೆ ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ ? ೭೬

ದೇಶಸೇವಕ ೩೫

ವೀರಜನ್ಮ ೯೯

ರಾಸೆಟ್ (ಮಿಸ್) (೧೮೩೦–೧೮೯೪) ಪುಟ

ಪಡಸು ದಾರಿ ೯೦

ಲ್ಯಾಂಡರ್ (೧೭೭೫–೧೮೬೪)

ಪದುಮ ೭೪

ಲ್ಯಾಂಬ್ (೧೭೭೫–೧೮೩೪)

ಹಳೆಯ ಪಳಕೆಯ ಮುಖಗಳು ೮೭

ಲೇಡಿ ಲಿಂಡ್ಸೆ (೧೭೫೦–೧೮೨೫)

ಮುದಿಯ ರಾಮಗೌಡ ೫೨

ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ (೧೭೭೦–೧೮೫೦)

ಜೋಳ ಕನ್ನೆಯರು ೬೯

ಮನಸ್ತಾಪ ೮೩

ಮಳೆಬಿಲ್ಲು ೭

ಮುದ್ದಿನ ಕುರಿಮರಿ ೮

ಹೊಳೆಕರೆ ೬

ವಾಟನ್ (೧೫೬೮–೧೬೩೯)

ಸುಖ ಜೀವನ ೯೪

ವುಲ್ಫ್ (೧೭೯೧–೧೮೨೩)

ಸರ್‌ಜಾನ್ ಮೂರನ್ನು ಹೂಳಿದ್ದು ೧೯

ಷೆಲ್ಲಿ (೧೭೯೨–೧೮೨೨)

ಇರುಳ ದೇವಿ ೭೭

ಒಂದು ಮಾತನು ಲೋಕ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ೫೫

ಗಾನ ಮೆಲುಪಿನ ಕೊರಲು ಕುಗ್ಗಲು ೭೫

ದುಃಖ ಸಮಯ ೮೧

ನಿರಾಶೆ ೭೯

ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕಟ ೫೮

ಪ್ರೇಮರಹಸ್ಯ ೪೮

	ಪುಟ
ಷೆಲ್ಲಿ (೧೭೯೨–೧೮೨೨)	
ಬಾನಾಡಿ	೧೧
ಹೆದರುವೆನು ನಾ ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಾಣಕೆಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ	೫೪
ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ (೧೫೬೪–೧೬೧೬)	
ಅಡವಿಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ	೩
ಮುಪ್ಪು ಯೌವನ	೪
ಸ್ಕಾಟ್ (೧೭೭೧–೧೮೩೨)	
ಕಾಳಗದ ಪದ	೧೬
ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿ	೪೯
ವೀರಗಲ್ಲು	೭೮
ಸೌದೆ (೧೭೭೪–೧೮೪೩)	
ಕವಿಶಿಷ್ಯ	೯೩
ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್‌ಕದನ	೩೨
ಹುಡ್ (೧೭೯೯–೧೮೪೫)	
ದುಃಖ ಸೇತು	೬೧
ಹೆನ್ಲೆ (೧೮೪೯–೧೯೦೩)	
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	೩೧
ಶ್ರೀ (೧೮೮೪–೧೯೪೬)	
ಕಾಣಿಕೆ	೧
ಭರತಮಾತೆಯ ವಾಕ್ಯ	೧೦೦
ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳು	೧೦೪

ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ: ಕೃಷ್ಣ ಪೋತದಾರ್

ಮುದ್ರಣ: ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಶರ್ಸ್ (ಪ್ರೈ.) ಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರು – 560 004